

การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียน
ได้อย่างอิสระกับครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

บทคัดย่อ
ของ
พเยาว์ ทักษิณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ตุลาคม 2523

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระกับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง และเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2523 ของโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ และโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 116 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมเท่า ๆ กัน แต่ละโรงเรียนจะมีทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยที่โรงเรียนวัดเกาะหงษ์มีนักเรียนกลุ่มละ 22 คน โรงเรียนเทศบาล 4 มีนักเรียนกลุ่มละ 36 คน ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 60 คาบ ๆ ละ 20 นาทีเท่ากัน

ในการวิจัยใช้แผนการวิจัยแบบ Pretest-Posttest Control Group Design โดยผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบเรียงความ 1 ฉบับ และใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของ บังอร พุ่มสะอาด อีก 1 ฉบับ แบบฝึกสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างทั้ง 2 ชุด การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนใช้ ANCOVA

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการฝึกแล้วนักเรียนในกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 2 โรงเรียน และนักเรียนในกลุ่มทดลองที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 2 โรงเรียน

A COMPARISON OF SEMANTIC CREATIVITY OF PRATHOM FOUR STUDENTS
THROUGH STUDENT SETECTED AND TEACHER PRESCRIBED
CREATIVE WRITING EXERCISES

AN ABSTRACT

BY

PAYOA TUKSIN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1980

The main purpose of this study was to compare the semantic reativity of students through student selected and teacher prescribed reative writing exercises, and to compare the semantic creativity of tudents in the experimental group at different ability levels on the hai language.

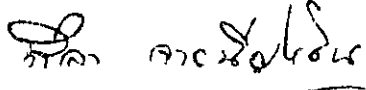
The subjects were 116 academic year 1980 Prathom-Four students from Wat Kohong and Testsabal 4 Schools. Both are in Amphor Maung, Nakornsawan Province. Twenty two students from Wat Kohong school and thirty six students from Testsaabal 4 school were randomly and equally selected as the experimental and the control groups.

The study was of the Pretest-Posttest Control Group Design. The test of semantic creativity adapted from Bangon Pumsaard and the composition test constructed by the researcher were used. Creative writing exercises for both experimental and controlled group were also constructed by the researcher. Computation method used was the analysis of covariance (ANCOVA)

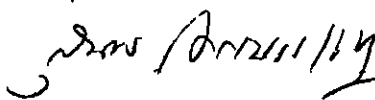
The result showed that after the exercises the semantic creativity of students in the experimental group were significantly higher than that of the controlled group ($P < .05$) in both schools, and the semantic creativity of the students at high ability level on the Thai language were significantly higher than that of the students at low ability level ($P < .05$) in both schools.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
ปริญญามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

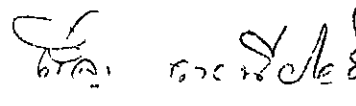
 ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศีดา จายนียโยธิน)

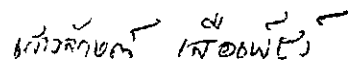
 กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศีดา จายนียโยธิน)

 กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ เลือแพ็ชร์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความเมตตา ของผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ศีลา จายนียโยธิน และ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ที่กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ สุนันท์ ศลโกสัม ที่กรุณาแนะนำในเรื่องการใช้สถิติ
ขอขอบคุณ ปรีดา ปัญญาจันทร์ ที่ช่วยวาดภาพในแบบฝึก และขอขอบคุณคณะครู
นักเรียน โรงเรียนวัดเกาะหงษ์กับโรงเรียนเทศบาล 4 (วัดวรนาถบรรพต) ที่ให้
ความสะดวกและความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำ
ปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ ที่เห็นความสำคัญและสนับสนุนการศึกษา
ของลูกตลอดมา

พเยาว์ ทักสิน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ .	1
ภูมิหลัง .	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ .	4
ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้ .	5
ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ .	5
นิยามศัพท์เฉพาะและนิยามปฏิบัติการ .	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .	7
เอกสาร เกี่ยวกับความหมายของความคิดสร้างสรรค์และทฤษฎี ความคิดสร้างสรรค์ศึกษาตามโครงสร้างทางสติปัญญาของ กิลฟอร์ด . . .	7
เอกสารงานวิจัย เกี่ยวกับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด .	15
เอกสาร เกี่ยวกับความหมายและหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ งานวิจัยเกี่ยวกับครูและนักเรียนที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษา .	18
งานวิจัย เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ทางภาษากับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้วิชาภาษาไทย .	25
สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้ .	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย .	31
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง .	31
เครื่องมือในการวิจัย .	32
การดำเนินการทดลอง .	40

สถิติที่ใช้ในการวิจัย	43
4 ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโรงเรียนวัดเกาะหงษ์	46
การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโรงเรียนเทศบาล 4	50
การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกัน ของโรงเรียน วัดเกาะหงษ์	54
การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกัน ของโรงเรียน เทศบาล 4	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	60
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	60
วิธีดำเนินการทดลอง	61
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
การอภิปรายผล	63
ข้อสังเกตในการดำเนินการวิจัย	65
ปัญหาและข้อจำกัดที่ได้นำพบในการวิจัย	66
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	76

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ โรงเรียน และกลุ่ม .	32
2 แสดงจำนวนข้อ เวลา และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ วัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาทั้ง 6 ด้าน .	39
3 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ .	47
4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษาของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียน วัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ .	49
5 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์	50
6 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนความคิด สร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์	53
7 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำ ในกลุ่มทดลองโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครสวรรค์ .	55
8 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนความคิด สร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน วิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลองโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ .	56

- 9 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและภายหลังการเรียน
ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำ
ในกลุ่มทดลองโรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมือง
นครสวรรค์ 57
- 10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์
ทางภาษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง
และต่ำในกลุ่มทดลองโรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมือง
นครสวรรค์ 59

ภูมิหลัง

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์ ทั้งนี้เพราะการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นความเจริญในด้านการเกษตร การคมนาคม การแพทย์ การศึกษา ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านอื่น ๆ ซึ่งสามารถทำให้มนุษย์มีความเป็นอยู่อย่างมีความสุข สะดวกสบายนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความคิดสร้างสรรค์ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของ ทอร์แรนซ์ (Torrance. 1962 : 17) ที่ว่า ในบรรดาความคิดทั้งหลาย /ความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้เกิดการค้นพบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มาก เพราะลักษณะที่ดีของคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะมีความคิดริเริ่ม สามารถคิดค้นเปลี่ยนแปลงประสมการที่มีอยู่ให้ออกมาในรูปแบบใหม่ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ ยังมีบุคลิกภาพที่เชื่อมั่นในตนเอง มีความอดทน ไม่ยอมเลิกล้มความตั้งใจง่าย ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการทำงานให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และเกิดปัญหาขึ้นตลอดเวลาเช่นปัจจุบันนี้ ความคิดสร้างสรรค์ก็มีความจำเป็นมากขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีและเหมาะสม ทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมนี้ได้ อย่างมีความสุข (เพ็ญ เลียงจันทร์ 2521 : 2) ดังนั้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่บุคคลในสังคมยุคใหม่จึงน่าจะเป็นเป้าหมายหนึ่งที่ควรส่งเสริม

จากประโยชน์ของความคิดสร้างสรรค์ที่กล่าวมา ควรจะถือว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษา และสมควรได้รับการกระตุ้นให้เกิดขึ้นในโรงเรียน (Mc Candless. 1973 : 217) ทั้งนี้โดยเหตุผลที่ว่า ครูเป็นผู้ที่คอยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ดี เมื่อใช้เนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นสื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิด

และการฝึกคิดอย่างสร้างสรรค์ มิได้กำหนดไว้ในวิชาหนึ่งวิชาใดโดยเฉพาะ แต่จะกระทำได้ในทุกวิชาที่ครูสอน ไม่ว่าจะเป็นวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะศึกษา ภาษา หรือวิชาอื่นใดที่มีสอนในโรงเรียน

ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 38) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 เรื่องการเขียนไว้ข้อหนึ่งว่า "ให้นักเรียนสามารถเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้" โดยระบุหลักการไว้ว่า "ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ เป็นผลเนื่องมาจากการได้มีโอกาสคิดอย่างเสรี ได้แสดงออก และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น" ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษากำหนดการเขียนเพื่อมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

การเขียนที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา หรือที่เรียกว่าการเขียนอย่างสร้างสรรค์นี้ เป็นการเขียนที่เกิดจากประสบการณ์ จินตนาการ ความสนใจ ความบันเทิงใจ และการแสดงออกอย่างอิสระของผู้เขียน โดยมีไคล่ลอกเลียนแบบมาจากผู้อื่น การเขียนประเภทนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน (ประเทิน มหาจันทร์ 2519 : 1) และเป็นการเขียนที่ส่งเสริมความงอกงาม ทางสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งถือกันว่าเป็นการเปิดเผยความฉลาดของนักเรียนเป็นรายบุคคลอีกด้วย (เจือ สตะเวทิน 2522 : 3) นอกจากนี้การเขียนอย่างสร้างสรรค์ยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ระบายความรู้สึกขัดแย้งทางอารมณ์ และทดแทนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากงานเขียนของนักเรียนที่ชลาครกแล้ว มักจะเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับความกล้าหาญและรูปร่างใหญ่โต นักเรียนที่ถูกทอดทิ้งจะเขียนเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเป็นอย่างดี นักเรียนที่เกรงกลัวบิดามารดามักจะสร้างเรื่องในความนึกคิดว่าเป็นผู้ชนะที่ยิ่งใหญ่ (ประเทิน มหาจันทร์ 2519 : 160) การที่นักเรียนได้ระบายความรู้สึก ความต้องการของตนออกมานี้ จะช่วยลดความเครียดทางอารมณ์ให้กับนักเรียนได้วิธีหนึ่ง

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่าการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีประโยชน์หลายด้าน แต่เป็นที่น่าเสียดายที่การเขียนประเภทนี้ในประเทศของเรายังมิได้ส่งเสริมกันอย่างจริงจัง ซึ่งจะได้จากวิธีการสอนเขียนของครูส่วนใหญ่ที่มักจะสอนให้นักเรียนเขียนตามแบบ หรือเขียนตาม

ตัวอย่างเหมือนกันทั้งชั้น ดังที่ รัชนี ศรีไพรวรรณ (รัชนี ศรีไพรวรรณ 2520 : 20) กล่าวไว้ว่า เทาที่ครูโดยมากปฏิบัติกันมาครูมักจะอ่านเรื่องซึ่งเป็นนิทาน หรืออื่น ๆ สดแล้วแต่ความพอใจของครู ให้นักเรียนฟังสองเที่ยว เขียนคำยากให้บนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนเขียนลงสมุด ถ้านักเรียนคนใดเขียนได้อย่างที่ครูอ่านให้ฟัง และเขียนหนังสือได้ถูกต้องเรียบร้อย ก็จะได้คะแนนเต็ม

ภายใต้บรรยากาศการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ จะไม่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนเลย ทั้งนี้เพราะนักเรียนมิได้มีโอกาสดูเขียนจากความคิดของตนเองอย่างอิสระ อันเป็นหลักการสอนที่สำคัญของการเขียนอย่างสร้างสรรค์

★ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนอย่างอิสระ หรือการให้อิสระภาพในการแสดงความคิดเห็นถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ดังที่ ศันสนีย์ (ศันสนีย์ 2518 : 15) ได้กล่าวไว้ว่า ครูทุกคนสามารถที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยวิธีการที่สำคัญคือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกทางคำานพฤติกรรมและความคิดเห็นโดยเสรี การที่เด็กแต่ละคนแสดงความคิดเห็นแตกต่างกันนั้นมิได้หมายความว่า นักเรียนเกิดความขัดแย้งกัน แต่เป็นเพราะความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างในสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคนไม่เหมือนกันนั่นเอง เรื่องการให้อิสระในการคิดนี้ คาร์ลสัน (Carlson, 1979 : 58) ก็ได้เขียนสนับสนุนไว้เช่นเดียวกันว่า จุดหมายที่จะช่วยนักเรียนให้เขียนอย่างสร้างสรรค์ได้นั้น อยู่ที่การให้เขาได้เขียนอย่างอิสระ เรื่องที่เขียนต้องเหมาะสมกับวัยหรือเป็นสิ่งที่เขาต้องการแสดงออก และไม่ควรเคร่งครัดในเรื่องหลักภาษา การสะกดคำ หรือกำหนดกฎเกณฑ์ให้มากนัก แต่ควรจะสนใจเรื่องความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงออกมามากกว่า

องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อีกประการหนึ่งก็คือวัยของนักเรียน ได้มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของต่างประเทศ พบว่าเด็กจะมีจินตนาการสร้างสรรค์ถึงจุดสูงสุดเมื่ออายุ 4 - 4½ ขวบ แล้วค่อย ๆ ลดลงมาเมื่อเด็กอายุ 5 ขวบ เดิมเชื่อว่าเป็นไปตามธรรมชาติของเด็ก ต่อมาได้มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้วพบว่า การที่ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กลดลงเมื่ออายุ 5 ขวบนั้นเป็นเพราะ เวลาที่

เด็กมาเข้าเรียน ครูส่วนมากจะบังคับให้เด็กปฏิบัติตามตลอดเวลาจนเป็นนิสัย จึงทำให้เด็กขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2521 : 121) จากผลงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า เราสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กได้ตั้งแต่ก่อนเข้าเรียนในระดับอนุบาล ด้วยเหตุนี้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กจึงควรเริ่มตั้งแต่ชั้นต้น ๆ ไม่ควรเกินระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่นักเรียนแสดงลักษณะเฉพาะตัวมากที่สุด ไม่มีการเลียนแบบตามลักษณะวัยรุ่น และเป็นวัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพในภายหน้าเป็นอย่างมาก อีกด้วย (ประชุมพร ศุภรเจริญ 2519 : 3)

ดังนั้นการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์จึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ วิธีการสอนของครู วัยของผู้เรียน และรวมไปถึงสื่อการเรียนด้วย ทั้งนี้เพราะปัญหาเรื่องครูสอนขาดแนวความคิดในการผลิตสื่อการเรียน ก็เป็นอุปสรรคในการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ ดังที่ ประเทิน มหาจันทร์ (ประเทิน มหาจันทร์ 2519 : 7) กล่าวว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเขียนของนักเรียนบกพร่องได้แก่ แบบฝึกหัดที่นักเรียนทำไม่เหมาะสมกับนักเรียน ไม่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง

จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้น 2 แบบ คือ แบบฝึกที่ให้นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ และแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง เพื่อศึกษาว่าแบบฝึกใดจะช่วยทำให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

✓ จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ กับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกันเมื่อใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อได้แนวทางที่เหมาะสมในการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาให้นักเรียนไทยที่เรียนในระดับประถมศึกษา
2. เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสร้างแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ขึ้นใช้ในโรงเรียนของแต่ละท้องถิ่นให้เหมาะสม
3. เป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนเพื่อช่วยลดปัญหาการขาดแคลนหนังสือเรียน สมุด และอุปกรณ์การสอน
4. เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก เพื่อช่วยนักเรียนที่เรียนช้าและเพื่อสนองความต้องการเป็นรายบุคคล
5. เป็นแนวทางให้ครูประถมศึกษาได้เข้าใจและเห็นความสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2523 โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 44 คน แยกเป็นชาย 11 คน หญิง 33 คน กับโรงเรียนเทศบาล 4 (วัดควนนาถบรรพต) สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์ จำนวน 72 คน แยกเป็นชาย 31 คน หญิง 41 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 116 คน
2. ตัวแปรที่ใดศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 2.1.1 แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ 2 แบบ คือ แบบฝึกให้นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ กับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
 - 2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแบ่งออกเป็น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

นิยามศัพท์เฉพาะและนิยามปฏิบัติการ

1. ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหลายทิศหลายทาง เป็นการคิดที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ทางภาษา อาจจะเป็น คำ วลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราวที่มีความแปลกใหม่ ซึ่งวัดได้จากคะแนนในแบบทดสอบ 2 ฉบับคือ

1.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 1 ฉบับ

1.2 แบบทดสอบเรียงความแบบบรรยายภาพ 1 ฉบับ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้เขียน

อธิบายไว้ในขั้นตอนการ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง หมายถึง คะแนนรวมในวิชาภาษาไทยของนักเรียนจากการสอบตลอดปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2522 ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ หมายถึง คะแนนรวมในวิชาภาษาไทยของนักเรียนจากการสอบตลอดปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2522 ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา

4. แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็นสองแบบ คือ

4.1 แบบฝึกที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ หมายถึง แบบฝึกที่นักเรียนแต่ละคนเป็นผู้กำหนด คำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราว ด้วยตนเอง ครูเพียงแต่ยกตัวอย่างให้เท่านั้น

4.2 แบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง หมายถึง แบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนด คำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราวให้นักเรียนทั้งหมด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนเขียนเพื่อมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา เป็นเนื้อหาวิชาที่ค่อนข้างใหม่สำหรับครูสอน เพราะในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 (กระทรวงศึกษาธิการ 2503 : 13) มิได้กำหนดจุดประสงค์ไว้ชัดเจน แต่ปัจจุบันหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 38) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการเขียนในวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ไว้ดังนี้ว่า "ให้นักเรียนสามารถเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้" เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะสร้างแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้น

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักการศึกษาหลายคน ซึ่งจะได้แยกกล่าวตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับความหมายของความคิดสร้างสรรค์และทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ศึกษาตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด
2. เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด
3. เอกสารเกี่ยวกับความหมายและหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์
4. งานวิจัยเกี่ยวกับครูและนักเรียนที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
5. งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ทางภาษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

1. เอกสารเกี่ยวกับความหมายของความคิดสร้างสรรค์และทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ศึกษาตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

มีนักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

เวสต์คอตและสมิท (Westcott and Smith. 1967 : 2) ได้กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นกระบวนการทางสมองที่นำประสบการณ์เดิมของตนออกมา แล้วนำประสบการณ์นั้นมาจัดให้อยู่ในรูปใหม่ การจัดรูปใหม่จะเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน ไม่จำเป็นจะต้องเป็นสิ่งใหม่ในระดับโลก

แอนเดอร์สัน และคนอื่น ๆ (Anderson and others. 1970 : 90) ก็ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาซึ่งความคิดใหม่ ๆ เป็นการกระทำที่บุคคลเลือกมาจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อสร้างรูปแบบอย่างใหม่ ความคิดใหม่ หรือผลิตผลงานใหม่ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนเป็นเจ้าของในระดับต่าง ๆ กัน และความคิดสร้างสรรค์นี้สามารถจะพัฒนาได้ถ้าจัดสภาพการณ์ให้เหมาะสม

สมพงษ์ รุจิวรรณ (สมพงษ์ รุจิวรรณ 2516 : 6) กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการนำเอาสิ่งต่าง ๆ มาประกอบกันเข้าเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ไปจากเดิม โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดที่ต่อเนื่องกันไป คนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการระลึกละเอียดต่าง ๆ ได้มาก และแปลกไปจากคนอื่น

บุญลือ ทองอยู่ (บุญลือ ทองอยู่ 2521 : 17) ก็ได้กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้คือ การสร้างสรรค์หมายถึงการแสดงออกถึงสิ่งที่มีอยู่ในตัวเอง อาจจะเป็นการกระทำ การผลิต การตกแต่ง หรือการแสดงความคิดใหม่ ๆ ซึ่งมีอยู่ภายในความคิดของเค้าแต่ละคน

จากความหมายของความคิดสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์จะมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคน
2. ความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการนำประสบการณ์เดิมมาใช้ในรูปที่แปลกใหม่
3. ความคิดสร้างสรรค์มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเองไม่ลอกเลียนแบบใคร

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด

จากความหมายของความคิดสร้างสรรค์ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าแตกต่างกันออกไปตามทัศนะของบุคคล ทั้งนี้เพราะความเชื่อเกี่ยวกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันออกไปนั่นเอง การนำไปใช้ในการเรียนการสอน จึงขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนจะนำทฤษฎีใดไปเป็นแนวทาง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด เพื่อประกอบความเข้าใจในการสร้างแบบฝึกการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แต่ก่อนที่จะกล่าวถึงหลักความคิดสร้างสรรค์นี้ ขอสรุปโครงสร้างของสติปัญญาตามทฤษฎีกิลฟอร์ดก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานของความเข้าใจ ที่จะโยงไปถึงหลักความคิดสร้างสรรค์

โครงสร้างทางสติปัญญาตามทฤษฎีกิลฟอร์ด กิลฟอร์ดได้เสนอทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา (Structure of Intellect Theory) โดยอธิบายความสามารถทางสมองของมนุษย์เป็น 3 มิติ ดังนี้ (ประสาธ อิศรปริดา 2522 : 69 - 73)

มิติที่ 1 (Operation) หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงาน หรือวิธีการคิดของสมอง ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 5 แบบ คือ

1. การรู้จักและเข้าใจ (Cognition) กระบวนการทางสมองแบบนี้ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่พบเห็น เช่น เมื่อเห็นของเล่นรูปร่างกลม ๆ ทำด้วยยางผิวเรียบ ก็บอกได้ว่าลูกบอล หรือเห็นภาพ ก็ทราบได้ว่าเป็นภาพมะม่วง

2. การจำ (Memory) เป็นความสามารถของบุคคลที่จะเก็บสะสมรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่รู้จักไว้ได้ และสามารถระลึกออกมาในรูปเดิมได้ตามต้องการ เช่น การกำหนดหมายเลขประจำตัวของ นาย ก เป็น 47859 แล้วให้นาย ก จำไว้ เมื่อถามนาย ก ถึงหมายเลขประจำตัวนั้น นาย ก ก็สามารถจะตอบได้อย่างถูกต้อง

3. การคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ ได้โดยไม่จำกัดจำนวน ตามสิ่งเร้า

ที่กำหนดให้ เช่น ให้บอกค่าที่มีพหุคูณระดับ ๓ มาให้มากที่สุด ก็บอกได้ว่า ๓๖๓ การ
กานต์ ก่อน แล กับ ...

4. การคิดแบบเอกนัย (Convergent Thinking) หมายถึงความสามารถ
ทางสมองของบุคคลที่สามารถสรุปความที่คิดและถูกต้องที่สุด จากข้อมูลที่กำหนดให้

5. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึงความสามารถทางสมอง
ของบุคคลที่สามารถหาเกณฑ์ที่สมเหตุสมผลจากข้อมูลที่กำหนดให้ และสรุปได้ว่าข้อมูลใดมี
ลักษณะสอดคล้องกับเกณฑ์นั้น เช่น บอกว่าอักษรชุด ก ก ก ข ก ก ข ข
มีลักษณะการจัดเรียงเหมือนกับ ค ก ค ง ง ก ง ง หรือไม่ ก็ตอบว่าไม่เหมือน

มิติที่ 2 (Contents) หมายถึง เนื้อหาหรือสิ่งเร้าที่จะนำมาเป็นสื่อในการคิด
แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ

1. ภาพ (Figural) หมายถึง ข้อมูลที่เป็นรูปธรรม สามารถที่จะรับรู้
และระลึกออกมาได้ เช่นภาพขนาดต่าง ๆ ฯลฯ

2. สัญลักษณ์ (Symbolic) หมายถึงข้อมูลที่อยู่ในรูปเครื่องหมาย
เช่น ตัวเลข ตัวอักษร ตัวโน้ตทางดนตรี ฯลฯ

3. ภาษา (Semantic) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปของข้อความที่
ต่าง ๆ กัน

4. พฤติกรรม (Behavioral) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปกิริยาอาการ
ของมนุษย์

มิติที่ 3 (Products) หมายถึง ผลการคิด แบ่งออกเป็น 6 แบบด้วยกัน คือ

1. หน่วย (Units) หมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะของตน
และแตกต่างไปจากสิ่งอื่น ๆ เช่น นก ม้า ช้าง เป็นต้น

2. กลุ่ม (Classes) หมายถึง กลุ่มของสิ่งของที่มีคุณลักษณะร่วมกัน เช่น
จำพวกของมีคม จำพวกผลไม้

3. ความสัมพันธ์ (Relations) หมายถึง ผลของการเชื่อมโยงความคิด
ตั้งแต่ 2 พวกเข้าด้วยกัน โดยอาศัยลักษณะบางอย่างเป็นเกณฑ์ ความสัมพันธ์นี้อาจจะอยู่

ในรูปของหน่วยกับหน่วย กลุ่มกับกลุ่ม หรือระบบกับระบบก็ได้ เช่น พระกับวัด คนกับบ้าน นกกับรัง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่มีชีวิตกับที่อยู่อาศัย

4. ระบบ (Systems) หมายถึง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผลการคิดหลาย ๆ กุเข้าด้วยกันอย่างมีระเบียบแบบแผนอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น 1 3 5 7 9 เป็นระบบเลขคี่

5. การแปลงรูป (Transformations) หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง การให้คำนิยามใหม่ การตีความ การขยายความ การเปลี่ยนแปลงข้อมูลเสียใหม่ให้มีรูปร่างต่างไปจากเดิม เช่น กลม เป็น กมล เป็นต้น

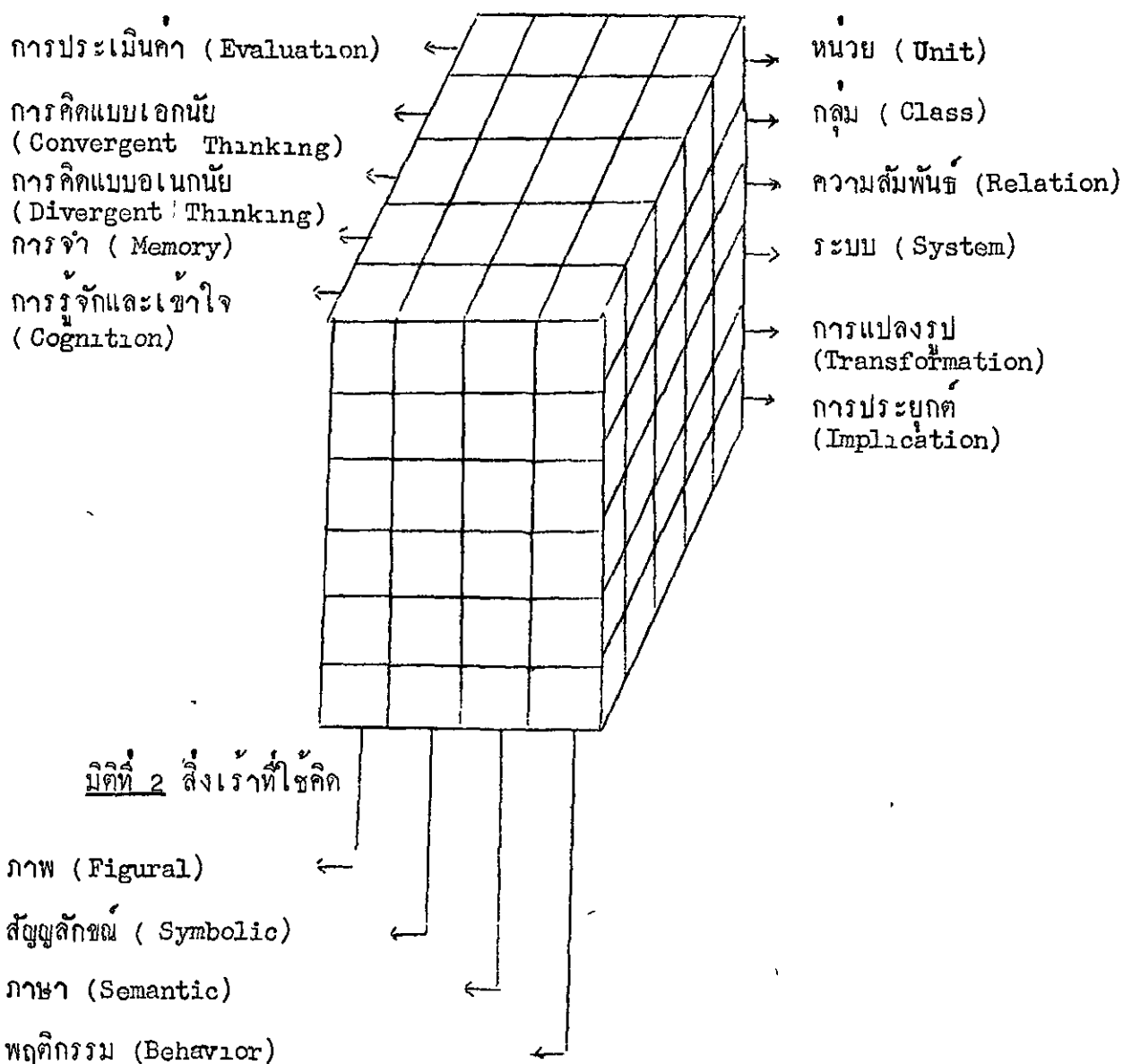
6. การประยุกต์ (Implications) หมายถึง การคิดที่มีผลสามารถนำเอาไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาได้หรือปฏิบัติได้

จากมิตีทั้ง 3 ดังกล่าวนี้ ใช้สัญลักษณ์ย่อต่อไปนี้ (ประสาธ อิศรปริกา
2522 : 112)

มิตีที่ 1 วิธีคิด		มิตีที่ 2 เนื้อหาหรือสิ่งเร้า		มิตีที่ 3 ผลการคิด	
สัญลักษณ์	ความหมาย	สัญลักษณ์	ความหมาย	สัญลักษณ์	ความหมาย
C	การรู้จักและเข้าใจ (Cognition)	F	ภาพ (Figural)	U	หน่วย (Units)
M	การจำ (Memory)	S	สัญลักษณ์ (Symbolic)	C	กลุ่ม (Cla
D	การคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking)	M	ภาษา (Seman	R	
N	การคิดแบบเอกนัย (Convergent Thinking)	B	พฤติกรรม (Be		
E	การประเมินค่า (Evaluation)				

มิติที่ 1 วิธีความคิด

มิติที่ 3 ผลการคิด

แผนภูมิโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด

จากภาพที่แสดงโครงสร้างทางสติปัญญา จะเห็นว่าทั้งหมด 120 ห้อง (cells) แต่ละห้องจะเป็นตัวแทนของสมรรถภาพทางสมองหนึ่งสมรรถภาพ และแต่ละสมรรถภาพเราอาจวัดได้ โดยสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับมิติทั้ง 3 เช่น แบบทดสอบวัดสมรรถภาพสมองด้าน DMU (Divergent Thinking-Semantic-Unit)

D หมายถึง วิธีคิดแบบออเนกนัย

M หมายถึง สิ่งเร้าที่ใช้คิดคือ ภาษา

U หมายถึง ผลการคิดเป็น หน่วย

ตัวอย่างแบบทดสอบที่จะวัดสมรรถภาพสมองด้าน DMU

จงบอกสิ่งที่ใช้ดื่มมาในมากที่สุด คำตอบได้แก่ กาแฟ น้ำเปล่า
น้ำหวาน น้ำนม...

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด

จากโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดทั้ง 120 ห้อง (cells) แสดงให้เห็นลักษณะการทางานของสมอง ที่แบ่งออกเป็น 3 มิติ คือ วิธีคิด เนื้อหา หรือสิ่งเร้าที่ใช้คิด และผลการคิด ความคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถภาพสมองประเภทหนึ่งของมนุษย์ ซึ่ง กิลฟอร์ดอธิบายว่า (Guilford. 1968 citing Razik. 1970 : 159) ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลที่จะคิดแตกแยกออกไปหลายทิศทาง หลายแง่ หลายมุม หรือที่เรียกว่าการคิดแบบออเนกนัย (Divergent Thinking) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ประการ เป็นการคิดที่ก่อให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ความสามารถนี้ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความคล่องในการคิด (Fluency) หมายถึง ความสามารถของสมองในการคิดตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว แลวคล่อง และมีการตอบสนองในปริมาณที่มากกว่า

2. ความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถของสมองในการคิดได้กว้างขวาง

3. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถทางสมอง

ของมนุษย์ ในการคิดสิ่งที่แปลกใหม่ และเป็นการตอบสนองที่ไม่ซ้ำกับของผู้อื่น

หลักความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ดมุ่งไปที่ความสามารถของบุคคลที่จะคิดได้รวดเร็ว กว้างขวาง และมีความถี่ริเริ่ม ถ้ามีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เกิดความคิดนั้น ๆ ตามทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดที่กล่าวมา สิ่งเร้าที่จะมากระตุ้นให้เกิดความคิดนั้นมีอยู่ด้วยกัน 4 ชนิด คือ

1. รูปภาพ (Figural)
2. สัญลักษณ์ (Symbolic)
3. ภาษา (Semantic)
4. พฤติกรรม (Behavioral)

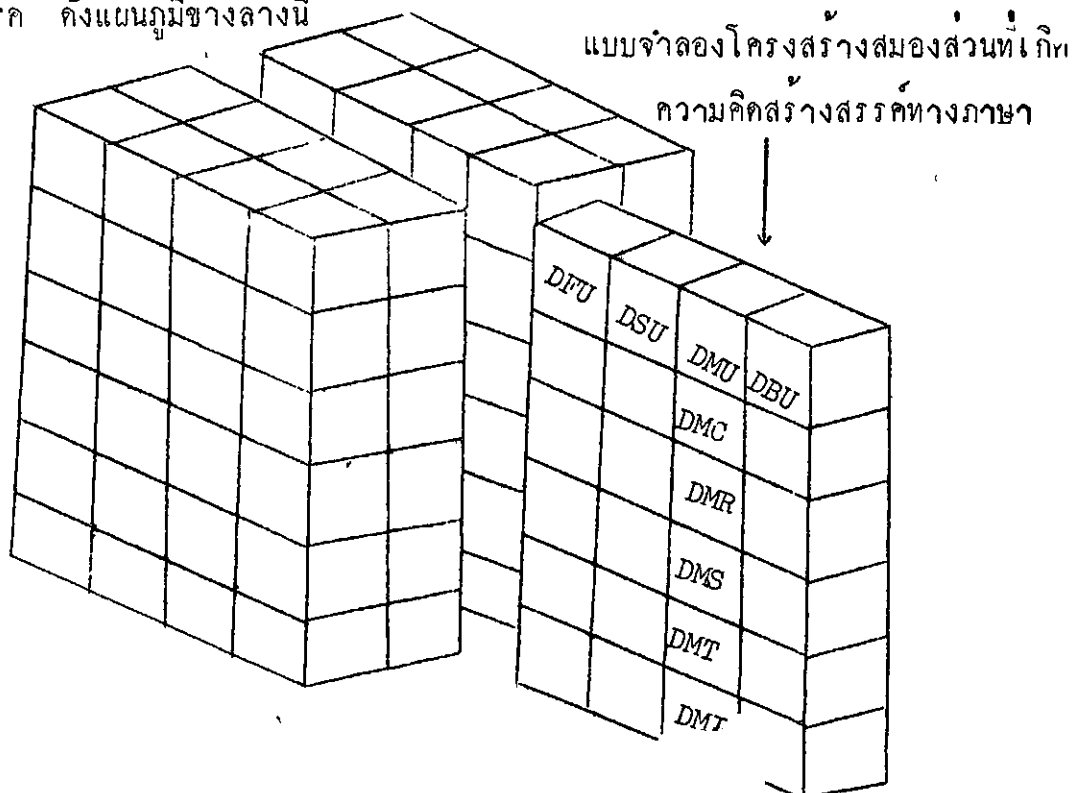
เช่น การคิดสร้างสรรค์ที่ใช้รูปภาพเป็นสิ่งเร้า ก็จะทำให้เด็กเรียนรู้รูปภาพแล้วถามว่าสามารถมองเห็นเป็นภาพอะไรได้บ้าง

ตัวอย่างภาพ
ก็ได้ ...

สามารถมองเป็นภาพเก่าอีกก็ได้ ภาพหมวก

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ภาษา (Semantic) เป็นสิ่งเร้าที่จะให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ดังแผนภูมิข้างล่างนี้

2. เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด

ได้นักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้ อนาสตาซี (Anastasi. 1968:375-376) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบของกิลฟอร์ดและคริสเตนเสน (Guilford and Christenson) ที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไว้ดังนี้

1. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของหน่วย (DMU) ใช้แบบทดสอบที่ให้เขียนชื่อสิ่งของที่อยู่ในพวกเดียวกัน เช่น ของเหลวที่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันก๊าด แก๊สโซลีน แอลกอฮอล์...

2. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของกลุ่ม (DMC) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ เช่น ให้บอกประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ (ประโยชน์ทั่วไปสำหรับอ่าน) ประโยชน์อย่างอื่น ๆ ได้แก่ ใช้ทำเชื้อเพลิง ใช้กันของแตก...

3. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของความสัมพันธ์ (DMR) ใช้แบบทดสอบที่ให้เขียนคำต่าง ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน หรือตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้

4. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของการแปลงรูป (DMT) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ตัวอย่างเช่น ถ้าคนไม่จำเป็นต้องนอนพักผ่อนจะเกิดผลอะไรบ้าง คนทำงานไ้มากขึ้น ไม่จำเป็นต้องใช้นาฬิกาปลุก และอื่น ๆ ... ในแบบทดสอบนี้จะมีคะแนนอยู่ 2 ประเภท คือ ความคล่องในการคิด และความยืดหยุ่น

5. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของการประยุกต์ (DMI) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกรายชื่อของงานอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ที่กำหนดให้ เช่น ได้แก่ วิศวกรไฟฟ้า เจ้าของโรงงานทำหลอดไฟฟ้า และอื่น ๆ ...

แบบทดสอบเพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษานอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีแบบทดสอบอีกหลายประเภท ที่สามารถวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาได้ ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาของนักการศึกษาหลายคน ที่ พจน์ สะเพียรชัย (พจน์ สะเพียรชัย 2519 : 13 - 17) กล่าวไว้ต่อไปนี้

1. การคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของหน่วย(DMU) รูปแบบของข้อสอบชนิดนี้ ส่วนมากจะเป็นการกำหนดประเภทของสิ่งของที่มีลักษณะเฉพาะมาให้ แล้วให้บอกสมาชิกของสิ่งนั้น ๆ เช่น จากการศึกษาของคริสเตนเซน และกิลฟอร์ด (Christensen and Guilford. 1956) ที่ใช้แบบทดสอบให้บอกประเภทของที่เป็นโลหะ เป็นของเหลวหรือให้ออกชนิดของปลามาให้มากที่สุด ปรากฏว่าแบบทดสอบประเภทนี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบประมาณ .40 เมื่อเขาเพิ่มข้อกำหนดเป็นสองลักษณะ เช่น ให้บอกชื่อของที่เหลวและจุดไฟได้ ของสีขาและกลม พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .50 - .55 แต่เมื่อเพิ่มให้เป็นสามลักษณะ เช่น ให้บอกชื่อของที่มีลักษณะอ่อน สีขาว และรับประทานได้ มาให้มากที่สุด พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบลดลงเป็น .20

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า แบบทดสอบประเภทนี้ไม่ควรกำหนดลักษณะให้มากเกินไป และจากผลการวิจัยพบว่า คะแนนที่ใช้แทนความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของหน่วยที่เหมาะสม คือ คะแนนที่นับจำนวนคำตอบถูกต้องทั้งหมดในเวลาจำกัด ซึ่งคะแนนนี้บางคนเรียกว่าคะแนนความคล่องในการคิด

2. การคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของกลุ่ม (DMC) ลักษณะของแบบทดสอบที่จะใช้วัดความสามารถด้านนี้ วิลสัน (Wilson. 1954) ได้ศึกษาพบว่าแบบทดสอบประเภทให้บอกประโยชน์ของสิ่งของสามารถวัดความคิดแบบยืดหยุ่นได้ เช่น จงบอกประโยชน์ของก้อนอิฐมาให้มากที่สุด คนหนึ่งตอบว่าใช้สร้างบ้าน โรงเรียน ร้านค้า ธนาคาร กำแพง ฯลฯ คนนี้จะได้คะแนนความคล่องในการคิด 5 คะแนน คะแนนความยืดหยุ่นเป็นศูนย์ แต่ถ้าอีกคนหนึ่งตอบว่าใช้สร้างบ้าน ถ่วงของให้จมน้ำ ทำที่คั่นหนังสือ กรองน้ำ ทำผนังสีแดง ฯลฯ คนนี้จะได้คะแนนความยืดหยุ่น 5 คะแนน

ข้อสอบอีกประเภทหนึ่งที่ใช้วัด DMC ได้ผลดีคือ การจัดหมู่คำที่กำหนดให้ และให้บอกเหตุผลการจัดควย เช่น กำหนดคำให้ 7 คำ คือ 1. ลูกรัง 2. ผึ้ง 3. จระเข้ 4. ปลา 5. วาว 6. เรือใบ 7. นกกระจอก

ตัวอย่างคำตอบ	1	2	5	7	(พบในอากาศ)
	3	4	6		(พบในน้ำ)
	2	3	4	7	(จำพวกสัตว์)
	3	4	5	7	(มีหาง)

ฯลฯ

3. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในรูปของระบบ (DMS) จะวัดได้โดยใช้แบบทดสอบการแต่งประโยคจากอักษรที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของ คริสเตนเสน และกิลฟอร์ด (Christensen and Guilford, 1963) ตัวอย่าง แบบทดสอบชนิดนี้คือ

{	พยัญชนะที่กำหนดให้	น	ท	น	ก
		นก	หา	น้ำ	กิน
		หนู	เห็น	นก	แก้ว

ฯลฯ

4. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในรูปของการแปลงรูป (DMT) ซึ่งเป็นผลการศึกษาของ เมดนิค (Mednick, 1964) พบว่า แบบทดสอบที่ใช้ ตัวเรา 3 ตัว และให้หาคำตอบ 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับคำทั้งสาม จะสามารถวัด ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาคำนีได้ เช่น กำหนดคำว่า กะทิ แม่ ใจ คำตอบคือ น้ำ

5. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในรูปของการประยุกต์ (DMI) แบบทดสอบที่ใช้วัดค่านี้นี้เรียกว่า "Possible Jobs" คือ กำหนดภาพสัญลักษณ์ให้ และให้บอกว่าภาพนี้สามารถใช้แทนกลุ่มคน หรืออาชีพอะไรได้บ้าง เช่น ใช้แทนอาชีพ ช่างไฟฟ้า นักเรียนที่เรียนเก่ง ร้านขายเครื่องไฟฟ้า...

นอกจากนี้ยังมีแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของกิลฟอร์ด ซึ่งปรับปรุง โดย ทอร์แรนซ์ (Torrance) ที่เรียกว่า TTCT (Torrance Tests of Creative Thinking) อีก 2 ประเภท (Anastasi, 1968 : 372) คือ ประเภทที่เป็นสัญลักษณ์

และเป็นรูปภาพ ประเภทที่เป็นสัญลักษณ์จะมีแบบทดสอบเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ (Thinking Creative with Words) มี 7 แบบ แบบทดสอบบางอย่างเหมือนกับแบบทดสอบของ กิลฟอร์ดที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้ว มีที่แตกต่างออกไป คือ

1. ให้เขียนคำถามทั้งหมดที่จำเป็นต้องถาม เพื่อค้นหาวาอะไรกำลังเกิดขึ้น

2. เขียนสาเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ที่อาจเป็นไปได้ทั้งหมด

3. เขียนผลลัพธ์ของการกระทำนั้น ๆ ที่อาจเป็นไปได้ทั้งหมด

จากลักษณะแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด ที่ผู้วิจัยกล่าวมาทั้งหมด จะเห็นว่ามุ่งให้นักเรียนหาคำตอบให้มากที่สุด คำตอบนั้นต้อง เป็นไปในแนวกว้าง และมีลักษณะเฉพาะตน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายและหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์

ความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้หลายคนด้วยกันคือ แอปเปิลเกต (Applegate. 1954 อ้างอิงมาจาก ประเทิน มหาจันทร์ 2519 : 162) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์จะต้องมีจุดเริ่มต้นมาจากความคิดของนักเรียน ความคิดสร้างสรรค์คือสิ่งที่เกิดจากการปล่อยให้ให้นักเรียนถ่ายทอดความคิดเหล่านี้ออกมา ไม่ใช่สิ่งที่ครูจะกำหนดให้เขียน เพราะการเขียนที่ปราศจากความรู้ลึกของผู้เขียนจะไม่มีชีวิตชีวา ผู้เขียนเองก็ไม่มี ความภาคภูมิใจในผลงาน ดังนั้นการเขียนอย่างสร้างสรรค์จึงต้องเป็นงานเขียนที่เกิดจาก ความคิดของผู้เขียนเอง

ทอแรนซ์ (Torrance. citing Boyd. 1970 : 244) ได้กล่าวว่าการเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการเขียน แสดงความคิดที่เป็นเรื่องราว เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของ คน สัตว์ และสิ่งแวดลอม ที่ผิดแผกแตกต่างออกไปจากธรรมชาติได้

เฟอร์เนอร์ (Furner, citing Dieterich, 1973 : 554) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิด เพราะการได้แสดงออกเช่นนี้เป็นความคิดริเริ่มตามธรรมชาติ ประสบการณ์ของนักเรียนจะมีความหมายมากขึ้น เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเขียนออกมา ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนอย่างสร้างสรรค์

จากคำกล่าวของนักการศึกษาที่ผู้วิจัยได้เขียนมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่ออกมาจากความรู้สึก ความคิดของนักเรียนที่แสดงออกได้อย่างอิสระ

นักการศึกษาของไทยก็มีผู้กล่าวถึงความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้เช่นเดียวกัน เช่น เจือ สตะเวทิน (เจือ สตะเวทิน 2522 : 3) กล่าวว่า การสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การสอนที่ให้นักเรียนมีอิสระในการคิด นักเรียนจะได้มีความคิดใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ ความงอกงามทางสติปัญญาจะไม่ถูกกดไว้

เปี่ยมศรี นาคพัฒน์ (เปี่ยมศรี นาคพัฒน์ 2499 : 5) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ใหญ่เขียนเป็นอิสระ ไม่ถูกบังคับให้เขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ผู้เขียนไม่ต้องการ งานสร้างสรรค์ทางภาษามีใช่เป็นการเสนอขอเท็จจริง แต่เป็นการระบายความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนเอง

จากแนวความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่เกิดจากความต้องการของนักเรียน ในการแสดงออกด้านความรู้ ความคิดและจินตนาการ จากความหมายดังกล่าวนี้ ทำให้การสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์แตกต่างไปจากการสอนเขียนตามคำบอก คัดไทย หรือการสอนหลักภาษา ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนจะต้องมุ่งไปที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้การสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์จึงมีหลักการสอนแตกต่างไปจากหลักการสอนเขียนแบบอื่น ๆ

หลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์

การเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่ยากซับซ้อน เพราะนักเรียนต้องอาศัยประสบการณ์ ความสะท้อนอารมณ์หรือความประทับใจ ความต้องการแสดงออก

รวมไปถึงความสามารถในการลำดับความคิดออกมาเป็นเรื่องราว และความสามารถในการใช้ภาษากว้าง ดังนั้นการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ครูผู้สอนจึงควรคำนึงถึงหลักการสอนเป็นสำคัญ ดังที่ นิตยา ฤทธิโยธี (นิตยา ฤทธิโยธี 2518 : 61) กล่าวไว้ว่า การวางโครงการเพื่อการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ต้องกระทำโดยรอบคอบ เพราะมีความสำคัญมาก นักเรียนต้องได้รับการช่วยเหลือแนะนำ ให้อุจจกรวางระเบียบความคิดให้เป็นไปตามลำดับ

เรื่องหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์นี้ ใค้บ้้นักการศึกษาหลายคนกำหนดหลักการสอนไว้ดังนี้ สมิท (Smith. 1973:9) ได้แนะนำหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้หลายข้อ คือ

1. จะต้องมึ่สิ่งใหม่ ๆ แตกต่างกันออกไป หรือมีลักษณะเฉพาะตัว สิ่งแรกที่ของคำนึงถึงคือ ผลผลิตและกระบวนการที่ใช้นั้นต้องใหม่ เช่น การสอนแบบสร้างสรรค์เรื่องโคลงกลอน นักเรียนต้องผลิตโคลงกลอนใหม่ ๆ
2. เน้นความคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) การคิดแบบอเนกนัยนี้ มิได้หมายถึงคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงคำตอบเดียว การคิดแบบนี้ผู้เรียนจะต้องนำความรู้ ความเข้าใจ ความคิดรวบยอดต่าง ๆ มาใช้ในลักษณะใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดคำตอบใหม่ ๆ หลายคำตอบ
3. การสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ ต้องการแรงจูงใจเป็นอย่างมาก ที่จะก่อให้เกิดกระบวนการคิด เช่น บรรยายภาพที่ไม่เคร่งเครียด การชมเชย การกระตุ้นให้นักเรียนคิด ให้นักเรียนได้ทำงานตามสบาย
4. ไม่ควรกำหนดคำตอบตายตัวไว้ในใจของครู เพราะอาจจะทำนายไม่ได้ว่าผลงานของนักเรียนจะออกมาในรูปใด ครูผู้สอนไม่ควรตัดสินว่า ผลงานของนักเรียนผิดหรือถูก เพียงแต่เป็นผู้ช่วยตรวจแก้ไขการใช้ภาษาของนักเรียนเท่านั้น
5. กระบวนการในการทำงานมีความสำคัญเท่ากับผลงานของนักเรียน
6. ควรใช้คำถามหรือสร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดคำตอบหลาย ๆ ประการ เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดคิดไปเรื่อย ๆ แนว ข้อปัญหาหรือเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความคิดนั้น

ควรจะเป็นสิ่งที่เด็กเกิดได้จากการทรงจำ การสังเกตจากที่เคยพบ เคยเห็น หรือเคยได้ยินมาก่อน ครูควรยอมรับความคิดเห็นของทุกคน โดยไม่มีการตำหนิความคิดของใครว่าใช่หรือไม่ใช่หรือไม่

7. การสอนแบบนี้ควรจัดห้องเรียนให้สบาย และควรมีอุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็นในการทำแบบฝึกหัด

8. การให้อ่านเรื่องและเขียนอย่างสร้างสรรค์หลาย ๆ แบบ จะช่วยให้เด็กเรียนรู้จักแนวทางในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น

9. กระบวนการสอนควรเป็นประชาธิปไตย สร้างกฎในการเรียนร่วมกัน

10. การสอนแบบสร้างสรรค์คือการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดของตนเองออกมา ครูควรเน้นและชมเชยความแตกต่าง ลักษณะเฉพาะ ความเป็นตัวของตัวเอง ความคิดริเริ่ม

ประเทิน มหาจันทร์ (ประเทิน มหาจันทร์ 2519 : 163) ได้กล่าวถึงหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ ไว้ดังต่อไปนี้

1. บรรยายภาพและสภาพการณ์ ครูผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการที่นักเรียนจะแสดงออก กล่าวคือ นักเรียนต้องรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง สิ่งแวดล้อมในการแสดงออกไม่ควรจำกัดตายตัว เช่น เรื่อง เวลา อุปกรณ์ กิจกรรม ฯลฯ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กเกิดความคิดที่อิสระได้

2. ประสบการณ์ เด็กจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ โดยตรงที่ตนได้รับ เช่น จากการเดินทาง การทดลอง ฯลฯ นักเรียนต้องการประสบการณ์ที่แท้จริงและสม่ำเสมอ ฉะนั้นในการเรียนการสอนควรสร้างความสนใจให้กับนักเรียน และจัดหาอุปกรณ์ช่วยอย่างพร้อมเพียง... เมื่อนักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้น ก็จะนึกอยากเขียนเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ยินได้ฟังมา

3. ครูผู้สอน ความสนใจและความเอาใจใส่ของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ครูควรปลูกฝังความเป็นคนช่างสังเกตความมหัศจรรย์ และควรรู้ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันลงไว้ในตัวเอง

ให้มากที่สุด จะได้เป็นผู้ที่มองเห็นอะไรได้แจ่มแจ้ง มีชีวิตจิตใจ ควรปลูกฝังความกระตือรือร้น ความเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แปลก ๆ ให้กับนักเรียน

สมบัติ มหารศ (สมบัติ มหารศ 2519 : 398 - 399) ก็ได้กล่าวถึงหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ดังนี้คือ

1. การให้นักเรียนได้แสดงแนวความคิดใหม่ ๆ และมีความหมายต่อการเป็นภาระที่สร้างสรรค์
2. การเขียนสร้างสรรค์ควรมีหลายแบบ ตามความต้องการของนักเรียน ครูควรยอมรับการเขียนในระยะแรก ๆ แม้จะเป็นการเขียนเพียงประโยคเดียวหรือความคิดเดียวก็ตาม
3. สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น สนับสนุนให้นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ การเขียนตามที่นักเรียนสนใจย่อมถือเป็นเรื่องสำคัญ
4. กระตุ้นให้นักเรียนนำเสนอประสบการณ์เดิมมาเขียน

จากหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่าการจะสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ให้ได้ผลนั้น ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ สิ่งจูงใจอันได้แก่บรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ให้อิสระภาพในการแสดงความคิด และการจัดหาพร้อมทั้งสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

องค์ประกอบของการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์

ในการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการคือการฝึกคิดกับการฝึกเขียนเพื่อแสดงออกถึงความคิดนั้น ความสำคัญของการสอนเขียนประเภทนี้จึงอยู่ที่การฝึกให้นักเรียนคิดมากกว่าการฝึกให้นักเรียนเขียนอย่างสวยงาม หรือเขียนถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ดังนั้นจึงขอกล่าวถึงเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านความคิดของบุคคลตามทฤษฎีเพียเจต์ และการฝึกความคิดดังต่อไปนี้

ความคิด (Thinking) เพียเจต์ (กรีเวอน แกวกังวาล 2519 : 172-189) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางความคิดของบุคคลไว้ 4 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 รู้จักคิดด้วยประสาทสัมผัสและกล้ามเนื้อ (Sensorimotor Period) เป็นการพัฒนาทางความคิดของเด็กตั้งแต่เกิดถึงอายุ 2 ปี เด็กวัยนี้มีความสามารถที่จะรู้และคิดจากสิ่งที่มองเห็นได้ สัมผัสได้ และสิ่งที่ปรากฏให้เห็นเฉพาะหน้าเท่านั้น

ขั้นที่ 2 ขั้นเริ่มรู้จักด้วยความคิด (Pre-operational stage) เป็นการพัฒนาทางความคิดของเด็กอายุประมาณ 2 - 7 ปี ในวัยนี้เด็กมีความสามารถทางด้านภาษาเพิ่มขึ้น พูดและใช้ภาษาได้อย่างค่อนข้างมีประสิทธิภาพ เรียนรู้และเข้าใจโลกรอบตัวโดยใช้ประสบการณ์ทางอ้อมได้ ความสามารถทางสมองพัฒนาการในด้านความจำ ความคิด การใช้เหตุผล

ขั้นที่ 3 ขั้นใช้ความคิดเชิงรูปธรรม (Concrete operation) เป็นการพัฒนาทางความคิดของเด็กอายุ 7 - 11 ปี เด็กวัยนี้รู้จักคิดอย่างใช้เหตุผล คิดเปรียบเทียบ ความเหมือนและความแตกต่าง สามารถจัดระบบความคิดให้เป็นหมวดหมู่ แบบแผน และเป็นขั้นตอนได้

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้ความคิดเชิงนามธรรม (Formal operation) เป็นการพัฒนาทางความคิดของเด็กอายุ 11 ปีขึ้นไป เป็นระยะที่เด็กรู้จักคิดแบบวิทยาศาสตร์ รู้จักตัดสินใจเรื่องยาก ๆ สามารถคิดรวบยอด รู้จักคิดวิเคราะห์ ที่ความ และทดสอบสมมติฐานได้

จากลำดับขั้นตอนในการพัฒนาความคิดตามทฤษฎีของเพียเจต์ จะเห็นว่าความคิดของบุคคลมีหลายระดับ เริ่มจากระดับที่ง่ายจะพัฒนามาก่อน แล้วจึงไปสู่ระดับที่ย่างยากซับซ้อนขึ้น ระดับสุดท้ายของกระบวนการคิดได้แก่ความสามารถที่จะนำความคิดแบบต่าง ๆ มาผสมผสานกัน และรู้จักเลือกความคิดแบบต่าง ๆ เหล่านั้นมาใช้ได้ตรงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ในปัจจุบันจึงมีนักการศึกษาหลายท่านที่เห็นความสำคัญในการฝึกทักษะด้านความคิดให้แก่เด็ก ดังที่ สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน 2521 : 8) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นของ คร.ฮานส์เพิท แห่งมหาวิทยาลัยคาทอลิก ในสหรัฐอเมริกาไว้ว่า การปลูกฝังทักษะการคิดให้แก่เด็กถือเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของการสอนในระดับเด็กเล็กจนถึงขั้นประถมตอนต้น ศาสตราจารย์ คร.คาร์ล เมอร์ไรเตอร์ (Carl Mereiter) แห่งสถาบันการศึกษาวงการการศึกษา

อนทาร์โอ มหาวิทยาลัยโทรอนโต ประเทศแคนาดา ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตรอีกท่านหนึ่งที่สนับสนุนแนวความคิดของ ดร.ฮานส์เพิท จึงได้เริ่มโครงการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการนำเกมมาใช้ เพื่อปลูกฝังทักษะการคิดสำหรับเด็ก

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาค้นคว้ากับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุประมาณ 10 ปี ซึ่งอยู่ในระยะตอนปลายของขั้นที่ 3 ตามลำดับขั้นการพัฒนาความคิดทฤษฎีเพียเจต์ การพัฒนาความคิดของเด็กวัยนี้อยู่ในระยะที่เริ่มมีความคิดผสมผสานกัน ระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องเพ้อฝัน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการคิดเชิงนามธรรมในขั้นที่ 4 ความคิดเกี่ยวกับเรื่องจริงและเรื่องเพ้อฝันนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการแสดงออกด้านการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของเด็ก เพราะถือเป็นวัตถุดิบที่เด็กจะแสดงออกมาให้ผู้อื่นได้ทราบ ดังนั้นการมุ่งพัฒนาการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ครูผู้สอนจะต้องมุ่งฝึกทักษะด้านการคิดทั้ง 2 แบบนี้ให้แก่เด็ก

การฝึกทักษะด้านความคิดสามารถทำได้หลายแบบ เช่น การปรับปรุงวิธีการสอนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร การสอนให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตัวเอง การสอนให้รู้จักแก้ปัญหาโดยย้วยให้ซักถาม (Inquiry method) การใช้เกม นอกจากนี้อาจจะช่วยโดยทางอ้อม ด้วยการสร้างบรรยากาศในโรงเรียน ในชั้นเรียน ให้นักเรียนมีเสรีภาพทางการแสดงความรู้สึก หรือจัดโปรแกรมพิเศษเพื่อฝึกทักษะด้านการคิดโดยเฉพาะเป็นต้น

การสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ก็มีสิ่งเร้าหลายประเภท ที่จะป้อนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกด้านความคิดเช่นเดียวกัน ดังที่เบิร์น (Burns. 1971:183-184) ได้เสนอแนะกิจกรรมการเขียนจากประสบการณ์ไว้ดังนี้คือ รายงานการเดินทาง การสรุปคำอภิปราย บันทึกการทดลองวิทยาศาสตร์ รายงานข่าว การเขียนจดหมาย และการบันทึกแผนงาน

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1964:322) กล่าวถึงกิจกรรมเพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดจินตนาการ ในระดับประถมตอนต้นและตอนปลายไว้ดังนี้คือ การพูด การวาดภาพ การบรรยายภาพ การแต่งบทร้อยกรอง

สทอทคาเซอร์ (Staudacher. 1968 : 10 - 28) กล่าวถึงสิ่งเร้าที่ช่วยในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้เช่น ภาพ การตั้งชื่อเรื่องให้ ต่อเรื่องจนจบ ใช้กิจกรรมของวิชาอื่น ๆ เล่นนันทนาการ

นักการศึกษาไทยก็ได้กล่าวถึงกิจกรรมการสอนเขียน เพื่อฝึกความคิดไว้ เช่น รัชนี ศรีไพรวรรณ (รัชนี ศรีไพรวรรณ 2520 : 21) เสนอแนะไว้ดังนี้ ให้นักเรียนฝึกเล่าเรื่อง เรียงความจากภาพ ท่อเรื่องให้จบ แสดงละคร เขียนบันทึก โต้วาทิ เขียนข่าวรายวัน เขียนบรรยายการไปทัศนสถานนอกสถานที่

เจือ สตะเวทิน (เจือ สตะเวทิน 2514 : 9) กล่าวว่า สิ่งเร้าที่จะช่วยให้นักเรียนฝึกคิดได้แก่รูปภาพนานาชนิด ทั้งรูปภาพธรรมชาติจนถึงภาพการ์ตูน และภาพที่ใช่จะต้องเป็นภาพที่ให้ความหมาย เมื่อเด็กมองภาพแล้วสามารถจะค้นหาความหมายของภาพได้

จากการเสนอแนะกิจกรรมการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเป็นสื่อในการฝึกความคิดให้แก่เด็ก ของนักการศึกษาไทยและต่างประเทศ พอสรุปเป็นหลักใหญ่ได้ว่า กิจกรรมการสอนต้องมีหลายแบบ และแต่ละแบบต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดเป็นสำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกการเขียนขึ้น เพื่อเป็นสิ่งเร้าให้เด็กได้ฝึกคิดจากประสบการณ์และจินตนาการไว้ 20 แบบ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่สำคัญในการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ ที่ให้เด็กได้ฝึกคิดและฝึกเขียนเพื่อแสดงความคิดนั้นออกมาดังกล่าวนี้อาจค้น

5. งานวิจัยเกี่ยวกับครูและนักเรียนที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

จากผลการศึกษาของ บาร์เรย์ (Barey. 1974:7577-A) เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนจากครูที่มีใจกว้าง กับครูที่ยึดความคิดเห็นของตนเอง โดยกระทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ของรัฐแคลิฟอร์เนีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู 20 คน นักเรียน 240 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่ยึดความคิดเห็น

ของตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยที่ได้พบนี้ บาร์เรย์ ได้สรุปว่า บุคลิกภาพของครูมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมาก

ยูเซฟ (Yoosef. 1975 : 5355-A) ก็ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับแรงจูงใจ 3 แบบ คือ แบบขู่และทำโทษ แบบให้รางวัล และแบบให้เหตุผล กับนักเรียนระดับ 6 และระดับ 8 ของโรงเรียนในชนบท โรงเรียนชานเมือง จำนวน 168 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม พบว่ากลุ่มทดลองที่ให้แรงจูงใจแบบขู่และทำโทษ จะมีพฤติกรรมสร้างสรรค์ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ได้รับแรงจูงใจแบบให้รางวัลและแบบให้เหตุผล จะมีพฤติกรรมสร้างสรรค์ดีกว่าอีก 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ให้เหตุผลจะมีพฤติกรรมสร้างสรรค์สูงที่สุด

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1974 : 6490-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการกระตุ้นยั่วของครู กับความคิดริเริ่มในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง โดยใช้ครู 10 คน และนักเรียนในแต่ละชั้นอีกชั้นละ 10 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการกระตุ้นยั่วจากครู มีความคิดริเริ่มในการเขียนอย่างสร้างสรรค์เชื่อมั่นได้ .58 นักเรียนที่ไม่ได้รับการกระตุ้นยั่วจากครู มีความคิดริเริ่มในการเขียนอย่างสร้างสรรค์เชื่อมั่นได้ .38 การที่ค่าความเชื่อมั่นไม่แตกต่างกันมากนัก เป็นเพราะปัญหาเรื่องเทคนิคการยั่วและกระตุ้นของครูไม่ได้เป็นตัวแปรในการศึกษาคြိုင်ควย

จากผลการศึกษาของ โทเรียน (Torian. 1977: 7593-A) เกี่ยวกับการพัฒนาและการวัดผลกระบวนการสอน (ซึ่งประกอบด้วย แผนการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน) เพื่อพัฒนาความคิดค้นจินตนาการด้วยตัวเอง โดยใช้โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ C.W.P. (Creative Writing Program) ของนักเรียนระดับกลางในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง ใช้เวลาในการทดลอง 45 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ชนิด คือ แบบทดสอบ การสังเกต และการวิเคราะห์งานเขียนของนักเรียน สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (C.W.P.) สามารถพัฒนาความคิดด้านจินตนาการด้วยตัวเองของนักเรียนกลุ่มทดลองได้
2. นักเรียนกลุ่มทดลองพอใจการแต่งบทหรือโครง ในโปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (C.W.P.) เป็นอย่างมาก เพราะทำให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงออกด้านจินตนาการของแต่ละบุคคล เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก แบบการเขียน ตลอดจนการเลือกคำในการเขียน
3. บรรยากาศในการเขียนมีความจำเป็นมากสำหรับการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์
4. ภาษาจะเป็นสื่อช่วยในการถ่ายทอดความคิดด้านจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละบุคคล

จากผลการศึกษาของ คีนเนย์ (Keeney. 1976 : 5802 - A) เรื่องความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง จำนวน 276 คน เกี่ยวกับการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ในหัวข้อต่อไปนี้คือ การเลือกเรื่องเวลาสำหรับเขียน และความยากในการเขียน ผลของการทดลองพบว่านักเรียน ทั้ง 2 ระดับ ตอบคำถามเกี่ยวกับการเลือกเรื่องดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชอบเลือกเรื่องด้วยตัวเอง 67.4 % นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชอบเลือกเรื่องด้วยตัวเอง 80.4% นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ใช้เวลาในการเขียนเรื่องต่อเนื่องกัน คิดเป็นร้อยละ 57.2 กับ 43.4 ตามลำดับ ความยากในการเขียนเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่การรวบรวมความคิด เวลานั้น ยาก เครื่องมือที่จะช่วยการเขียน คำศัพท์ และไม่มีสมาธิเนื่องจากเสียงรบกวน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีหัวข้อเช่นเดียวกัน มีเพิ่มเติมขึ้นมาคือ การกำหนดเหตุการณ์และอุปนิสัยของตัวละคร

จ็อบ (Jobe. 1975 : 7527-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรื่องของนักเรียนในการเขียนอย่างสร้างสรรค์ โดยกระทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 4 และ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาในแคนาดา จำนวน 90 คน พบว่า

งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ในประเทศไทย ได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้ เพ็ญ เลียงจันทร์ (เพ็ญ เลียงจันทร์ 2521 : 48 - 51) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์กับแบบปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 78 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์จะมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเรียงความแบบปกติ

ประชุมพร ศุภกรเจริญ (ประชุมพร ศุภกรเจริญ 2519 : 64) ได้ศึกษาประสิทธิภาพแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด รวม 18 แบบ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสวนหลวง จำนวน 81 คน พบว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เหมาะสมที่จะใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จากเอกสารงานวิจัยทั้งของต่างประเทศและของไทย พอสรุปได้ว่าการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาให้โดยลติ ครูผู้สอนจะต้องให้อิสระในการแสดงการเขียนตามความรู้ ความคิด และจินตนาการของนักเรียน รวมไปถึงความเป็นกันเอง กระตุ้นยั่วยุให้นักเรียนแสดงออก และยอมรับความคิด

6. งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ทางภาษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ตามหลักการสอนภาษา ครูผู้สอนจะต้องสอนให้สัมพันธ์กันทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งนี้เพราะทักษะแต่ละด้านจะส่งผลให้ทักษะด้านอื่น ๆ ดีขึ้น ตัวอย่างเช่น ถ้านักเรียนเคยได้ฟัง ได้พูด หรือได้อ่านคำหรือข้อความใดมาแล้ว เมื่อนำมาเขียนนักเรียนจะเขียนได้ถูกต้อง มากกว่าคำหรือข้อความที่นักเรียนไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ซึ่งจะเห็นได้จากผลงานวิจัยต่อไปนี้

ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

จากผลงานวิจัยของ กาทัน (Kuntz. 1975 : 2195-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประสบผลสำเร็จในการเขียนประโยคกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในโรงเรียนชานเมืองของรัฐเพนซิลวาเนีย 2 แห่ง จำนวน 96 คน ผลการศึกษาพบว่า การประสบผลสำเร็จในการเขียนประโยค กับความสามารถในการอ่าน มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านได้ดี ย่อมมีความสามารถในการเขียนประโยคได้ดี

ไวโร (Vairo. 1976 : 1509 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเขียนอย่างสร้างสรรค์ กับทักษะทางภาษาด้านความเข้าใจในการอ่าน การใช้ภาษา คำศัพท์ และการสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 6 และ 8 จำนวน 280 คน ในโรงเรียนของรัฐเพนซิลวาเนีย พบว่าการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับทักษะทางภาษาด้านต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 ระดับชั้น

โอเวน (Owene. 1978 : 3485 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้โปรแกรมการอ่านที่เรียกว่า CSTA (Communication Skills Through Authorship) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 94 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ทุกกลุ่มได้รับโปรแกรมการอ่านอื่น ๆ ยกเว้นกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการอ่าน CSTA วัดผลโดยให้นักเรียนเขียนเรื่องที่มีลักษณะสร้างสรรค์จากภาพ ผลปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ผลงานวิจัยในประเทศ

เกรียงศักดิ์ พราวศรี (เกรียงศักดิ์ พราวศรี 2516 : 114)

ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาคการศึกษา 5 รวม 9 แห่ง จำนวน 320 คน พบว่าความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา มีความสัมพันธ์กับความสามารถ ในการฟัง การสะกดคำ ความสามารถในการอ่าน

นอกจากนี้ บังอร พุ่มสะอาด (บังอร พุ่มสะอาด 2517 : 53)

ได้เปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีกลีฟอร์ด ระหว่าง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 395 คน พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง จะมีความคิด สร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ

สรุปผลงานวิจัยทั้งของต่างประเทศและของไทย เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย กับความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาได้ว่า ความสามารถ ทั้งสองด้านนี้ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก นั่นคือถ้านักเรียนคนใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยสูง ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงด้วย แต่ถ้านักเรียน คนใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ย่อมมีแนวโน้มว่าจะมีความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษาต่ำไปด้วยเช่นกัน

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระจะมีความคิด สร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงจะมีความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ เมื่อใช้แบบฝึกการเขียน ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษารั้งนี้ ได้มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยโดยย่อ ดังนี้คือ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างแบบฝึก การสร้างแบบทดสอบ และการดำเนินการทดลอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาคำตอบในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการเกี่ยวกับการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การดำเนินการทดลอง และปัญหาส่วนตัวของผู้วิจัยใน คำนวณเวลาของการศึกษา คำนวณกำลังคน และ คำนวณความร่วมมือ ผู้วิจัยจึงเลือกโรงเรียนที่จะใช้ในการทดลองแบบจงใจ (Purposive Sampling) โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กับโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในเขตอำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ อย่างละ 1 โรงเรียน

2. เป็นโรงเรียนที่มีการคมนาคมสะดวก

3. คณะครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือดี

4. เป็นโรงเรียนที่จัดชั้นเรียนโดยไม่ถือเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และในชั้นเรียน ต้องมีนักเรียนที่เรียนดีและไม่ดีคละกันไป

5. เป็นโรงเรียนขนาดกลาง terms เกณฑ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดทำบัญชีตารางรายชื่อโรงเรียนแล้ว เลือกได้ โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กับโรงเรียนเทศบาล 4 (วัดวรนาถบรรพต) สังกัดเทศบาล ในเขตอำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ รวม

2 โรง การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนดังกล่าว เพื่อใช้เป็นห้องควบคุมและห้องทดลองของแต่ละโรง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่ม (random sampling) ห้องเรียนชั้นประถมปีที่ 4 มาโรงเรียนละ 2 ห้องจากจำนวนทั้งหมด 4 ห้องเรียน และ 6 ห้องเรียนตามลำดับ แล้วสุ่ม (random assignment) รายชื่อนักเรียนทั้ง 2 ห้องลงในบัญชีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอีกครั้งหนึ่ง ได้กลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ โรงเรียน และกลุ่ม

เพศ	โรงเรียนวัดเกาะหงษ์		โรงเรียนเทศบาล 4		รวม
	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	
ชาย	6	5	15	16	42
หญิง	16	17	21	20	74
รวม	22	22	36	36	116

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ 2 แบบคือ แบบฝึกที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระกับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 2 ฉบับคือ แบบทดสอบคว ร้างสรรค์ทางภาษา 6 คำน 1 ฉบับ กับแบบทดสอบเรียงความแบบบรรยายภาพอีก 1 ฉบับ การสร้างเครื่องมือในการวิจัยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

1.1 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ทั้ง 2 แบบ ในการสร้างแบบฝึกนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และ แนวของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด ซึ่งผู้วิจัยได้ กล่าวไว้ในเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ศึกษาความคิดรวบยอด จุดมุ่งหมาย และเนื้อหาของการเขียนสร้างสรรค์ ในหลักสูตรและแผนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ฉบับทดลอง)

1.1.3 ศึกษาคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากหนังสือภาษาไทย ของกรมวิชาการ

1.1.4 ศึกษากิจกรรมการสอนเขียนจากหนังสือ "ช่วยครุฑ" ของ อรสา กุมาริ ปุกหุต แผนการสอนของกรมวิชาการ หนังสือสตรีสารภาคพิเศษ เอกสารการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของ วรณี โสมประยูร ศึกษาจากวารสารต่าง ๆ และงานวิจัยของ ประชุมพร ศุกรเจริญ ยุกา ขนอนคราม หนังสือเหล่านี้ได้ เสนอแนะกิจกรรมการสอนเขียนไว้หลายรูปแบบแตกต่างกัน เมื่อศึกษาแล้วคัดเลือกมา แต่เฉพาะที่คิดว่าน่าจะนำมาดัดแปลง แก้ไข หรือปรับปรุงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับแบบ การวิจัยที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่

1.1.5 ศึกษาลักษณะของภาพที่นักเรียนชอบ และภาพที่ช่วยให้ เกิดจินตนาการ เพื่อนำมาเขียนในแบบฝึกจากหนังสือเด็กของ Geisel (Dr. Seuss) หนังสือ "ช่วยครุฑ" ของ อรสา กุมาริ ปุกหุต หนังสือสตรีสารภาคพิเศษ งานวิจัยของ สานิตย์ กายาผาด สุวัณฐ ศรีสง่า และประทีน คล้ายนาค

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกการเขียนขึ้น 2 แบบ โดยจัดลำดับขั้นของแบบฝึกดังนี้

- ขั้นที่ 1 แสดงความคิดเป็นคำ
 ขั้นที่ 2 แสดงความคิดเป็นวลีและประโยค
 ขั้นที่ 3 แสดงความคิดเป็นข้อความ
 ขั้นที่ 4 แสดงความคิดเป็นเรื่องราว

สรุปเป็นแผนภูมิของแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ทั้ง 2 แบบดังนี้

		แบบฝึกกลุ่มทดลอง (ไม่จำกัดคำตอบ)	แบบฝึกกลุ่มควบคุม (จำกัดคำตอบ)
ขั้นที่ 1	1. การสร้างคำใหม่จากตัวอักษร	นักเรียนกำหนดตัวอักษรเอง	กำหนดตัวอักษรให้นักเรียน
	2. เขียนคำที่มีความหมายเหมือนและตรงกันข้าม	นักเรียนกำหนดคำขึ้นเอง	กำหนดคำให้นักเรียน
	3. เขียนสมาชิกของสิ่งที่กำหนดให้	นักเรียนกำหนดคำขึ้นเอง	กำหนดคำให้นักเรียน
	4. เติมคำที่มีความสัมพันธ์กับคำที่กำหนดให้	นักเรียนเลือกคำเติมเอง	กำหนดคำที่จะเติมให้นักเรียน
	5. จัดจำพวกของคำ	นักเรียนจัดจำพวกเอง	จัดจำพวกให้นักเรียน

	แบบฝึกกลุ่มทดลอง (ไม่จำกัดคำตอบ)	แบบฝึกกลุ่มควบคุม (จำกัดคำตอบ)
ขั้นที่ 2 6. การสร้างประโยคจากคำ 7. การสร้างประโยคจากตัวอักษร 8. การขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์ 9. หากนำมาเปรียบเทียบกับคำที่กำหนดให้ 10. เขียนประโยคหนึ่งของสิ่งของ	นักเรียนกำหนดคำเอง นักเรียนกำหนดตัวอักษรเอง นักเรียนแต่งประโยคและหาคำขยายเอง นักเรียนกำหนดคำขึ้นเอง นักเรียนกำหนดสิ่งของเอง	กำหนดคำให้นักเรียน กำหนดตัวอักษรให้นักเรียน แต่งประโยคให้นักเรียน กำหนดคำให้นักเรียน กำหนดสิ่งของให้นักเรียน
ขั้นที่ 3 11. เปรียบเทียบอาชีพหรือกลุ่มคนจากสัญลักษณ์ 12. เขียนความหมายของภาพออกมาตามความรู้สึก 13. บรรยายคำพูดแทนตัวละคร 14. เรียงลำดับและเขียนบรรยายภาพ	นักเรียนวาดภาพสัญลักษณ์ของอาชีพต่าง ๆ ขึ้น นักเรียนเขียนบรรยายได้ตามต้องการ นักเรียนบรรยายคำพูดเอง นักเรียนเขียนได้ไม่กำหนด	คิดอาชีพจากสัญลักษณ์ที่กำหนดให้ เขียนบรรยายตามที่กำหนดไว้ กำหนดคำให้นักเรียน กำหนดคำให้

		แบบฝึกกลุ่มทดลอง (ไม่จำกัดคำตอบ)	แบบฝึกกลุ่มควบคุม (จำกัดคำตอบ)
ชั้นที่ 4	15. บรรยายภาพเป็นเรื่องราว	นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพ	กำหนดคำให้มาเติมในช่องว่าง
	16. ต่อเรื่องจนจบ	นักเรียนเขียนและวาดภาพเอง	เขียนจากภาพและคำที่กำหนดให้
	17. อ่านเรื่องแล้วคิดเพิ่มเติม	นักเรียนเขียนเรื่องขึ้นใหม่ได้	เขียนเรื่องตามคำที่กำหนดให้
	18. การตั้งชื่อเรื่องจากเรื่องย่อ	นักเรียนตั้งชื่อเรื่องเอง	เลือกจากชื่อที่กำหนดให้
	19. เขียนเรื่องจากสิ่งสมมุติ	นักเรียนเขียนตามสิ่งที่สมมุติ	เขียนจากภาพและสิ่งที่สมมุติให้
	20. เขียนเรื่องจากจินตนาการ	นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพ	เขียนเรื่องจากภาพและคำ

แผนภูมิแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

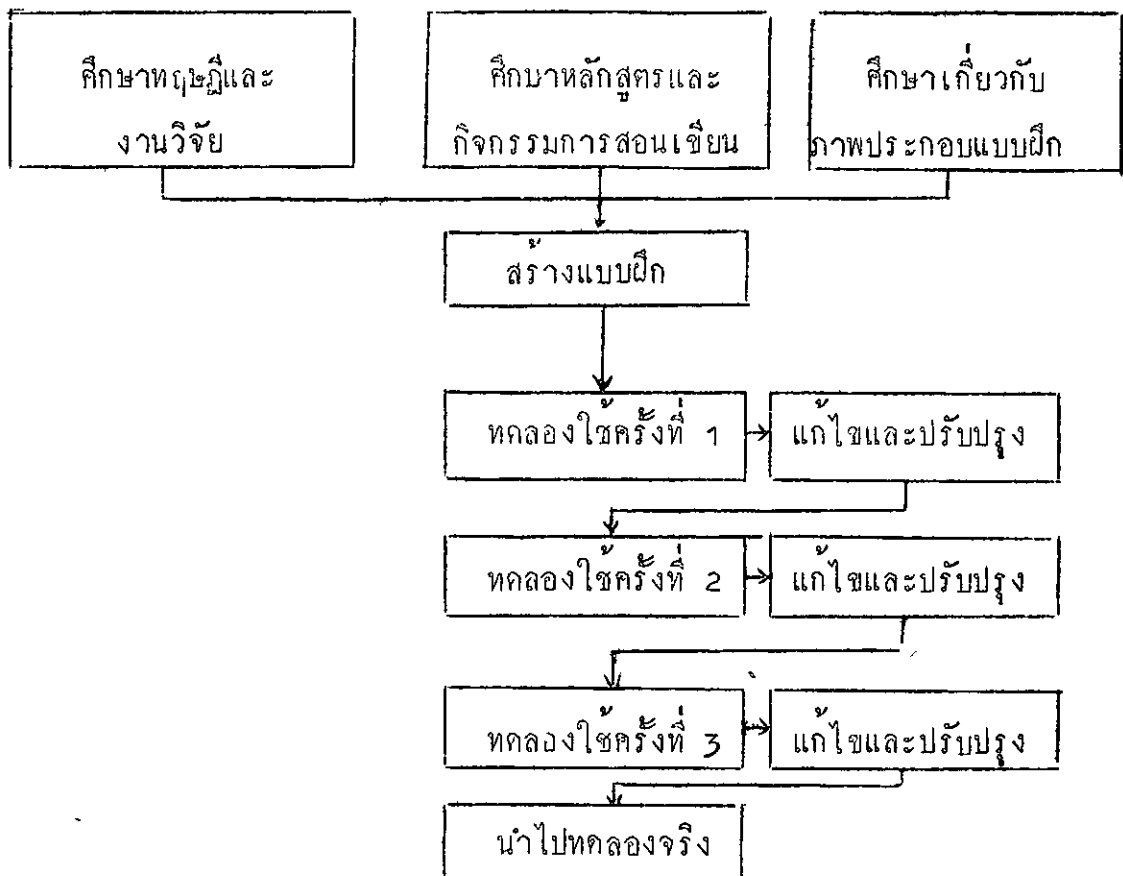
1.2 การทดลองใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ทั้ง 2 แบบ ในการนำไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา 2523 โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดพรหมจริยาวาส) โดยทดลองตามลำดับชั้นดังนี้

1.2.1 ชั้นทดลองกับเด็กเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทั้ง 2 แบบ ไปทดลองกับนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ทำแบบฝึกคนละ 1 แบบ ให้นักเรียนทั้งหมด 40 คน สำหรับทำแบบฝึกที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ 20 คน และอีก 20 คน ทำแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ทั้งนี้เพื่อศึกษาความยากง่ายของภาษา ความเหมาะสมของรูปภาพและเวลาที่ใช้ พร้อมทั้งซักถามปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

1.2.2 ชั้นทดลองกลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกที่ปรับปรุงครั้งที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10 คน โดยให้ทำแบบฝึกกลุ่มละ 1 แบบ ใช้นักเรียนทั้งหมด 4 ห้องเรียน เวลาในการทดลอง 1 สัปดาห์ แล้วจึงบันทึกข้อบกพร่อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2

1.2.3 ชั้นทดลองภาคสนาม ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน โดยให้ทำแบบฝึกห้องเรียนละ 1 แบบ ใช้นักเรียนทั้งหมด 5 ห้อง เพื่อนำข้อบกพร่องมาแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง จึงได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างต่อไป

จากขั้นตอนในการสร้างและการทดลองใช้แบบฝึกทั้ง 2 แบบ สรุปเป็นแผนภูมิได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิลำดับขั้นในการสร้างแบบฝึกการเขียนทั้ง 2 แบบ

2. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 2 ฉบับ คือ

2.1 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 6 ด้าน ได้แก่แบบทดสอบที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาด้าน DMU DMC DMR DMS DMT และ DMI ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของ บังอร พุ่มสะอาก

เนื่องจากผู้วิจัยจะนำแบบทดสอบฉบับนี้ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่น ผู้วิจัยจึงได้นำไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้ Coefficient alpha (Mehrens and Lehmann, 1978 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนข้อ เวลา และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความคิด
สร้างสรรค์ทางภาษาทั้ง 6 กาน

แบบทดสอบ	จำนวนข้อ	เวลา - นาที	ค่าความเชื่อมั่น
กาน DMU	4	10	.519
กาน DMC	4	10	.500
กาน DMR	5	10	.453
กาน DMS	4	10	.701
กาน DMT	10	10	.762
กาน DMI	4	10	.663

2.2 แบบทดสอบเรียงความแบบบรรยายภาพ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเลือกภาพ
เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบเรียงความดังนี้

2.2.1 นำภาพรวม 10 ภาพ ไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เลือก
พว่่านักเรียนเลือกภาพซึ่งจกัรยาน 40% ภาพไปโรงเรียน 18% ภาพกุดหมอ 15% และภาพ
เรือใบ 10% ทั้ง 4 ภาพนี้เป็นภาพที่นักเรียนเลือกมากที่สุด

2.2.2 นำภาพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดนี้ ไปให้นักเรียนจำนวน 30 คน
เลือกเขียนบรรยายภาพ โดยให้เลือกเขียนเพียง 1 ภาพ ปรากฏว่านักเรียนเลือกเขียน
บรรยายภาพ ซึ่งจกัรยานมากที่สุด ผู้วิจัยจึงนำภาพนี้มาใช้เป็นแบบทดสอบเรียงความแบบ
บรรยายภาพ

นักเรียนที่ทดลองใช้แบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการ
ศึกษา 2523 โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดพรหมจริยาวาส) และโรงเรียนวัดสันคู จำนวน
โรงเรียนละ 50 คน รวมเป็นนักเรียน 100 คน

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามลำดับขั้นดังนี้

1. การทดสอบก่อนการเรียน กระทำเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2523 โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับไปทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เพื่อนำคะแนนไว้เป็นตัวแปรร่วมในการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ของคะแนนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และภายในกลุ่มทดลอง

2. การดำเนินการทดลอง กระทำตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ.2523 ถึงวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2523 รวมเวลาในการทดลอง 20 วัน แต่ละกลุ่มใช้เวลาวันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยดำเนินการสอนตามแผนการสอนของแต่ละแบบฝึกดังนี้

2.1 อธิบายและสาธิตวิธีเล่นเกมให้นักเรียนเข้าใจ แล้วจึงเริ่มเล่นเกม

2.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกโดยมีผู้วิจัยคอยช่วยเหลือแนะนำด้านการสะกดคำ การแต่งประโยค ฯลฯ

2.3 ทรวแบบฝึกและชี้แจงข้อดี ข้อบกพร่องเกี่ยวกับผลงานของนักเรียน ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองจะมีลำดับขั้นในการสอนเช่นเดียวกัน แต่ใช้แบบฝึกต่างกันคือ กลุ่มทดลองใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ กลุ่มควบคุมใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ในแต่ละกลุ่มใช้แบบฝึกกลุ่มละ 20 แบบ เริ่มตั้งแต่แบบฝึกที่ 1-20 ซึ่งเรียงลำดับจากง่ายไปหายากดังนี้ ชั้นแสดงความคิดเป็นคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราว เป็นลำดับสุดท้าย เวลาในการสอนจะสลับเปลี่ยนกันตลอดการทดลอง ตัวอย่างเช่น ในวันที่ 11 มิถุนายน สอนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโรงเรียนเทศบาล 4 ในเวลาเช้า และสอนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ในเวลาบ่าย วันที่ 12 มิถุนายน ก็จะสอนกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนวัดเกาะหงษ์เวลาเช้า และสอนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเทศบาล 4 เวลาบ่าย

3. การทดสอบหลังการเรียน กระทำเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2523 โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนการเรียน มาทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง

4. การตรวจให้คะแนน

4.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 6 ด้าน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

4.1.1 คะแนนความคล่องในการคิด ให้คำตอบละ 1 คะแนน สำหรับแบบทดสอบด้าน DMU DMR DMS

4.1.2 คะแนนความคล่องและความยืดหยุ่นในการคิด ให้คำตอบละ 1 คะแนน สำหรับแบบทดสอบด้าน DMC DMT

4.1.3 คะแนนความคล่อง ความยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม ให้คำตอบละ 1 คะแนน สำหรับแบบทดสอบด้าน DMI

4.2 แบบทดสอบเรียงความแบบบรรยายภาพ ตรวจให้คะแนนโดยถือเกณฑ์ต่อไปนี้

4.2.1 ผู้ตรวจและวิธีการตรวจ ผู้ตรวจได้แก่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 คน และผู้วิจัยอีก 1 คน การตรวจกระทำดังนี้ ผู้ตรวจทุกคนอ่านเรียงความแต่ละฉบับ แล้วให้คะแนนที่ละด้านคือ ด้านการแสดงออก การเชื่อมโยงความคิด การเสนอเรื่อง การใช้ภาษา และเนื้อหาสาระ จนครบทุกฉบับ

4.2.2 การให้คะแนน ซึ่งได้ตกลงกันระหว่างผู้ตรวจทุกคนมีดังนี้
อัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญ

การแสดงออก	5 ส่วน
การเชื่อมโยงความคิด	2 ส่วน
การเสนอเรื่อง	1 ส่วน

การใช้ภาษา	1 ส่วน
เนื้อหาสาระ	1 ส่วน

ในแต่ละส่วนแจกแจงรายละเอียดดังนี้

การแสดงออก หมายถึง แนวคิด การจัดระเบียบความคิด ซึ่งมีการอ้างเหตุผล การขยายความ และความชัดเจน เน้นความคิดสร้างสรรค์เป็นสำคัญ

การเชื่อมโยงความคิด หมายถึง การเชื่อมโยงความคิดให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและต่อเนื่องกันตลอดเรื่อง

การเสนอเรื่อง มีค่าน่า จดล้าด้วยขั้นตอน สรุป เสนอเรื่องอย่างน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องเป็นอย่างดี

การใช้ภาษา หมายถึง การใช้คำ สำนวนโวหาร การผูกประโยคที่กระทัดรัด สละสลวย

เนื้อหาสาระ หมายถึง ความรู้ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ

4.2.3 การกำหนดคะแนนตามคุณภาพ ให้คะแนน 5 ระดับดังต่อไปนี้

เกณฑ์การพิจารณา	ดีมาก 5	ดี 4	พอใช้ 3	เกือบพอใช้ 2	ไม่ดี 1
การแสดงออก					
การเชื่อมโยงความคิด					
การเสนอเรื่อง					
เนื้อหาสาระ					
รวม					

4.2.4 การคิดคะแนน นำคะแนนในแต่ละเกณฑ์การพิจารณา คูณด้วยน้ำหนักความสำคัญ แล้วนำมาบวกกันเป็นคะแนนเรียงความของนักเรียนจากผู้ตรวจ 1 คน สุดท้ายนำคะแนนของผู้ตรวจทั้งหมด มาเฉลี่ยเป็นคะแนนเรียงความของนักเรียนแต่ละคน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจให้คะแนนแต่ละคน ผู้วิจัยได้เลือกเรียงความซึ่งได้จาก Pretest โดยวิธีสุ่มมา 40 ฉบับ ให้ผู้ตรวจคนเดิมตรวจซ้ำอีกครั้ง แล้วนำคะแนนทั้งสองครั้งมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจแต่ละคนดังนี้ .777 .797 .886 .925 .961 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงพอที่จะดำเนินการศึกษาต่อไปได้

5. นำคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองและภายในกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) โดยใช้คะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความถนัดสร้างสรรค์ทางภาษา 6 ด้าน โดยใช้สูตร Coefficient alpha (Mehrens and Lehmann. 1978 : 99) มีสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่น
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อ

s_x^2 แทน ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด /
 n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ

3. หากค่าความเชื่อมั่นในการตรวจเรียงความ โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากสูตรต่อไปนี้ (Ferguson. 1976 : 107)

$$r = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

r แทน ค่าความเชื่อมั่นในการตรวจ
 $\Sigma X, \Sigma Y$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละชุด
 ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนสองชุด
 $\Sigma X^2, \Sigma Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละชุดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนเรียงความทั้งหมด

4. วิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนก่อนการเขียน และคะแนนทดสอบหลังการเขียน ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และภายในกลุ่มทดลอง โดยใช้คะแนนก่อนการเขียนเป็นตัวแปรรวม ตามวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) ใช้สูตร (Lindquist. 1956 : 319 - 326)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

F แทน ค่าวิกฤติที่ใช้ใน F - distribution
 MS_A แทน ค่าปรับแล้วของค่ารายเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนระหว่างกลุ่ม
 MS_W แทน ค่าปรับแล้วของค่ารายเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนภายในกลุ่ม

$$\left\{ \begin{array}{l} \bar{Y}_2 \text{ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการ เรียนกลุ่มควบคุม} \\ \bar{X}_2 \text{ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการ เรียนกลุ่มควบคุม} \end{array} \right.$$

จากผลการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2523 ในเขตอำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน
116 คน ได้ข้อมูลจากการสอบก่อนการ เรียน และภายหลังการ เรียนซึ่งนำมาวิเคราะห์
และแปลผลได้ดังต่อไปนี้

1. การ เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุมในโรงเรียนแต่ละสังกัด
2. การ เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลองของโรงเรียนแต่ละสังกัด
1. การ เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมในโรงเรียนแต่ละสังกัด

1.1 การ เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุมโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์
ผู้วิจัยทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการ เรียนที่ใช้แบบฝึกการ เขียนอย่างสร้างสรรค์ ได้คะแนนดังแสดง

ตาราง 3

บทที่ 4

ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

W แทน ภายในกลุ่ม

A แทน ระหว่างกลุ่ม

SS_y แทน ผลบวกของกำลังสองของคะแนน : y

SS_x แทน ผลบวกของกำลังสองของคะแนน : x

SP แทน ผลบวกของผลคูณของคะแนน

SS'_x แทน ค่าปรับแก้ของผลบวกกำลังสองของคะแนน : x

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน

MS'_y แทน ค่าปรับแก้ของค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน : y

F แทน ค่าวิกฤติที่ใช้ใน F - distribution

MS'_A แทน ค่าปรับแก้ของค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
ระหว่างกลุ่ม

MS'_W แทน ค่าปรับแก้ของค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
ภายในกลุ่ม

ΣY_1 แทน ผลรวมของคะแนนก่อนการ เรียนกลุ่มทดลอง

ΣX_1 แทน ผลรวมของคะแนนหลังการ เรียนกลุ่มทดลอง

ΣY_2 แทน ผลรวมของคะแนนก่อนการ เรียนกลุ่มควบคุม

ΣX_2 แทน ผลรวมของคะแนนหลังการ เรียนกลุ่มควบคุม

$\bar{Y}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อน

$\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของ

ตาราง 3 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและภายหลังการเรียนของนักเรียน
กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครสวรรค์

นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา - กลุ่มทดลอง		นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา - กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการ เรียน (Y_1)	หลังการ เรียน (X_1)		ก่อนการ เรียน (Y_2)	หลังการ เรียน (X_2)
1	159	249	1	124	176
2	108	209	2	90	153
3	96	183	3	99	
4	102	193	4	87	
5	77	209	5		
6	107	194	6		
7	101	198			
8	73	154			
9	68	154			
10	70	180			
11	83	166			
12	79				
13	58				
14	84				
15	76				
16	63				
17	63				
18	79				

ตาราง 3 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มทดลอง		นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการเรียน (Y_1)	หลังการเรียน (X_1)		ก่อนการเรียน (Y_2)	หลังการเรียน (X_2)
19	77	143	19	65	109
20	65	114	20	81	120
21	42	102	21	66	76
22	38	95	22	71	134

$$\Sigma Y_1 = 1768 \quad \Sigma X_1 = 3578$$

$$\Sigma Y_2 = 1898 \quad \Sigma X_2 = 2874$$

$$\bar{Y}_1 = 80.364 \quad \bar{X}_1 = 162.636$$

$$\bar{Y}_2 = 86.273 \quad \bar{X}_2 = 130.636$$

จากตาราง 3 แสดงถึงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ทั้งก่อนและ
ภายหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังเกต
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ จะเห็นได้ว่าผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของ
คะแนนกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของ

คะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน ในทำนองเดียวกันผลรวมของคะแนนและ
ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มควบคุมก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือผลรวมของคะแนนและค่า
เฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน จากผลรวมของคะแนนและค่า
เฉลี่ยของคะแนนทั้ง 2 กลุ่มพอสรุปได้ว่า ผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนน
กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

✓ เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้
แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้แบบฝึกการเขียน

ที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง จึงได้นำคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาภายหลังการ
เรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis
of Covariance) โดยมีคะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม ใช้สูตร (Linguist.
1956 : 319 - 326)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของ
นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครสวรรค์ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทาง
ภาษา ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้คะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม

Source	SS _y	SS _x	SP	SS _x	df	MS _y	F
A	384.09	11264	-2080	16343.652	1	16343.652	43.126
W	20837.455	43946.182	24330.091	15538.042	41	378.977	
Total	21221.545	55210.182	22250.091	31881.694	42		

$$F(.05, 1, 41) = 4.08$$

จากตาราง 4 แสดงว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโรงเรียนวัดเกาะหงษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์

ผู้วิจัยได้วัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทดสอบก่อนการเขียนและภายหลังการเขียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ปรากฏคะแนนดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและภายหลังการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์

นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มทดลอง		นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการเขียน (Y_1)	หลังการเขียน (X_1)		ก่อนการเขียน (Y_2)	หลังการเขียน (X_2)
1	150	221	1	129	178
2	95	180	2	55	78
3	80	163	3	118	165
4	77	147	4	128	185
5	65	143	5	89	156
6	98	155	6	86	162
7	104	152	7	84	156

ตาราง 5 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มทดลอง		นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการเรียน (Y_1)	หลังการเรียน (X_1)		ก่อนการเรียน (Y_2)	หลังการเรียน (X_2)
8	95	146	8	127	148
9	97	169	9	119	160
10	94	158	10	87	106
11	58	120	11	110	144
12	50	137	12	99	138
13	32	91	13	111	121
14	46	146	14	78	121
15	129	167	15	105	114
16	77	119	16	87	142
17	77	141	17	76	139
18	79	147	18	86	121
19	60	90	19	79	133
20	74	97	20	54	81
21	78	127	21	31	35
22	72	104	22	43	75
23	42	79	23	100	115
24	55	91	24	81	71
25	71	104	25	34	119
26	101	142	26	66	88

ตาราง 5 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มทดลอง		นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการเรียน (Y_1)	หลังการเรียน (X_1)		ก่อนการเรียน (Y_2)	หลังการเรียน (X_2)
27	84	114	27	43	101
28	87	59	28	66	105
29	61	131	29	46	110
30	116	165	30	30	26
31	37	90	31	77	125
32	50	114	32	58	85
33	74	97	33	50	95
34	76	112	34	76	96
35	40	54	35	45	96
36	47	83	36	52	

$$\Sigma Y_1 = 2728 \quad \Sigma X_1 = 4555$$

$$\Sigma Y_2 = 2$$

$$\bar{Y}_1 = 75.778 \quad \bar{X}_1 = 126.527$$

$$\bar{Y}_2 =$$

จากตาราง 5 แสดงถึงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
 ภายหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนเทศบาล 4 จังหวัด
 เทศบาลเมืองนครสวรรค์ จะเห็นได้ว่าผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อน
 และหลังการเรียนในกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลรวมของคะแนนและ
 ค่าเฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน ในทำนองเดียวกันผลรวมของ

คะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเรียนในกลุ่มควบคุมก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน เช่นเดียวกัน จากผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้ง 2 กลุ่มพอสรุปได้ว่า ผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

✓ เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง จึงได้นำคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาภายหลังการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) โดยมีคะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม ใช้สูตร (Linguist. 1956 : 319 - 326)

การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมือง นครสวรรค์ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทาง ภาษา ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาล เมืองนครสวรรค์ โดยใช้คะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม

Source	SS _y	SS _x	SP	SS _x	df	MS _y	F
A	82.347	1730.682	-377.514	2559.244	1	2559.244	4.462
W	53178.972	92198.193	52898.389	39578.907	69	573.607	
Total	53261.319	93928.875	52520.875	42138.151	70		

$$F(.05, 1, 69) = 3.98$$

จากตาราง 6 แสดงว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึก การเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่ ใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลองของโรงเรียนแต่ละสังกัด

2.1 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โดยทดสอบก่อนและภายหลังการเรียนรู้ได้คะแนนดังแสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและภายหลังการเรียน ของนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำ ในกลุ่มทดลองโรงเรียนวัดเกาะหงษ์
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์

นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มสูง		นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มต่ำ	
	ก่อนการเรียน (y_H)	หลังการเรียน (x_H)		ก่อนการเรียน (y_L)	หลังการเรียน (x_L)
1	159	249	1	63	126
2	108	209	2	79	129
3	96	183	3	77	143
4	102	193	4	65	114
5	77	209	5	42	102
6	107	194	6	38	95

$$\Sigma y_H = 649 \quad \Sigma x_H = 1237$$

$$\Sigma y_L = 364 \quad \Sigma x_L = 709$$

$$\bar{y}_H = 108.167 \quad \bar{x}_H = 206.167$$

$$\bar{y}_L = 60.667 \quad \bar{x}_L = 118.167$$

จากตาราง 7 แสดงถึงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ทั้งก่อนและ
ภายหลังการเรียน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่ม
ทดลองโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ จะเห็นได้ว่า
ผลรวมของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงในกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกัน กล่าวคือผลรวมของคะแนน
และค่าเฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน ในทำนองเดียวกัน ผลรวม
ของคะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ในกลุ่มทดลองก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือผลรวมของคะแนน
และค่าเฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนเช่นเดียวกัน

เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำเมื่อใช้แบบฝึกการ เขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ จึงได้นำคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาภายหลังการเรียนมาวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) โดยมีคะแนนก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม ใช้สูตร (Linguist. 1956 : 319 - 326)

การวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์

Source	SS _y	SS _x	SP	SS' _x	df	MS' _y	F
A	6768.751	23222.001	12540	3621.481	1	3621.481	23.004
W	5232.166	4319.666	3897.166	1416.871	9	157.430	
Total	12000.917	27551.667	16437.166	5038.352	10		

$$F(.05, 1, 9) = 5.12$$

จากตาราง 8 แสดงว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่า

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์

ผู้วิจัยทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โดยทดสอบก่อนการเรียนและภายหลังการเรียน ได้คะแนนดังแสดงไว้ในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและภายหลังการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำ ในกลุ่มทดลองโรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์

นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มสูง		นักเรียน คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มต่ำ	
	ก่อนการเรียน (y_H)	หลังการเรียน (x_H)		ก่อนการเรียน (y_L)	หลังการเรียน (x_L)
1	150	221	1	87	59
2	95	180	2	61	131
3	80	163	3	116	165
4	77	147	4	37	90
5	65	143	5	50	114
6	98	155	6	74	97
7	104	152	7	76	112
8	95	146	8	40	54
9	97	169	9	47	83

$$\sum y_H = 861$$

$$\sum x_H = 1476$$

$$\sum y_L = 588$$

$$\sum x_L = 905$$

$$\bar{y}_H = 95.667$$

$$\bar{x}_H = 164.00$$

$$\bar{y}_L = 65.333$$

$$\bar{x}_L = 100.556$$

ตาราง 9 แสดงถึงคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ทั้งก่อนและภายหลัง การเรียน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์ จะเห็นได้ว่าผลรวมของคะแนน และค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยสูงในกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลรวมของคะแนนและค่า เฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน ในทำนองเดียวกันผลรวมของ คะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและภายหลังการเรียน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ในกลุ่มทดลองก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผลรวมของคะแนน และค่าเฉลี่ยของคะแนนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน เช่นเดียวกัน

เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำเมื่อใช้แบบฝึกการ เขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ จึงได้นำคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาภายหลังการเรียนมาวิเคราะห์ความ แปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) โดยมีคะแนนก่อนการเรียนเป็น ตัวแปรร่วม ใช้สูตร (Linguist. 1956 : 319 - 326)

การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียน เทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์

Source	SS _y	SS _x	SP	SS _x	df	MS _y	F
A	4140.5	18113.389	5643.5	10609.391	1	10609.391	65.073
W	9826.0	14528.222	10896	2445.705	15	163.047	
Total	13966.5	32641.611	16539.5	13055.096	16		

$$F(.05, 1, 15) = 4.54$$

จากตาราง 10 แสดงว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำในกลุ่มทดลอง โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระกับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกัน เมื่อใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระจะมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงจะมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ เมื่อใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2523 ของโรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ กับโรงเรียนเทศบาล 4 (วัดวรนาถบรรพต) สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบจงใจ (Purposive Sampling) จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วสุ่มห้องเรียนมาโรงเรียนละ 2 ห้อง

นำรายชื่อนักเรียนทั้ง 2 ห้องมาสุ่มลงในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ จำนวน 44 คน แยกเป็นชาย 11 คน หญิง 33 คน โรงเรียนเทศบาล 4 จำนวน 72 คน แยกเป็นชาย 31 คน หญิง 41 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 116 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้คือ

1. แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ 2 แบบ คือ แบบฝึกที่ให้นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ กับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ซึ่งได้นำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ครั้ง ก่อนจะนำมาใช้ทดลองสอนกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามลำดับ
2. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบเรียงความ แบบบรรยายภาพ 1 ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 6 ด้าน รวม 1 ฉบับ เป็นผลงานวิจัยของ บังอร พุ่มสะอาด ซึ่งได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 6 ด้าน สูงพอจะนำไปเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาต่อไปได้

วิธีดำเนินการทดลอง

1. การทดสอบก่อนการเรียน นำแบบทดสอบทั้งสองฉบับไปทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เพื่อนำคะแนนก่อนการเรียนไว้เป็นตัวแปรร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การดำเนินการสอน ผู้วิจัยสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีลำดับขั้นตอนการสอนเช่นเดียวกัน แต่ใช้แบบฝึกต่างกันคือ กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ กลุ่มควบคุมเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง ใช้เวลาในการสอนกลุ่มละ 20 ชั่วโมง

3. การทดสอบหลังการวิจัย นานแบบทดสอบแบบเดิมมาทดสอบกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง

4. นำคะแนนที่ได้ทั้งสองครั้งมาวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทำการทดลองแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไปนี้คือ

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน
2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ กับแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง โดยใช้ Analysis of Covariance (ANCOVA)
3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกัน เมื่อใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระโดยใช้ Analysis of Covariance (ANCOVA)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ เมื่อใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระกับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง และเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกันเมื่อใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระมี ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนด เนื้อเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นว่าผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันและสนับสนุนผลการวิจัยที่ผ่านมาคือ ผลการวิจัยของ ฮาร์มอน (Harmon . 1976 : 1386 -A) ที่สำรวจประสบการณ์ในการเขียนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในรัฐมิสซิสซิปปี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลอง 30 คน โดยใช้โปรแกรมการฝึกเขียนอย่างสร้างสรรค์กับกลุ่มทดลองวันละ 30 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และผลการวิจัยของ ประชุมพร สุกรเจริญ (ประชุมพร สุกรเจริญ 2519 : 64) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ที่สร้างขึ้นตาม ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด รวม 18 แบบ นำไปทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประถมสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและโรงเรียนสวนหลวง จำนวน 81 คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษาสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อาจจะเป็นเนื่องมาจากแบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียน ใ้ได้อย่างอิสระ ซึ่งเป็นแบบฝึกที่ให้นักเรียนกลุ่มทดลองใช้เรียนนี้ เป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นโดยคำนึง ถึงหลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ คือการให้นักเรียนได้มีอิสระ ในการคิด ในการเขียน และการแสดงออกอย่างเต็มที่ ดังกล่าวของ เบอร์โรว์ (Burrow. 1952 : 89) ที่ว่านักเขียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องการเสรีภาพในการคิดเรื่องที่จะเขียนด้วยตัวเอง เพราะบ่อยครั้งที่การตั้งข้อเรื่องให้เป็นเหตุไปยับยั้ง หรือจำกัดในด้านประสบการณ์

นอกจากนี้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระเป็นวิธีการใหม่ นักเรียนสามารถจะเรียนได้ด้วยความสุข เพลิดเพลิน เพราะนักเรียนมีอิสระในการเลือก เขียนคำ ประโยค ข้อความ หรือเรื่องราว ตามความสามารถของนักเรียนเอง โดยไม่ต้องกลัวว่าครูสอนจะตำหนิเรื่อง การเขียนสะกดคำผิด การคัดลายมือ หรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ จึงทำให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี

จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นย่อมจะสนับสนุน หรือมีผลทำให้นักเรียนที่เรียน ด้วยแบบฝึกการเขียนที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาเรื่อง

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงมีความคิดสร้างสรรค์ทาง ภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ เมื่อใช้แบบฝึกการเขียนที่ นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นว่าผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ การ์เรย์ (Carey. 1967 : 2095 - A) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอย่าง สร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการเขียน และระดับสติปัญญาของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบทดสอบของมหาวิทยาลัยมิชิแกน วัดด้านความคล่อง (Fluency) ความยืดหยุ่น (Flexibility) และความคิดริเริ่ม (Originality) พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะ

ความยืดหยุ่นและความคิดริเริ่ม มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกรียงศักดิ์ พราวศรี (เกรียงศักดิ์ พราวศรี 2516 : 114) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาคการศึกษา 5 รวม 9 โรงเรียน จำนวน 320 คน พบว่าความคิดสร้างสรรค์ทางภาษามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการฟัง การสะกดคำ และความสามารถในการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากผลงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำอาจเป็นเพราะ ทักษะทางภาษาคำนอ่านไวยากรณ์ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ต่างก็มีความสำคัญในรูปร่างที่เชื่อมซึ่งกันและกัน ดังกล่าวของ เฮิร์ลล็อก (Hurlock . การแสดงออกทางภาษาโดยการเขียน จะเกิดผลต่อเมื่อบุคคลนั้นสามารถเขียน ลำดับขั้นของพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ถือว่า "เป็นพัฒนาการทางภาษา" นอกจากนั้นจำนวนถ้อยคำที่นักเรียนนำมาใช้ในการเขียน ยังขึ้นอยู่กับจำนวนคำที่ได้อีกด้วย

ข้อสังเกตในการดำเนินการวิจัย

1. การดำเนินการสอนในช่วงต้น ๆ มีอุปสรรคเรื่องนักเรียนในกลุ่มทดลองไม่เคยชินกับการ คิดคำ คิดประโยค หรือคิดข้อเรื่องด้วยตัวเอง นักเรียนส่วนมากจะหาไม่ ผู้วิจัยต้องคอยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำตลอดเวลา แต่เมื่อทำการทดลองไปประมาณ 2 - 3 วัน นักเรียนเริ่มเข้าใจวิธีการและสนุกกับการที่จะคิด คำ ประโยค หรือข้อความให้ผิดแปลกไปจากเพื่อน ๆ

2. นักเรียนกลุ่มทดลองไม่เคยชินกับการคิดหลาย ๆ คำตอบ ในช่วง 1 ชั่วโมงต้น ๆ นักเรียนจะพยายามถามผู้วิจัยเสมอว่า "คุณครูจะให้เขียนกี่คำ เขียนกี่ประโยค" "หนูเขียน 2 คำพอไหม" ผู้วิจัยต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนเขียนคำตอบมาก ๆ และชมเชยนักเรียนที่เขียนคำตอบได้มากทุกครั้ง ในช่วง 1 ชั่วโมงต่อ ๆ มาปัญหานี้จึงหมดไป ส่วนในกลุ่มควบคุมไม่มีปัญหานี้ เพราะในแบบฝึกจะกำหนดไว้แล้วว่าให้เขียนเท่าใด เมื่อจบการทดลองผู้วิจัยนำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 2 ฉบับไปให้นักเรียนสอบ ปรากฏว่ากลุ่มควบคุมมีปัญหามากเรื่องการคิดคำตอบให้ได้มากที่สุด เนื่องจากความเคยชินกับการให้คิดคำตอบในจำนวนจำกัด ส่วนกลุ่มทดลองไม่มีปัญหาเรื่องนี้

3. ผลของการทดลองนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยคือและปานกลาง กระตือรือร้นที่จะเรียนมาก เพราะนักเรียนสนุกกับการเขียน การวาดภาพ การระบายสีภาพ ในแบบฝึกและภาพที่นักเรียนวาด ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนจะกระตือรือร้นเฉพาะแบบฝึกแรก ๆ ตั้งแต่แบบฝึกที่ 15 ขึ้นไป นักเรียนจะเริ่มรู้สึกเบื่อ ทั้งนี้เพราะนักเรียนขาดทักษะในการเขียนให้เป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่องกัน

4. นักเรียนหญิงในกลุ่มตัวอย่างไม่ชอบภาพในแบบฝึกนัก เนื่องจากภาพส่วนใหญ่เป็นภาพเด็กผู้ชาย ดังนั้นการวาดภาพเพื่อประกอบแบบฝึกจึงควรคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย

ปัญหาและข้อจำกัดที่ไพบในการวิจัย

1. ระยะเวลาในการฝึกน้อย ทั้งระยะเวลาในแต่ละวันและระยะเวลาที่ทำการทดลอง

1.1 ระยะเวลาในแต่ละวัน ในการทดลองผู้วิจัยกำหนดเวลาไว้วันละ 3 คาบ แต่ในการปฏิบัติจริงจะมีเวลาเพียง 45 – 50 นาทีเท่านั้น ทั้งนี้เพราะคุณครูสอนเกินเวลาบ้าง มีกิจกรรมของทางโรงเรียนบ้าง ทำให้ไม่มีเวลาชี้แจงข้อบกพร่องในการเขียนของนักเรียน บางครั้งนักเรียนก็เขียนไม่ครบเนื่องจากมีเวลาน้อย

1.2 ระยะเวลาที่ทำการทดลองทั้งหมด เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาที่จะศึกษาค้นคว้า จึงกำหนดเวลาในการทดลองไว้ 20 ชั่วโมง ทำให้ต้องเปลี่ยนแบบฝึกไปทุกวันนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลางเท่านั้น ที่สามารถเรียนได้ทัน

ส่วนนักเรียนที่เรียนก่อนจะตามไม่ด้อยกัน โดยเฉพาะแบบฝึกที่ ๑๕ ขึ้นไป ถ้าผู้วิจัยมีเวลา
มากกว่านี้ จะได้ขยายแบบฝึกแต่ละแบบออกไป ให้สามารถสอนได้หลายชั่วโมง น่าจะช่วย
นักเรียนที่เรียนภาษาไทยอ่อนให้เรียนได้ดีขึ้น

๒. การขาดทักษะด้านการเขียน

๒.๑ นักเรียนขาดทักษะในการเรียบเรียงคำเข้าประโยค และการกล่าวกับ
ประโยคให้เป็นเรื่องราว ในการวิจัยพบว่าบางครั้งนักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อยากจะ
เขียนได้ แต่ไม่สามารถเขียนถ่ายทอดความนึกคิดนั้นออกมา

๒.๒ การคัดลายมือ นักเรียนส่วนมากเขียนหนังสือไม่เป็นระเบียบ การ
วางสระวรรณยุกต์ ไม่ถูกต้อง การเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง ทำให้อ่านยาก ตัวอย่างเช่น

ศาลหนึ่งนานมีเสวี่มีสำเภาจรรยากูหนึ่งไม่มดก
สำเภาไปเรือหางไม่วา ๖๑๕ เรือ ของ เจ้าปลาทูหมึกยักษ์
ที่ลงบน ๖๑๕ มนุษย์ สำเภาถูกจับไปขัง นกมันไม่ไปปลาทูหมึกยักษ์
สาปให้เป็นหิน!
จรรยากู ชื่อ แก้วตาสำเภาชื่อ แดงมัน แก้วตาได้ฝันว่าได้อยู่
กับมันอย่างมีความสุข และได้ฝันว่า พระจันทร์ส่องลงมา
กับดาวสามดวง ผด พื่น แก้วตาก็ปวดท้องดสดสงมา

3. การขาดเรียน นักเรียนส่วนมากจะขาดเรียนเสมอ โดยเฉพาะนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาล ทำให้เรียนไม่ครบทุกแบบฝึก ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อการทดลองเป็นอย่างมาก

4. บรรยากาศในการสอนมีเสียงรบกวนมาก เพราะนักเรียนห้องข้างเคียงส่งเสียงดัง ผู้วิจัยไม่สามารถสร้างบรรยากาศให้ผ่อนคลาย เพื่อสร้างสมาธิในการทำงานของนักเรียนได้เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1.1 การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาให้แก่ นักเรียนควรจะเริ่มสอนตั้งแต่ชั้นต้น ๆ และกระทำอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

ก. หลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้แก่ การให้อิสระในการคิด การแสดงออก การจัดหาประสบการณ์ และการสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน

ข. เทคนิคการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ เนื่องจากการสอนประเภทนี้มีความยุ่งยากซับซ้อนมากกว่าการสอนเขียนแบบอื่น ๆ ในขณะที่สอนครูผู้สอนจะต้องไม่คิดว่ากำลังสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่กำลังสอนนักเรียน 30 คนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ ของนักเรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน ในบางครั้งครูผู้สอนจะต้องมีเทคนิคการสอน เพื่อกระตุ้นนักเรียนที่ไม่ชอบการเขียน โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยนักเรียน ให้รู้สึกว่าการเขียนเป็นเรื่องง่ายและสนุก ตัวอย่างเช่น

การเขียนรายงานการทดลองวิชาวิทยาศาสตร์ วิธีการสอนเขียนอย่างหนึ่งก็คือ เริ่มต้นการสอนด้วยการทดลองที่สนุกสนาน เมื่อจบการทดลองให้นักเรียนเขียนผลการทดลองอย่างง่าย ๆ ให้เพื่อนในชั้นไ้ทราบ

การประเมินผลการเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันอภิปรายงานเขียนของกลุ่ม แล้วเขียนรายงานแบบง่าย ๆ มาเสนอให้ทุกคนได้ทราบ การเริ่มเรื่อง ในบางครั้งนักเรียนไม่มีความคิดที่จะเขียน ถ้าครูผู้สอนได้เริ่มเรื่องให้เพื่อเป็นแนวทาง นักเรียนอาจจะเขียนต่อไปได้

ฯลฯ

1.3 แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์สามารถสร้างได้หลายแบบเช่น การเขียนบันทึกประจำวัน การเขียนบทละครง่าย ๆ การเขียนบรรยายสิ่งประทับใจ การแต่งนิทาน เป็นต้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือแบบฝึกการเขียนจะต้องมุ่งให้นักเรียนได้เขียนจากประสบการณ์ ความรู้สึกจินตนาการของแต่ละคน

1.4 การประเมินผลการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไม่ควรจะมีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว เหมือนกับการสอนเขียนแบบอื่น ๆ แต่ควรจะกำหนดเกณฑ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

1.5 การมีทักษะด้านเขียนสะกดคำ การคัดลายมือ การแต่งประโยค การเรียงลำดับประโยคให้เป็นเรื่องราว ฯลฯ จะช่วยให้นักเรียนแสดงออกทางการเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

✓ 2.1 ควรจะได้มีการศึกษาเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่มากขึ้น และควรศึกษากับระดับชั้นอื่น

2.2 จากปัญหาเรื่องการคัดลายมือที่ผู้วิจัยได้พบในการวิจัยครั้งนี้ น่าจะได้มีการศึกษาเรื่องวิธีการสอนคัดลายมือที่ได้อผล

2.3 ควรจะได้ศึกษามีตัวแปรใดบ้าง ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนเช่น วิธีการสอนของครู หนังสือประเภทต่าง ๆ โทรทัศน์ ฯลฯ

2.4 ควรจะมีการศึกษาเรื่องนี้โดยใช้แบบฝึกการเขียนประเภทร้อยกรอง

บ้าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ พราวศรี การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย การคิด
แบบอเนกนัย การคิดแบบเอกนัย การสร้างมโนภาพ ปรินิพนธ์

กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 114 หน้า อัดสำเนา
เจือ สตะเวทิน "การเขียนอย่างสร้างสรรค์" ใน ภาษาไทยจากฟ้าเมืองไทย
หน้า 1 - 80 บรรณกิจ 2522

_____. "วิธีสอนเรียงความแบบพัฒนา" ประชาศึกษา 11 : 7 - 9 มิถุนายน
2514

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล
ไทยวัฒนาพานิช 2521, 181 หน้า

นิตยา ฤทธิ์โยธี "วิธีสอนให้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์" ศูนย์ศึกษา 21 : 60 -
67 มกราคม - เมษายน 2518

บังอร พุ่มสะอาด การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถภาพสมองด้านการคิด
แบบอเนกนัยทางภาษาตามทฤษฎีกลีฟอร์ด กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรินิพนธ์

กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 71 หน้า อัดสำเนา

บุญลือ ทองอยู่ "ความคิดสร้างสรรค์" มิตรครู 20 : 15 - 18, 21 : 14 - 16
เมษายน 2521

✓ ประชุมพร ฤกษ์เจริญ การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 200 หน้า
อัดสำเนา

ประทีน คล้ายนาค การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอนปกติ ปรินิพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 149 หน้า อัดสำเนา

ประเทิน มหาจันทร์ หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว 2519, 173 หน้า

ประสาธ อิศรปริศา จิตวิทยาการศึกษา กราฟิการ์ต 2522, 152 หน้า
 เปี่ยมศรี นาคพัฒน์ วิธีสอนแต่งไทยในชั้นมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2499, 105 หน้า อัครสำเนา
 พจน์ สะเพียรชัย และคนอื่น ๆ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2519, 210 หน้า

_____ . การวิเคราะห์ความสามารถทางภาษาไทยตามทฤษฎีพฤติกรรมทางสมองของ
กิลฟอร์ด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519, 56 หน้า

เพ็ญ เลียงจันทร์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนเขียนเรียงความแบบปกติกับ
แบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 59 หน้า อัครสำเนา

ยุพา ขนอนคราม การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ด้านร้อยกรองสำหรับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519,
 173 หน้า อัครสำเนา

รัชณี ศรีไพรวรรณ "การสอนเรียงความ" ประชาศึกษา 20 : 20 - 23 มกราคม
 2520

วรรณิ โสสมประยูร การเขียนอย่างสร้างสรรค์ 2521, 175 หน้า อัครสำเนา

คันสนีย์ (นามแฝง) "บทบาทของครูกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน" วิทยาสาร
 26 : 14 - 15 กันยายน 2518

ศรีเรือน แก้วกังวาล จิตวิทยาฝ่ายภาษา แพทย์พิทยา 2519, 294 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 โรงเรียนการช่าง
 วุฒิสึกษา (แผนกการพิมพ์) 2503, 59 หน้า

_____ . "ภาษาไทย" ใน หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หน้า 1 - 61

พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว 2521

สมบัติ มหารศ การประถมศึกษา โรงพิมพ์พระธรรมจักษุโอสธ 2519, 463 หน้า

สมบุรณ์ คาลยาชีวิน "เกมฝึกทักษะการคิดสำหรับเด็ก" ประมาณ 10 : 8 - 10

มกราคม 2521

สมพงษ์ รุจิวรรณ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ ความ
คิดสร้างสรรค์ พฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำ ความตั้งใจเรียนและผลการเรียน
วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมปีที่ 3 ปรวิญญานีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 140 หน้า อัดสำเนา

สานิตย์ กายาฉาก การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่เกิดจากฟิล์มสตริปภาพการ์ตูน
และฟิล์มสตริปภาพตามความเป็นจริง ปรวิญญานีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2517, 73 หน้า อัดสำเนา

สุนันท์ ศรีสง่า การศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนของนักเรียนอายุ 8 ปี
9 ปี 10 ปี ปีการศึกษา 2515 ปรวิญญานีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 87 หน้า อัดสำเนา

อรสา กุมาริ ปุทฺท ช่วยครุฑ ไทยวัฒนาพานิช 2522, 158 หน้า

Anastasi, Anne. Psychological Testing. 5th. ed., New York, Macmillan
Co., 1968. 665 p.

Anderson, Paul S. Language skills in Elementary Education. New York,
Macmillan, 1964. 447 p.

Anderson, Ronald D. and Others. Developing Children's Thinking
Through science. (Englewood Cliffs) N.J. Prentice Hall, Inc. c,
1970. 370 p.

Anderson, Ruth B. "A Study of The Relationship Between Set Induction
And Originality In The Creative Writing of Elementary School Children,"
Dissertation Abstracts International. 34 : 6490 - A, April, 1974.

Barry, Gerald C., Jr. "Teacher Open-Close Mindedness As A Predictor
of Student Creativity Progress," Dissertation Abstracts International.
34 : 7577 - A June, 1974.

Boyd, Gertrude A. Teaching Communication Skills in the Elementary
School. New York, Van Nostrand Reinhold Company, 1970. 372 p.

Burns, Paul C. The language arts in childhood Education. 2nd, ed.,
Chicago, Rond McNally, 1971. 446 p.

- Burrows, Alvina Treut and Others. "Personal Writing" in They all Want to Write. p. 85 - 119 Prentice Hall, Inc., New York, 1952.
- Carey, Joseph Edward. "The Relationship Between Creative Thinking Ability, Intelligence Ability, Educational, Achievement and Writing Ability of Sixth Grade Children," Dissertation Abstracts International. 27 : 2095 - A, January, 1967.
- Dicherich, Daniel J. "Creative Writing on Teaching" The Journal of Elementary English. 50 : 4 - 6 April, 1973.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 4th. ed., New York, McGraw-Hill, 1976. 492 p.
- Harmon, Lena Garrison. "The Influence of Exploratory Writing Experience on The Creativity of Third-Grade Children," Dissertation Abstracts International. 37 : 1368 - A, September, 1976.
- Hurlock, Elizabeth B. Child Development. New York, McGraw-Hill Book Co., 1968. 494 p.
- Jobe, Ronald Albert. "Factors That Influence Children's Free Choices of Topics For Creative Writing," Dissertation Abstracts International. 36 : 5802 - A, March, 1976.
- Karlson, Robert E. "Gallway, Zen, And The Teaching of Writing," Resources In Education. 14 : 58, February, 1979.
- Keeney, Mary Louise. "An Investigation of What Intermediate Grade Children Say About The Writing of Stories," Dissertation Abstracts International. 36 : 5802 - A, March, 1976.
- Kuntz, Mildred H. "The Relationship Between Written Syntactic Attainment and Reading Ability in Seventh Grade," Dissertation Abstracts International. 36 : 2159 - A, October, 1975.
- Lindquist, E.F. Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin Company, 1956. 393 p.
- Mehrens, William A. and Irvin J. Lehmann. A Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 4th. ed., New York, Holt Rinehart and Winston, 1978. 743 p.
- McCandless, Boyd R. and Ellis V. Evans. Children and Youth : Psychosocial Development. Hinsdale Ill., The Dryden Press, 1973. 559 p.
- Owene, Francis Louis. "A Study of Creative Writing Ability of Third Students in A Communication Skill Through Authorship Program," Dissertation Abstracts International. 33 : 3485 - A, January, 1978.

Razick, T.A. "Psychometric Measurement of Creativity" in Creativity. p. 159, Penguin Book Ltd., 1970.

Smith, James A. "Creative Writing" in Creative Teaching of The Language Arts in The Elementary School. p. 9, 3rd, ed., Boston, Allyn and Bacon, 1973.

Staudacher, Carol. Creative Writing in the Classroom. United States of America, 1968. 60 p.

Torian, Cruddie Lee. "An Evaluation of The Development of A More Positive Self Image in Middle School-Aged Children Through A Particular Creative Writing Program," Dissertation Abstracts International. 37 : 7593 - A, June, 1977.

Torrance, Paul E. Guiding Creative Talent. New York Prentice-Hall Inc., Englewood Cliff, N.J., 1962. 278 p.

Vairo, Frank Marion, Jr. "The Relationship Between Story Writing Skills and Achievement in Other Selected Language Skill," Dissertation Abstracts International. 37 : 1509 - A, September, 1976.

Westcott, Alvin M. And Jame A Smith. Creative Teaching of Mathematics in the Elementary School. Boston, Allyn and Bacon Inc., 1967. 221 p.

Yoosef, Rarimi "The Relation Effect of Threat of Punishment, Promised Reward, and Reasoning on Students Creating Behavior," Dissertation Abstracts International. 38 : 5355 - A, March, 1978.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบทดสอบ

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
 คำนที่ 1 (DMU)

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้ให้เวลาทำ 10 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนบอกประโยชน์ของ "สิ่งของ" ที่กำหนดให้มาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. เมื่อนักคำตอบได้แล้วให้เขียนลงในช่องว่างข้างล่างข้อนั้น ๆ ให้ชัดเจนและอ่านง่าย

ตัวอย่างข้อ (0)

(0) จงบอกประโยชน์ของไม้บรรทัดมาให้มากที่สุด

คำตอบ ใช้วัดความยาว ใช้ตี ใช้เกาหลัง ใช้ขีดเส้น ...

นักเรียนจะเห็นว่า ไม้บรรทัดใช้ทำประโยชน์ได้หลายอย่าง นักเรียนพยายามนึกหาคำตอบในหลายแง่ หลายมุม และไม่จำเป็นต้องคิดในสิ่งที่นักเรียนเห็นมาแล้ว นักเรียนอาจคิดแปลกไปใช้เองก็ได้ เช่น ใช้ทำเป็นของเล่นโดยการเอาเชือกผูก แล้วแกว่งให้เกิดเสียงดัง เป็นต้น ดังนั้นคำตอบของนักเรียนอาจจะเป็นคำตอบที่แปลกใหม่ไม่เหมือนใครก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

4. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังนึกคำตอบไม่ได้ ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน
5. จงจำไว้ว่าพยายามนึกหาคำตอบให้ได้มากที่สุด และนึกคำตอบที่แปลกใหม่จึง

จะก็

-
1. จงบอกประโยชน์ของ กระดาษหนังสือพิมพ์ที่อ่านแล้ว มาให้มากที่สุด

2. จงบอกประโยชน์ของ ลิงไม้ มาให้มากที่สุด

3. จงบอกประโยชน์ของ เขือก มาให้มากที่สุด

4. จงบอกประโยชน์ของ ยาขาวมา มาให้มากที่สุด

ด้านที่ 2 (DHC)

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 4 ข้อ ให้เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนบอกชื่อ สิ่งของ ที่จัดอยู่ในพวกเดียวกับชื่อที่กำหนดให้ ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ตัวอย่าง ข้อ (๐)

ของที่ใช้ดื่ม : กาแฟ น้ำเปล่า เบียร์ ...

2. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังไม่ทันหาคำตอบไม่ได้ ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน และจงจำไว้ว่าพยายามหาคำตอบให้ได้มากที่สุด

1. สิ่งที่ใช้เป็นอาวุธ

.

.

.

.

2. สิ่งที่เคยลั่นที่ไปได้โดยอาศัย

.

.

.

3. สิ่งที่มีลักษณะกลม

.

.

.

.

4. สัตว์ที่ออกลูกเป็นไข่

.

.

.

.

คำนำที่ 3 (DMR)

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 5 ข้อ ให้เวลาทำ 10 นาที
2. ข้อสอบแต่ละข้อให้นักเรียนบอกคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้ มาให้มากที่สุด (อย่างน้อย 2 คำ)
ตัวอย่าง ข้อ (๐) จึงบอกคำตรงข้ามของ "เบา"
คำตอบ คือ แรง, หนัก ...
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังนึกหาคำตอบไม่ได้ ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน และจงจำไว้ว่าพยายามนึกหาคำตอบให้ได้มากที่สุด จึงจะได้คะแนนดี

— — — — —

1. คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับ "ร้อน" คือ

.

2. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับ "อ่อน" คือ

.

3. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับ "ดัง" คือ

.

.

4. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับ "ขึ้น" คือ

.

.

5. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับ "สูง" คือ

.

.

งานที่ 4 (DMS)

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

2. แต่ละข้อให้นักเรียนสร้างประโยค โดยใช้ตัวอักษรที่กำหนดให้เป็นตัวแรกของแต่ละคำในประโยคต้องไม่มีคำซ้ำกัน

ตัวอย่าง ข้อ (อ) น _____ ท _____ น _____ ก _____

คำตอบ คือ นักเรียนห้องนี้เก่ง, นกหน้ากิน, นายทางนั่งกลาง ...

3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังนึกหาคำตอบไม่ได้ ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน เมื่อนึกได้มีเวลาเหลือค่อยกลับมาทำที่เหลือ และพยายามแต่งประโยค แต่ละข้อให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

1. อ _____ ท _____ ม _____ น _____

.

.

.

2. ฉ _____ ช _____ ล _____ น _____

.

.

.

3. ว _____ ส _____ ส _____ ม _____

4. ม _____ ป _____ ส _____ ล _____

งานที่ 5 (DMT)

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 10 ข้อ ให้เวลาทำ 10 นาที
2. ข้อสอบแต่ละข้อให้นักเรียนหาคำคำหนึ่งที่สัมพันธ์กับคำสามคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง ข้อ (0)

คำถาม จงหาคำคำหนึ่งที่สัมพันธ์กับ 3 คำนี้ กอก หิง ตัก

คำตอบ คำนั้นคือคำว่า "ไม้"

เพราะ "ไม้" สัมพันธ์กับ 3 คำนั้น ดังนี้ กอกไม้ หิงไม้ ตักไม้ เป็นต้น

3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดนึกหาคำตอบไม่ได้ ให้เลื่อนไปทำข้ออื่นก่อน
ถ้านึกได้มีเวลาเหลือ จึงค่อยกลับมาทำใหม่ให้ครบทุกข้อ

1. เกื่อน กรอก ลำ
2. สอง วัน แสง
3. ลูก ปาก แข็ง
4. ไม้ บอด สาย
5. ลูก แกว หวัด

6. ชั้่น กา พริก
 7. น้ำ กั้ก เลื้อ
 8. สู้บ น้ำ เรื้อ
 9. ยา ทะเล พัก
 10. กลวย หั้ว น้ำ

กานที่ 6 (DMI)

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 4 ข้อ ใช้เวลาทำ 10 นาที
2. แต่ละข้อให้นักเรียนบอกว่า สัญลักษณ์ที่กำหนดให้ นั้น น่าจะเป็นสัญลักษณ์ของอาชีพใดไ้บ้าง

ตัวอย่าง ข้อ (0)

คำตอบอาจเป็น

1. ช่างไฟฟ้า
 2. การคมนาคม
 3. ครู
 4. นักเรียนเรียนเก่ง
 5. โรงงานทำหลอดไฟ ... ฯ
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ทำให้เร็วและได้คำตอบมากที่สุด

1.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

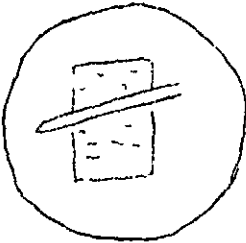
7.

8.

9.

10.

2.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

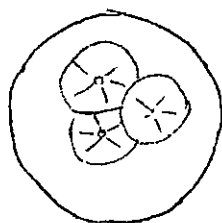
7.

8.

9.

10.

3.

7.

8.

9.

10.

1.

2.

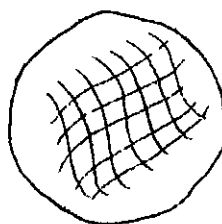
3.

4.

5.

6.

4.

7.

8.

9.

10.

1.

2.

3.

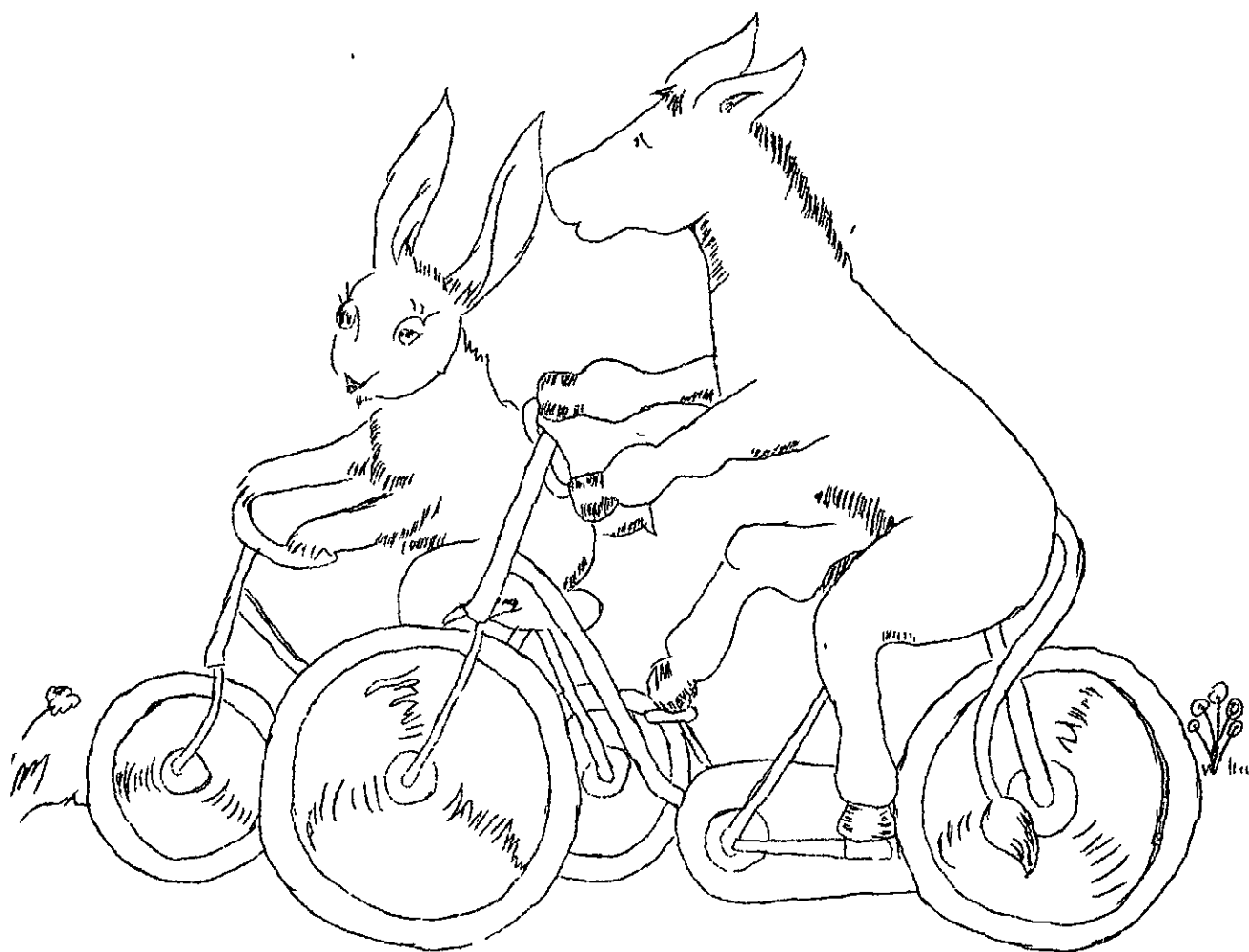
4.

5.

6.

แบบทดสอบเรียงความ

คำสั่ง ให้นักเรียนบรรยายภาพต่อไปนี้ตามความคิดของนักเรียนพร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องด้วย

ภาคผนวก ข. ~
แผนการสอน

การสร้างคำใหม่จากตัวอักษร

การเรียนรู้

ความ
การ เล่นเกมพาล้อมกลับบ้าน
ทำแบบฝึกที่ 1

วัตถุ

เกมพาล้อมกลับบ้าน

คำใหม่แล้ว

1. แจกกระดาษตารางให้นักเรียนคนละแผ่น
2. ให้นักเรียนคิดคำขึ้นและแยกเป็นตัวอักษร นำตัวอักษรนั้นมาสร้าง
ไปเขียนในแต่ละช่อง จนถึงบ้านของป้อม
3. ใครเขียนคำได้ทุกช่องก่อนเป็นผู้ชนะ ใช้เวลา 10 นาที

แบบฝึกที่แสดง ความคิดเป็นค. ณ. ตาราง

- แบบฝึกที่ 1 การสร้างคำใหม่จาก
- แบบฝึกที่ 2 เขียนคำที่มีความหมายเหมือน
- แบบฝึกที่ 3 เขียนสมาชิกของคำที่กำหนดให้
- แบบฝึกที่ 4 เติมคำที่มีความสัมพันธ์กับคำที่กำหนดให้
- แบบฝึกที่ 5 การจัดจำพวกของคำ

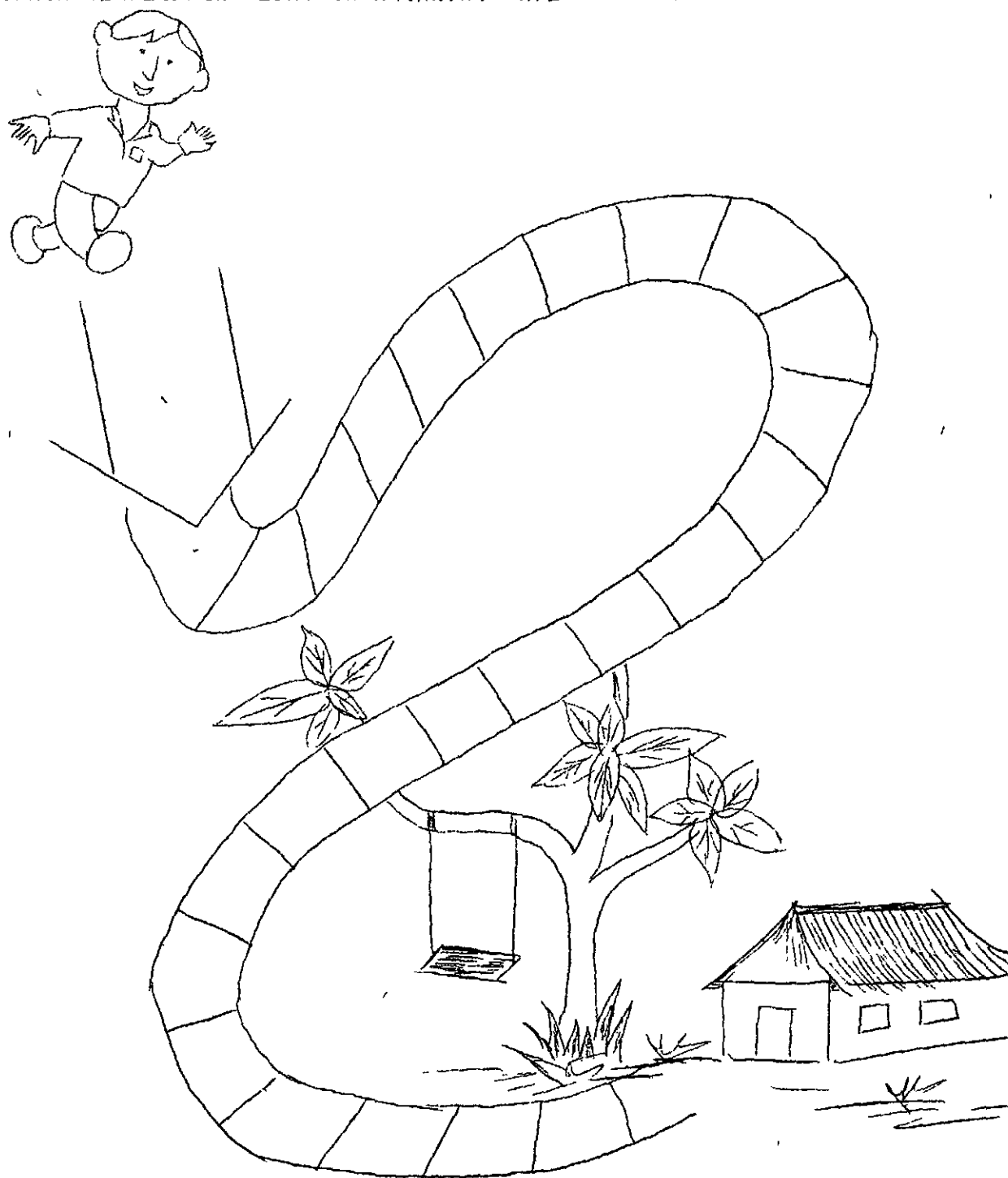
ในแต่ละแบบฝึกใช้เวลาในการสอนแบบฝึกละ 3 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนที่ 1

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. แยกคำเป็นตัวอักษรได้
2. สร้างคำใหม่จากตัวอักษรได้

เมื่อเช้าแม่ใช้ม้อมให้ไปหาหินในป่า ป้อมหาหินได้ก้อนใหญ่มากแบกกลับบ้านไม่ไหว จึงรีบ
 กลับบ้านเพื่อนอกให้แม่มาช่วย ม้อม นึกเสียใจที่ป้อมหาทางกลับบ้านไม่ได้ เพื่อนๆช่วย
 หน่อยนะครับ ช่วยหาทางมาเติมในช่องที่กำหนดให้ โดยใช้ตัวอักษรมาประสมกัน ถ้าใคร
 เติมได้ถึงบ้านป้อมก่อน ม้อมจะให้ "ดาวคนเก่ง" ครับ

แผนการสอนที่ 2

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกได้ว่าคำใดคือคำขยาย
2. เปรียบเทียบความหมายของคำได้

เนื้อหา เขียนคำที่มีความหมายเหมือนและตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมชาวประมง
2. ทำแบบฝึกที่ 2

เกมชาวประมง

วิธีเล่น

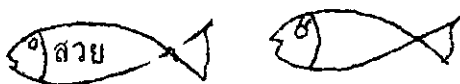
1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 5-6 คน
2. แจกกระดาษคำสั่งและคันเบ็ดให้ทุกกลุ่ม
3. ให้สมาชิกในกลุ่ม 1 คน มีหน้าที่ตกปลาให้มากที่สุด ให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มเลือกว่าคำเหล่านั้นใช่หรือไม่ (ตามคำสั่งที่แจกไป) ถ้าใช่ก็เขียนลงในกระดาษคำสั่ง แล้วนำบัตรคำไปใส่ไว้ในตามเกม บัตรคำใดที่ไม่ได้ก็นำไปใส่ไว้ในที่เดิมเช่นเดียวกัน

4. กลุ่มใดหาคำได้มากเป็นยูริชนะ เวลา 10 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ แม่เหล็ก บัตรคำรูปตัวปลา กระดาษคำสั่ง ไม้ทำคันเบ็ด เชือก

บัตรคำสั่ง

คำที่มีความหมาย "เหมือน" กับคำต่อไปนี้

คำที่มีความหมาย

แผนการสอนที่ 3

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. จัดประเภทตามความหมายของคำได้
2. บอกลักษณะร่วมของคำได้

เนื้อหา การเขียนสมาชิกของสิ่งที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมงูกินหาง
2. ทำแบบฝึกที่ 3

เกมงูกินหาง

วิธีเล่น

1. รับสมัครนักเรียนมาเป็นพองจำนวน 4 คน แจกแผ่นป้ายให้พองคนละ 1 แผ่น นำไปติดที่หน้าอก
2. แจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 บัตร ให้นักเรียนอ่านบัตรคำของตน แล้ววิ่งไปเกาะหลังพองตัวใดตัวหนึ่ง โดยเลือกดูว่าบัตรคำที่ติดอยู่เป็นสมาชิกของคำในแผ่นป้ายใด
3. ให้พองผู้หลักกันเรียกชื่อพองตัวอื่น แล้วสั่งให้มาอยู่กับตน พองที่ถูกเรียกชื่อจะต้องรีบบอกว่า "ฉันไม่ใช่ชื่อนี้ ฉันชื่อ (ตามบัตรคำ) เป็นพวกเดียวกับพองตัวนี้" ถ้าใครตอบถูกก็อยู่ตามเดิม ใครตอบผิดหรือตอบช้าก็ต้องไปอยู่กับพองตัวที่เรียก
4. พองตัวใดมีลูกมากชนะ ใช้เวลา 15 นาที

ตัวอย่างคำพูด พอง ส้มขายมาอยู่ที่นี่

สมชาย ฉันไม่ได้ชื่อสมชาย ฉันชื่อ "ลูกบอล" ฉันเป็นพวกของเล่น ฉันเป็นพวกของเล่น ฉันต้องอยู่กับพองตัวนี้

หมายเหตุ ขณะที่ตามตอบกันให้ทุกคนโยกไปมาพร้อมกัน เพื่อบังไม่ให้พองตัวอื่นจำลูกตัวได้

อุปกรณ์ที่ใช้ แผ่นป้ายคำต่อไปนี้ ของเล่น เครื่องใช้ สัตว์น้ำ พืช บัตรคำ

แผนการสอนที่ 4

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. สร้างคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ด้วยวิธีหาคำมาเติมได้
2. บอกความหมายของคำที่สร้างขึ้นได้

เนื้อหา เติมคำที่มีความสัมพันธ์กับคำที่กำหนดให้

กิจกรรม

1. เกมผสมสวนดอกไม้
2. ทำแบบฝึกที่ 4

เกมผสมสวนดอกไม้

วิธีเล่น

1. แจกบัตรคำ กระดาษวาดเขียน สีเทียน ให้แก่นักเรียนทุกคน
2. ให้นักเรียนนำบัตรคำของตนไปประสมกับคำในดอกไม้ (จัดไว้รอบห้อง) ซึ่งจะทำให้เกิดคำที่มีความหมายใหม่ขึ้น
3. วาดและระบายสีภาพเพื่อประกอบคำที่สร้างขึ้น ใครสร้างคำได้มากเป็นผู้ชนะ เวลาในการเล่น 15 นาที

อุปกรณ์ สีเทียน กระดาษวาดเขียน บัตรคำรูปดอกไม้

แผนการสอนที่ 5

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของคำที่ใช้ได้
2. จัดประเภทของคำได้
3. บอกความหมายรวมของคำได้อย่างกว้างขวาง

เนื้อหา จัดประเภทของคำ

กิจกรรม

1. เกมเลือกผู้แทน
2. ทำแบบฝึกที่ 5

เกมเลือกผู้แทน

วิธีเล่น

1. นำแผ่นป้ายโฆษณาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งไปติดหน้าชั้น
2. แจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 3 บัตร
3. ให้นักเรียนนำบัตรคำของตนเองไปใส่ในกล่องรับบัตร โดยเลือกใส่เฉพาะกล่องของผู้แทนที่มีชื่อเป็นพวกเกี่ยวกับคำในบัตรของตน นักเรียน 1 คนมีสิทธิ์เลือกผู้แทนได้ 3 คน
4. นำบัตรมานับคะแนน 1 บัตรต่อ 1 คะแนน ถ้าบัตรใดใส่กล่องผิด (ไม่เข้าพวกกัน) ถือว่าเป็นบัตรเสีย ใครได้รับบัตรเลือกตั้งมากเป็นผู้นะ ใช้เวลา 10 นาที

อุปกรณ์ ป้ายโฆษณาเสียง กล่องใส่บัตรคำ บัตรคำ

2. การแสดงความคิดเป็นวลีและประโยค

ความคิดรวบยอดและหลักการ การรู้จักตีแปลงประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ การรู้จักความหมาย และชนิดของคำเพื่อช่วยในการแต่งประโยค เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

1. รู้จักนำคำมาสร้างเป็นวลีและประโยคที่สื่อความหมายได้ชัดเจน
2. รู้จักขยายประโยคให้มีความหมายเพิ่มขึ้น
3. เพื่อฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ในรูปของวลีและประโยค
4. ให้รู้จักตีแปลงประโยชน์ของสิ่งของไปใช้ในรูปแบบอื่น ๆ
5. ให้นักเรียนฝึกใช้ความคิดแบบอเนกนัย ทั้งด้านความคล่อง ความยืดหยุ่น

และความคิดริเริ่ม

แบบฝึกการแสดงความคิดเป็นวลีและประโยคนี้แบ่งออกเป็น 5 แบบคือ

- แบบฝึกที่ 6 การสร้างประโยคจากคำ
- แบบฝึกที่ 7 การสร้างประโยคจากคำและตัวอักษร
- แบบฝึกที่ 8 ขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์
- แบบฝึกที่ 9 หาคำมาเปรียบเทียบกับคำที่กำหนดให้
- แบบฝึกที่ 10 เขียนประโยชน์ของสิ่งของ

ในแต่ละแบบฝึกใช้เวลาสอนแบบฝึกละ 3 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนที่ 6

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกชนิดของคำได้
2. แต่งประโยคจากภาพและคำได้

เนื้อหา การสร้างประโยคจากคำ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมทายชนิดของคำ
2. ท้าแบบฝึกที่ 6

เกมทายชนิดของคำ

วิธีเล่น ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละคน ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามชนิดของคำ ในบัตรที่ครูให้ไป และช่วยกันแต่งประโยคจากคำเหล่านั้น กลุ่มใดรวมกลุ่มกันได้เร็ว และแต่งประโยคเสร็จก่อนเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลาในการเล่น 10 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ บัตรคำ กระดาษสมุด

แผนการสอนที่ 7

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. แต่งประโยคจากตัวอักษรได้
2. แต่งประโยคจากกิจรยาท่าทางได้

เนื้อหา การสร้างประโยคจากตัวอักษร

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมทายกิจรยาท่าทาง
2. ท้าแบบฝึกที่ 7

เกมทายกิริยาท่าทาง

วิธีเล่น เกมทายกิริยาท่าทาง แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงกิริยาท่าทาง ฝ่ายตรงกันข้ามต้องทายประโยคจากท่าทางนั้น ถ้ากลุ่มใดทายประโยคได้ถูกต้องจะได้คะแนน แต่ถ้าทายประโยคผิด ฝ่ายแสดงท่าทางจะเป็นฝ่ายได้คะแนน ตัวอย่าง เช่น ตัวแทนกลุ่มที่ 1 ทำท่าหอบหนังสือพิมพ์ แล้วเดินไปส่งให้คนนั้น กลุ่มที่ 2 ต้องทายประโยคว่า "ค.ช.คำไปขายหนังสือพิมพ์" หรือ "ค.ช.สมบัติกำลังขายหนังสือเพลง ฯลฯ" แต่ถ้าทายประโยคว่า " ค.ช.สุรชัย ไปโรงเรียน" ถือว่าผิด กลุ่มที่ 1 จะเป็นฝ่ายได้คะแนน

การเล่นจะต้องผลัดเปลี่ยนกันแสดงท่าทาง ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

แผนการสอนที่ 8

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกได้ว่าคำใดเป็นคำวิเศษณ์
2. นำคำวิเศษณ์ไปขยายประโยคได้

เนื้อหา ขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมหาคำวิเศษณ์
2. เล่นเกมการขยายประโยค
3. ทำแบบฝึกที่ 8

เกมหาคำวิเศษณ์

วิธีเล่น แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ แล้วแจกข้อความให้กลุ่มละหนึ่งเรื่องให้นักเรียนช่วยกันขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ ในข้อความที่แจกไปภายในเวลา 5 นาที กลุ่มใดขีดได้มากและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

ข้อความที่แจก ผมเป็นลูกหมาตัวเล็ก ๆ สีดำ อาศัยอยู่กับแม่และพี่ ๆ อีก 3 ตัว บ้านของผมหลังใหญ่ทำสีฟ้าสวยงาม มีสนามหญ้าหน้าบ้านกว้างมาก ผมชอบวิ่งเล่นในสนามกับพี่ ๆ ทุกวัน ตอนเย็นผมเดินตามแม่และพี่ ๆ ออกไปนั่งที่ข้างรั้ว ผมมองออกไปข้างนอก เห็นรถวิ่งในถนนหลายคัน บางคันมีสีแสด บางคันมีสีเหลือง บางคันมีสีเขียว รถทุกคันวิ่งเร็วมาก ผมเคยลองวิ่งแข่งดูปรากฏว่าผมแพ้ทุกครั้ง ผมสงสัยจึงว่าทำไมรถถึงวิ่งเร็วนัก ทั้ง ๆ ที่มี 4 ขาเช่นเดียวกับผม

เกมการขยายประโยค

วิธีเล่น นำแถบประโยคมาแจกนักเรียนทุกกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มนำคำวิเศษณ์มาขยายประโยคหลักที่กำหนดให้ เพื่อให้ได้ประโยคที่มีความหมายเพิ่มขึ้นมากที่สุด ใช้เวลาประมาณ 7 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ กระดาษที่เขียนข้อความ แถบประโยค

แผนการสอนที่ 9

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หากนำมาเปรียบเทียบกับคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา หากนำมาเปรียบเทียบกับคำที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมเนอคู
2. ทำแบบฝึกที่ 9

เกมเนอคู

วิธีเล่น

1. นำบัตรคำ (ตัดออกเป็น 2 ส่วน) แจกนักเรียนทุกคน คนละ 1 ส่วน

2. ให้นักเรียนหาคู่ของตนโดยนำบัตรคำมาต่อกัน ถ้าคู่ใดต่อกันถูกต้อง
ถือว่าชนะ

ตัวอย่าง บัตรคำ

อุปกรณ์ที่ใช้ บัตรคำรูปหัวใจ

แผนการสอนที่ 10

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. คิดประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้ได้
2. เขียนประโยชน์ของสิ่งของได้แปลกและรวดเร็ว

เนื้อหา เขียนประโยชน์ของสิ่งของ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมนักประดิษฐ์
2. ทำแบบฝึกที่ 10

เกมนักประดิษฐ์

วิธีเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 - 5 คน
2. ให้แต่ละกลุ่มประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุที่ครูแจกให้ และเขียนประโยชน์อื่น ๆ ของวัสดุนั้นมาให้มากที่สุด
คะแนนมากชนะ ใช้เวลาในการเล่น 15 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ เศษผ้า กระดาษห่อขาว ใบทอง กระดาษแข็ง ดินสอ สีเทียน
กรรไกร กาว กระดาษสมุด

3. การแสดงความคิดเป็นข้อความ

ความคิดรวบยอดและหลักการ การรู้จักประยุกต์ การสังเกตจดจำ รวมทั้ง
การฝึกคิดให้ต่อเนื่อง จะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

1. ฝึกให้รู้จักนำความรู้เดิมมาประยุกต์ใช้ในแนวใหม่
2. เพื่อฝึกการสังเกตและจดจำรายละเอียดต่าง ๆ
3. เพื่อฝึกการลำดับความคิดให้ต่อเนื่องกัน
4. ฝึกเรียงลำดับประโยคให้เป็นข้อความ

แบบฝึกการแสดงความคิดเป็นข้อความนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ

- แบบฝึกที่ 11 เปรียบเทียบอาชีพหรือกลุ่มคนจากสัญลักษณ์
- " 12 เขียนความหมายภาพตามความรู้สึก
- " 13 บรรยายคำพูดแทนตัวละคร
- " 14 เรียงลำดับและเขียนบรรยายภาพ

ในแต่ละแบบฝึกใช้เวลาในการสอน 3 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนที่ 11

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. วาดภาพเป็นสัญลักษณ์แทนอาชีพหรือกลุ่มคนได้
2. เขียนอาชีพหรือกลุ่มคนจากสัญลักษณ์ได้

เนื้อหา เปรียบเทียบอาชีพหรือกลุ่มคนจากสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมจิตรกร
2. ทำแบบฝึกที่ 11

เกมจิตรกร

- วิธีเล่น
1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 – 6 คน
 2. แจกกระดาษวาดเขียน สีเทียน ดินสอ ยางลบ ให้แก่ทุกกลุ่ม
 3. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันวาดสัญลักษณ์ของอาชีพที่ครูกำหนดให้ กลุ่มใดวาดได้รวดเร็วและถูกต้องเป็นผู้นะ ใช้เวลา 15 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ สีเทียน กระดาษวาดเขียน ดินสอ ยางลบ บัตรคำอาชีพต่อไปนี้
นักเรียน ชาวนา หมอ ช่างตัดผม กรรมกร

แผนการสอนที่ 12

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

บรรยายความหมายของภาพออกมาตามความรู้สึกได้

เนื้อหา เขียนความหมายภาพตามความรู้สึก

กิจกรรมการเรียนรู้

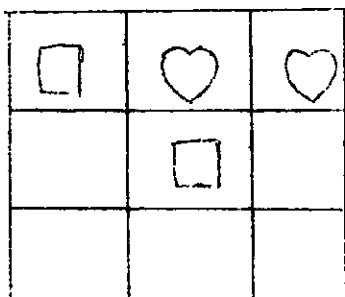
1. เล่นเกมของน้ำโชค
2. ทำแบบฝึกที่ 12

เกมของนำโชค

วิธีเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม
2. ให้นักเรียนดูภาพแล้วส่งตัวแทนออกมาเขียนความหมายของภาพตามความรู้สึก ฝ่ายใดเขียนได้ก่อนจะมีสิทธิ์นำบัตรไปแขวนที่ป้ายทุกครั้ง ฝ่ายใดแขวนบัตรได้ตามแนวนอน แนวตั้ง หรือทแยง จะเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลาในการเล่น 10 นาที

ตัวอย่าง ป้ายนำโชค

อุปกรณ์ที่ใช้ ป้ายสำหรับแขวนบัตร ภาพผลไม้ เสื้อผ้า น้ำตก บัตรคำ แมว

แบบการสอนที่ 13

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. แสดงท่าทางความกล้าสื่งใจ
2. เขียนบรรยายคำพูดแทนตัวละครได้

เนื้อหา บรรยายคำพูดแทนตัวละครได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมใบ
2. ทำแบบฝึกที่ 13

เกมใบ้

- วิธีเล่น
1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม
 2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาแสดงละครใบ้ แล้วให้ฝ่ายตรงกันข้ามบอกว่า ตัวละครที่แสดงจะพูดว่าอย่างไรบ้าง
 3. ฝ่ายใดบอกได้ถูกต้องจะไค้คะแนน แต่ถ้านอกไม่ถูก ฝ่ายที่แสดงท่าทางจะเป็นผู้ไค้คะแนน
 4. ฝ่ายไค้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ ใช้เวลาในการเล่น 15 นาที

แผนการสอนที่ 14

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. เขียนเรื่องราวจากภาพได้
2. เรียงลำดับภาพได้ต่อเนื่องกัน

เนื้อหา เรียงลำดับและเขียนบรรยายภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมแข่งขันตอบภาพ
2. ทำแบบฝึกที่ 14

เกมแข่งขันตอบภาพ

- วิธีเล่น
1. แบ่งผู้เล่นออกเป็น 5 กลุ่ม
 2. ให้แต่ละฝ่ายจัดลำดับภาพให้ต่อเนื่องกัน ช่วยกันเขียนตัวแทนมาบรรยายประกอบภาพให้เพื่อน ๆ ฟัง กลุ่มใดเล่าเรื่องได้เหมาะสมกับภาพ ถือเป็นผู้ชนะ

อุปกรณ์ที่ใช้ ภาพชุด "เรื่องการปลูกดอกไม้" 5 ชุด

แข่งขันเล่าเรื่อง

วิธีเล่น

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่าย
2. ตัวแทนแต่ละฝ่ายออกมาจับฉลากว่าใครจะเป็นผู้เล่าก่อน
3. ฝ่ายที่เริ่มก่อนจะส่งตัวแทนออกมาเล่านิทานจากภาพ 1 ประโยค ทันทีที่ฝ่ายแรกพูดจบ ฝ่ายตรงข้ามจะต้องรีบยื่นขึ้นและต่อเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพและข้อความที่อีกฝ่ายหนึ่งกล่าวไว้
4. ฝ่ายใดที่ต่อไม่ได้ (ช้า 3 วินาที) ต้องสละสิทธิ์ให้ฝ่ายตรงข้ามต่อเรื่องราวได้อีก ฝ่ายใดที่ต่อได้จะได้ 1 คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ ภาพสีขนาดใหญ่

แผนการสอนที่ 16

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม อ่านและเขียนเรื่องราวต่อจ..

เนื้อหา ต่อเรื่องจนจบ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เกมโฆษกเสียงเส้น
2. ทำแบบฝึกที่ 16

3. กลุ่มใดเขียนเรื่องได้แปลกและเหมาะสมกับภาพจะเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลาในการเล่น 15 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ บัตรคำสั่ง

บัตรคำสั่ง จะมีภาพแมว 3 ตัว ข้อความที่ครูเขียนมีดังนี้

เจ้า 3 สี

เจ้าสามสีเป็นแมวตัวเล็กสุดของอ้อค เจ้าสามสีมีพี่ 2 ตัว พี่ของเจ้าสามสีมีสีตัวหนึ่ง กับสีน้ำตาลตัวหนึ่ง แต่เดิมเจ้าสามสีไม่ได้อยู๋บ้านนี้ แต่อยู๋ที่บ้านคุณย่าของอ้อค วันหนึ่งอ้อคไปเที่ยวบ้านคุณย่า เจ้าสามสีเดินเข้ามานั่งตักอ้อค อ้อคก็ชอบจึงขอเจ้าสามสีจากคุณย่า คุณย่าก็อนุญาตแต่บอกว่าเจ้าสามสียังเล็ก ถ้าจะนำไปเลี้ยงต้องนำไปทั้งหมด 3 ตัว เพื่อจะได้เป็นเพื่อนเล่นกัน อ้อคจึงนำเจ้าสามสีและพี่ ๆ ของมันมาเลี้ยงไว้ที่บ้าน

แผนการสอนที่ 18

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ตั้งชื่อจากนิทานที่ครูเล่าและเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา ตั้งชื่อจากเรื่องย่อ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมชื่อฉันอยู่ไหน
2. ทำแบบฝึกที่ 18

เกมชื่อนันอยู่ไหน

วิธีเล่น

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 - 6 กลุ่ม
2. ครูเล่านิทานเรื่อง "ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม" ให้ฟัง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งชื่อเรื่องนี้มาให้มากที่สุด กลุ่มใดตั้งชื่อได้มากและเหมาะสมกับเนื้อเรื่องเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ กระดาษสมุด

นิทานทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม

มีชายคนหนึ่งยากจน มีอาชีพตัดฟืนขาย เขามีน้องชายคนหนึ่งร่ำรวยมาก วันหนึ่งชายคนพี่เป็นไข้ไปตัดฟืนไม่ได้ จึงไปขอข้าวบ้านน้องชาย แต่น้องไม่ให้ พี่ชายจึงเดินทางไปในป่าเพื่อตัดฟืน ด้วยพิษไข้จึงล้มลงและสลบไป เมื่อลืมตาขึ้นมาอีกครั้ง ปรากฏว่าเขามาอยู่ในเมืองคนเล็ก และได้รับการรักษาอย่างดีจนหายเจ็บไข้ ชายคนนี้ตอบแทนโดยการสร้างกำแพงเมือง และต่อสู้ฆ่าศึกพ่ายแพ้ไป หัวหน้าเมืองคนเล็กจึงมอบ "โมวิเศษ" ให้ ชายคนนี้นำโมวิเศษมาเนรมิตสิ่งของเครื่องใช้แจกจ่ายชาวบ้านที่ยากจนทุกวัน น้องชายได้ข่าวจึงมาขโมยโมวิเศษไป ด้วยความโลภมากเขาก็ต้องตายเพราะไม่รู้วิธีสั่งให้โมหยุด ต่อมาพี่ชายได้มอบโมวิเศษให้หลานซึ่งเป็นกะลาสีเรือไป วันหนึ่งคนครัวของเรืออยากได้เกลือ จึงนำโมวิเศษมาเนรมิต แต่ไม่ทราบคำสั่งให้โมหยุด จึงได้นำโมโยนลงไปในทะเล เพราะเกลือเต็มลำเรือจนเรือจะจม ไข่วิเศษจึงทำหน้าที่โมเกลือออกมาจนน้ำทะเลเค็ม เพราะไม่มีใครสั่งให้หยุดทำงานได้

อุปกรณ์ที่ใช้ กระดาษสมุด

แผนการสอนที่ 19

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. เล่นเกมขอพรจากสวรรค์ได้
2. วาดภาพและเขียนเรื่องจากสิ่งสมมุติได้

เนื้อหา การเขียนเรื่องจากสิ่งสมมุติ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมขอพรจากสวรรค์
2. ทำแบบฝึกที่ 19

เกมขอพรจากสวรรค์

วิธีเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 - 6 กลุ่ม
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนขอพรจากสวรรค์ให้มากที่สุด แล้วนำไปเทียบกับบัญชีจากสวรรค์ ถ้ากลุ่มใดขอได้ตรงกับบัญชีมากที่สุด ถือเป็นผู้ชนะ ใช้เวลา 10 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ บัญชีจากสวรรค์ กระดาษสมุด

ตัวอย่าง บัญชีจากสวรรค์

รถยนต์	แก้ววิเศษ	สมุด	กินสอ
รองเท้า	ฟุตบอล	บ้าน	นาฬิกา
สายสร้อย	ตุ๊กตา	เงิน	" "
เสื้อผ้า	แหวน		

แผนการสอนที่ 20

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เขียนเรื่องจากจินตนาการได้

เนื้อหา การเขียนเรื่องจากจินตนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เกมบรรยายสัตว์ประหลาด
2. ทำแบบฝึกที่ 20

เกมบรรยายสัตว์ประหลาด

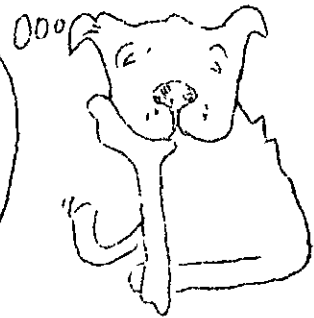
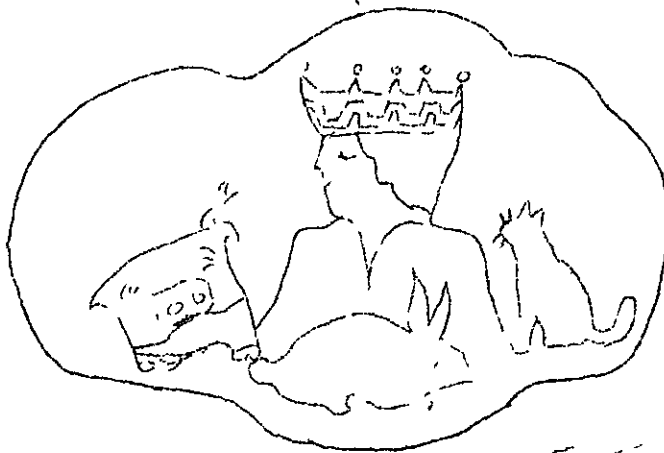
วิธีเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 – 6 กลุ่ม
2. ครูผู้สอนจะชูกระดาษวาดเขียนที่ปิดไว้มิดชิด (ข้างในไม่มีภาพ)
ให้นักเรียนทุกคนดู และบอกว่าเป็นภาพสัตว์ประหลาด
3. ให้แต่ละกลุ่มเรียนบรรยายภาพสัตว์ประหลาดแข่งกัน กลุ่มใดเขียน
ได้แปลกกว่ากลุ่มอื่นถือว่าชนะ ใช้เวลา 15 นาที

อุปกรณ์ที่ใช้ กระดาษวาดเขียน กระดาษสมุด

ภาคผนวก ค.
แบบฝึกการเขียนของกลุ่มทดลอง

แบบฝึกที่ 1
การสร้างคำใหม่จากตัวอักษร

เมื่อเห็นเจ้าโตนั่งดูโทรทัศน์ มันคิดใจ
เจ้าชายทรงฉลองพระองค์งดงาม เจ้าชายมี
พระองค์รักสัตว์ทั้งสามมากที่สุด สักวันเหล่านี้นะ

มาค่าแบบฝึกกับ
ผมจะเล่าเรื่องเจ้า

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนคำที่มี "สระ" และ "จ" ให้มากที่สุด คำที่เขียนต้องเป็นคำที่มีความหมาย

ตัวอย่าง คำที่นักเรียนชอบ มาก

คำที่เขียนขึ้น ลาก ยา

1. คำที่นักเรียนชอบ

3. คำที่นักเรียนชอบ _____ คำที่เขียนขึ้น _____

4. คำที่นักเรียนชอบ _____ คำที่เขียนขึ้น _____

5. คำที่นักเรียนชอบ _____ คำที่เขียนขึ้น _____

6. คำที่นักเรียนชอบ _____ คำที่เขียนขึ้น _____

7. คำที่นักเรียนชอบ _____ คำที่เขียนขึ้น _____

8. คำที่นักเรียนชอบ _____ คำที่เขียนขึ้น _____

คำสั่ง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่มี "พยัญชนะต้น" เหมือนกันในประโยคที่นักเรียนชอบ แล้วนำพยัญชนะกันนั้นไปสร้างคำใหม่ที่มีความหมายให้มากที่สุด

ตัวอย่าง ประโยคที่นักเรียนชอบ มันทักใจเรื่องเจ้าชายมาก

พยัญชนะต้น ม สร้างคำใหม่ ม้า แม่ มา

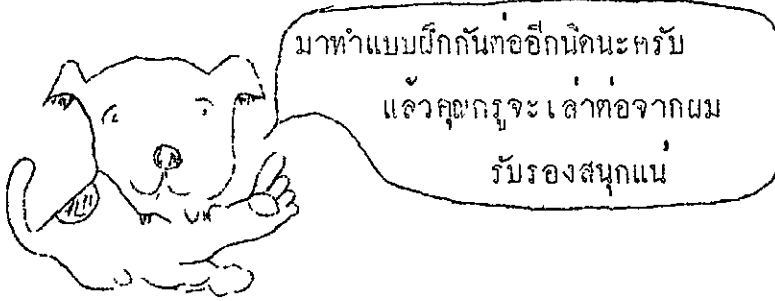
พยัญชนะต้น จ สร้างคำใหม่ จาน จุง จับ

1. ประโยคที่นักเรียนชอบ _____

พยัญชนะต้น _____ สร้างคำใหม่ _____

2. ประโยคที่นักเรียนชอบ _____

พยัญชนะต้น _____ สร้างคำใหม่ _____

สบายมาก

คำสั่ง ให้นักเรียนนำตัวอักษรของคำที่นักเรียนชอบมาประสมกันเพื่อสร้างคำที่มีความหมายขึ้นให้มากที่สุด

ตัวอย่าง คำที่นักเรียนชอบ กระต่าย

แยกตัวอักษรไว้ดังนี้

พยัญชนะ ก ร ค ย

สระ ะ ะ ำ

วรรณยุกต์

สร้างคำใหม่ได้ กา คา ซาก ยาก ตาย

1. คำที่นักเรียนชอบ _____

แยกตัวอักษรไว้ดังนี้

พยัญชนะ _____

สระ _____

วรรณยุกต์ _____

สร้างคำใหม่ได้ _____

2. คำที่นักเรียนชอบ _____

แยกตัวอักษรไว้ดังนี้

พยัญชนะ _____

สระ _____

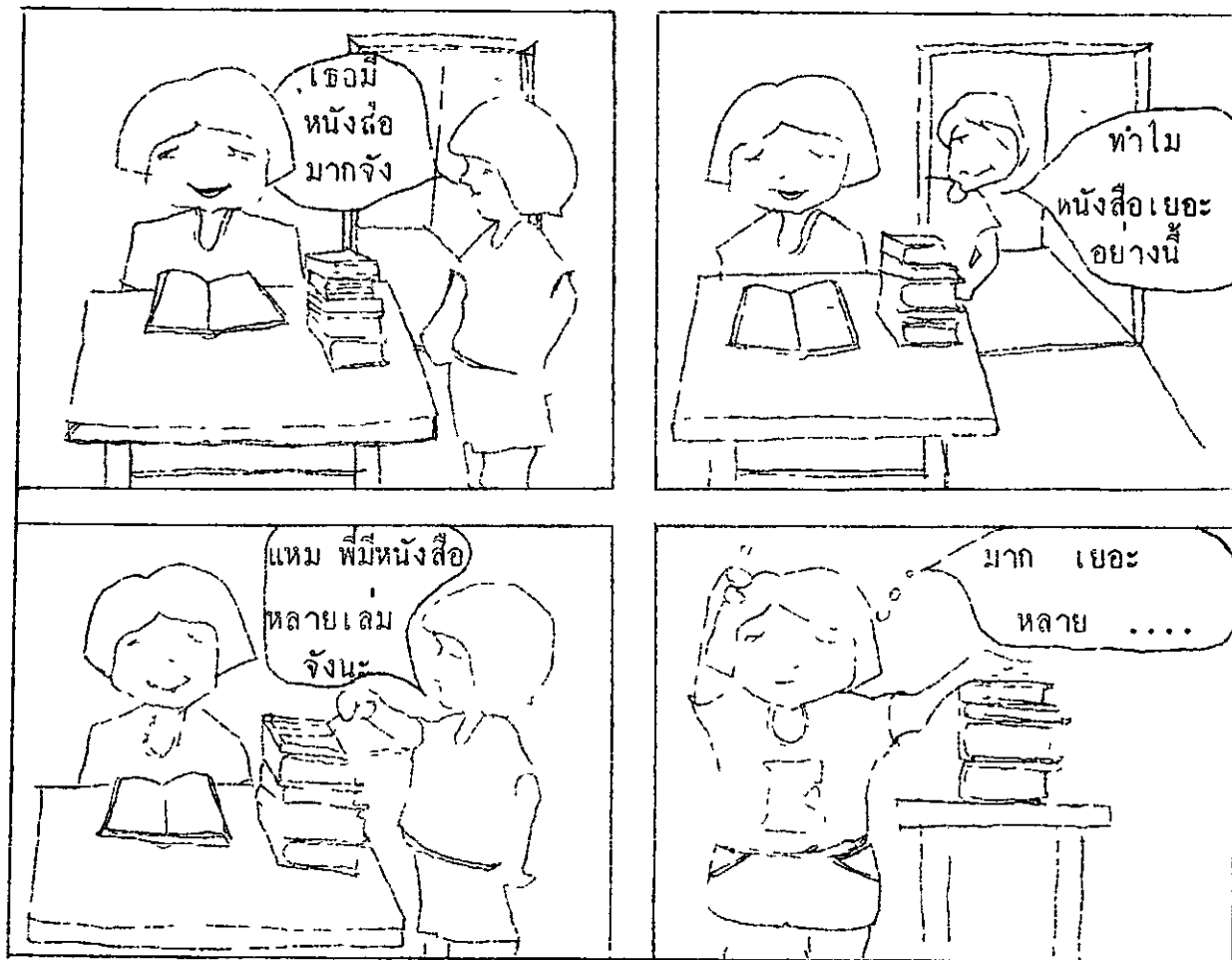
วรรณยุกต์ _____

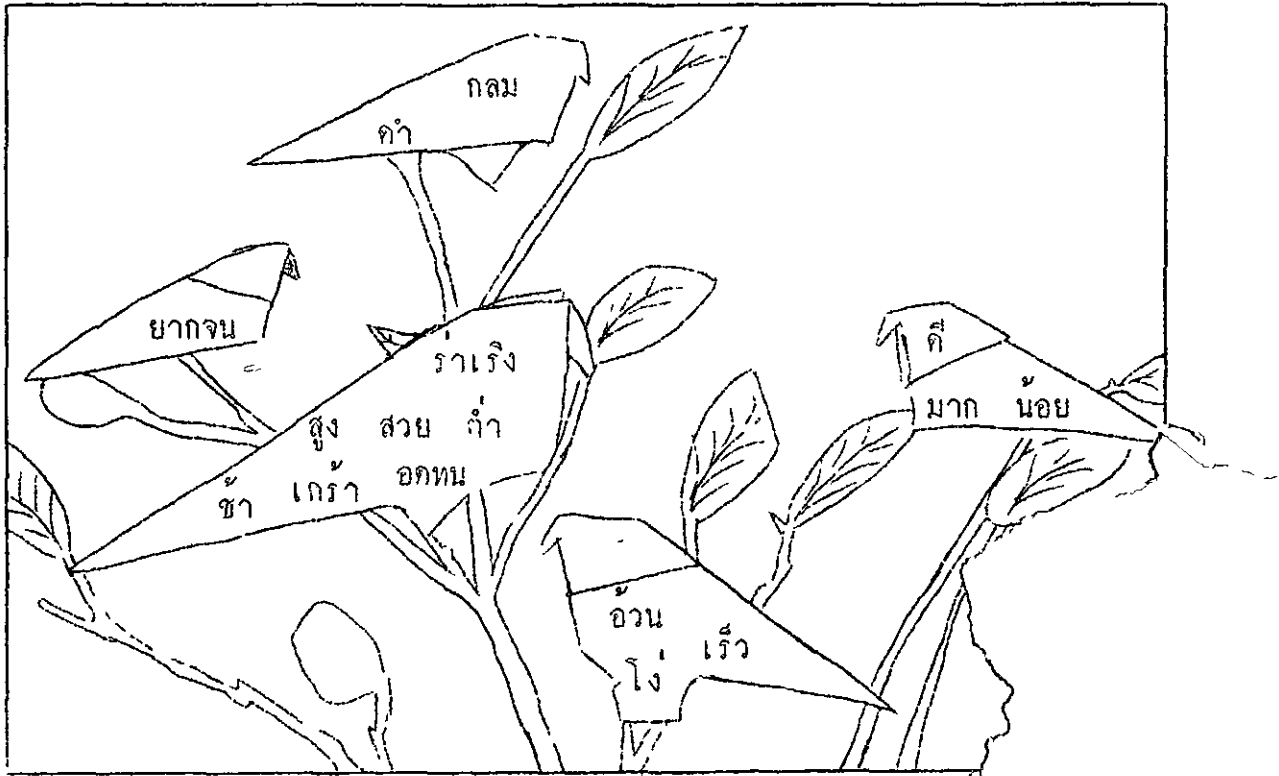
สร้างคำใหม่ได้ _____

แบบฝึกที่ 2

เขียนคำที่มีความหมายเหมือนและตรงกันข้ามกัน

คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

คำสั่ง ให้นักเรียนหาคำที่มีความหมายคล้ายกับคำที่นักเรียนขอมาให้มากที่สุด
ตัวอย่าง เร็ว มีความหมายคล้ายกับคำว่า กล่อง รีบ

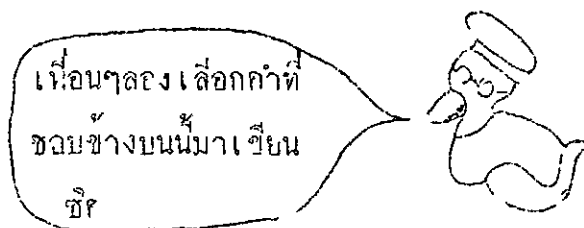
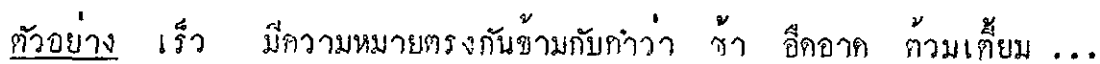
คำที่นักเรียนขอ _____ มีความหมายคล้ายคำว่า _____

คำที่นักเรียนขอ _____ มีความหมายคล้ายคำว่า _____

คำที่นักเรียนขอ _____ มีความหมายคล้ายคำว่า _____

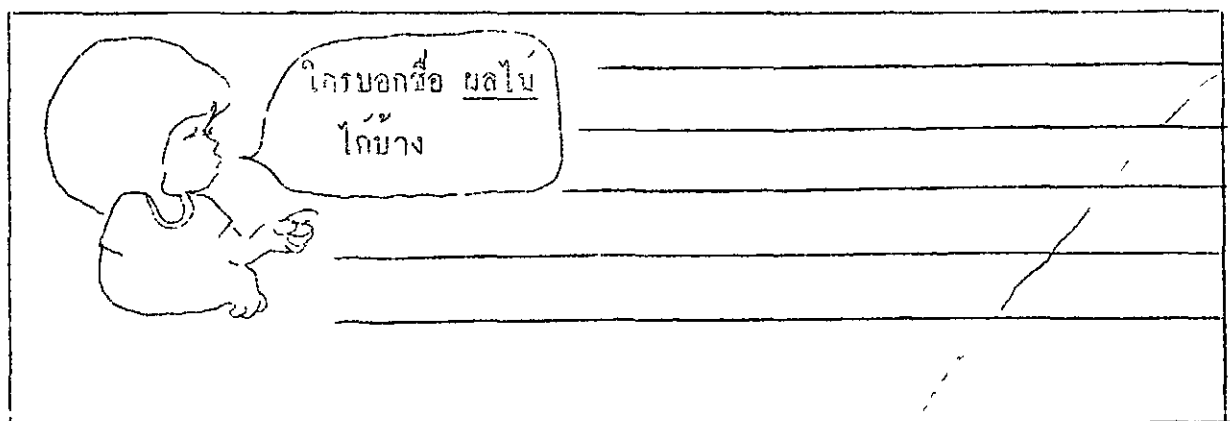
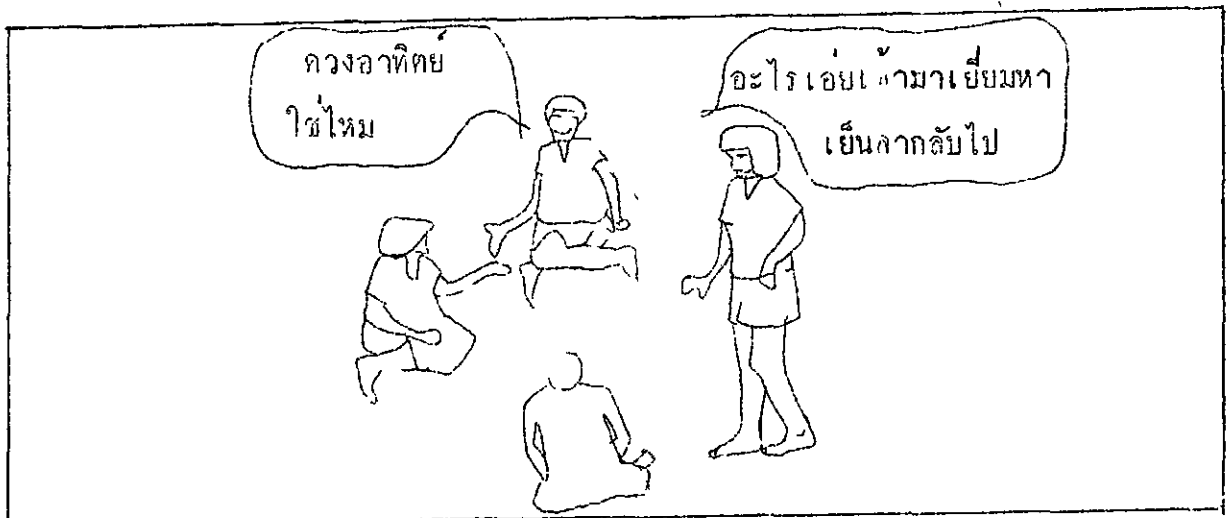
คำที่นักเรียนขอ _____ มีความหมายคล้าย _____

คำที่นักเรียนขอ _____ มีความหมายคล้าย _____

[illegible]

แบบฝึกที่ 3

เขียนสมาชิกของสิ่งที่กำหนดให้

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนชื่อสิ่งต่อไปนี้มาให้มากที่สุด

เพื่อนๆลองทายซิจะว่า
พวกเราต้องการจะทาย
ว่าอย่างไร

 ใครบอกชื่อ _____ ไต่บ้าง	
 ใครบอกชื่อ _____ ไต่บ้าง	
 ใครบอกชื่อ _____ ไต่บ้าง	
 ใครบอกชื่อ _____ ไต่บ้าง	

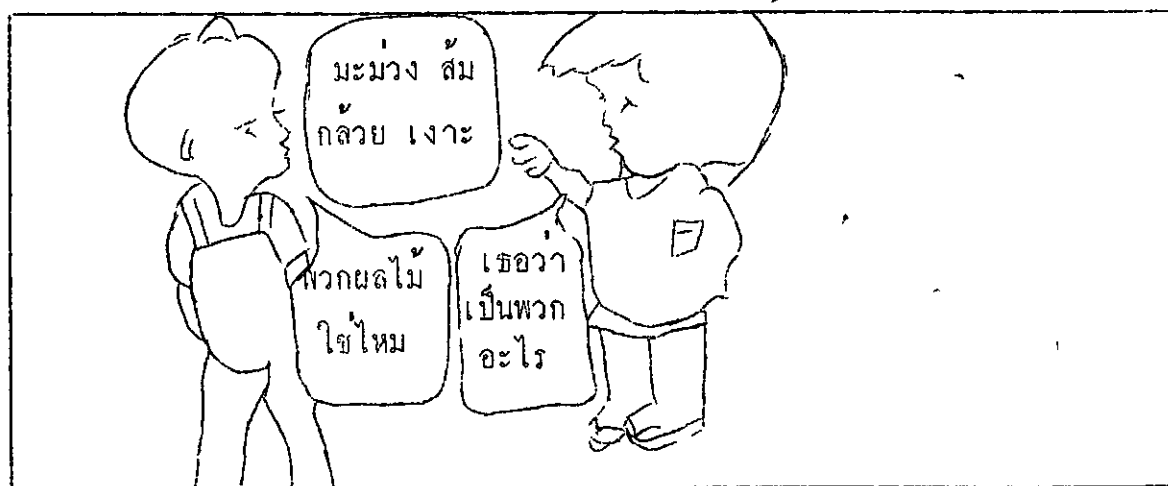
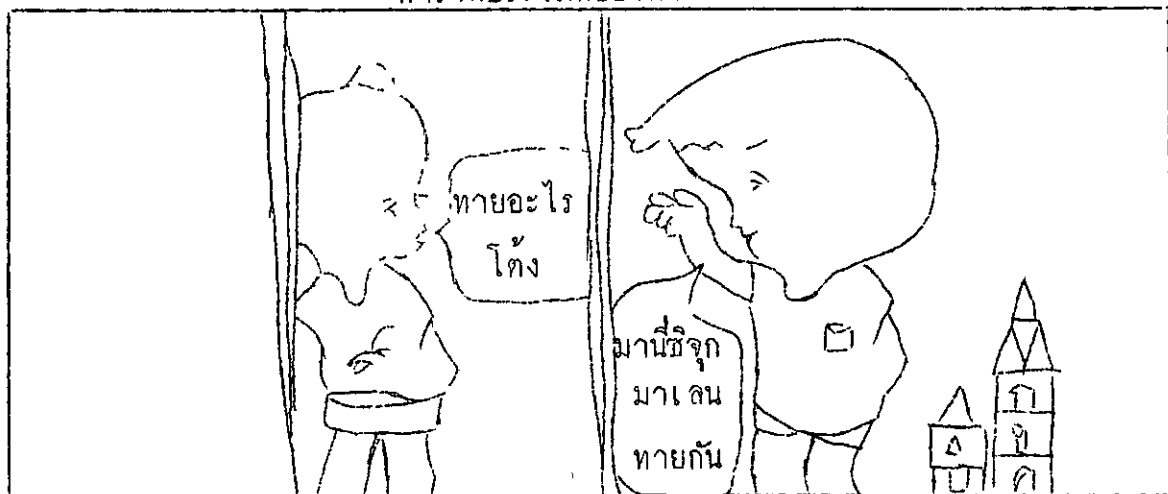
1. ผ้า ถาม เติมคำว่าซัก
จะได้คำว่าซักผ้า
2. กระต่าย น้ำ เติมคำว่า
จะได้คำว่า
3. ใจ แม่ ปลา เติมคำว่า
จะได้คำว่า
4. ลม ใบ ไฟ เติมคำว่า
จะได้คำว่า
5. ตา ใบ บ้าน เติมคำว่า
จะได้คำว่า

- ตัวอย่าง ไม้ เรือ เติมคำว่าใบเป็นใบไม้เรือใบ
เติมคำว่าจุกเป็นจุกไม้จุกเรือ
เติมคำว่าหัวเป็นหัวไม้หัวเรือ
1. ไก่ น้ำ เติมคำว่าเป็น
เติมคำว่าเป็น
เติมคำว่าเป็น
 2. ฟ้า หลอก เติมคำว่าเป็น
เติมคำว่าเป็น
 3. น้ำ แรง เติมคำว่าเป็น
เติมคำว่าเป็น
 4. หน้า ผ้า เติมคำว่าเป็น
เติมคำว่าเป็น

แบบฝึกที่ 5

การจัดประเภทของคำ

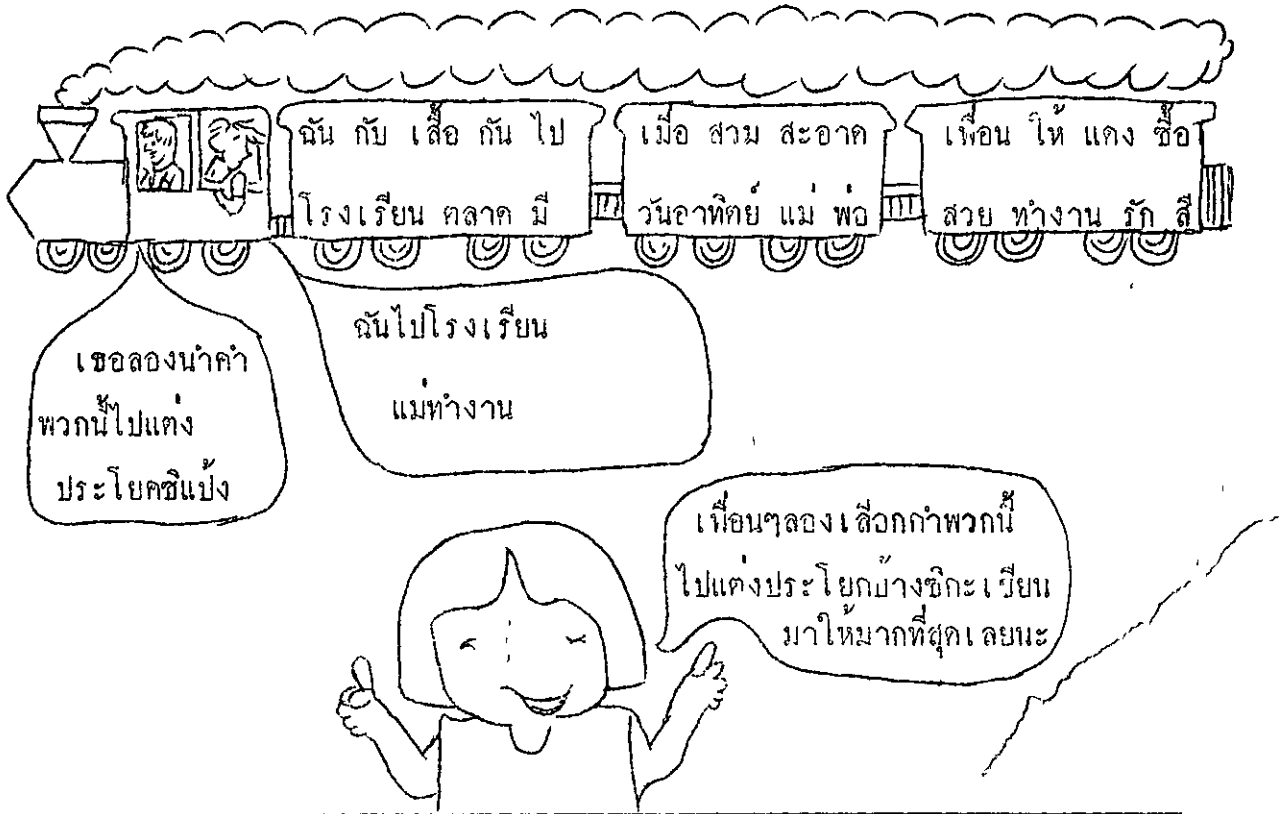

เพื่อนๆ ลองนำคำที่เขียนไว้ข้างล่างนี้
มาจัดพวกซิครับ จัดมาให้มากที่สุดเลย
นะครับ ใครจะเป็นคนเก่งกันแน่เอ่ย

หมา แมว มะนาว ปลา กุ้ง ปากกา ไข่เสื่อ นก กุหลาบ
มะลิ จ่าปี คินสอ เรือ วัว รถยนต์ มะยม ไก่ เครื่องบิน
เปิด เสื่อ ควาย พรึก ส้ม มะเขือ สิ่งโต แรก ซ่อนกลิ่น

1. เปิด ไก่ หมา เป็น สักว่เลี้ยง
2. เป็น
3. เป็น
4. เป็น
5. เป็น
6. เป็น
7. เป็น
8. เป็น
9. เป็น
10. เป็น
11. เป็น
12. เป็น
13. เป็น
14. เป็น
15. เป็น

แบบฝึกที่ 6
การสร้างประโยคจากคำ

แบบฝึกที่ 7

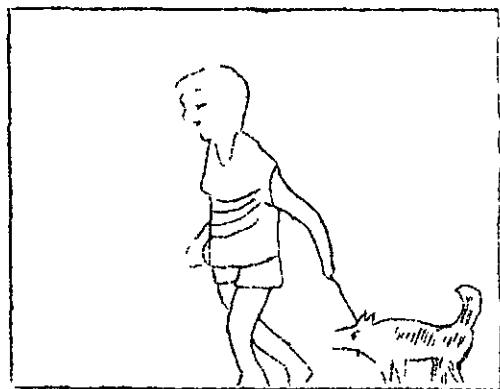
การสร้างประโยคจากตัวอักษร

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่งประโยคจาก "พยัญชนะ" และ "คำ" มาให้มากที่สุด

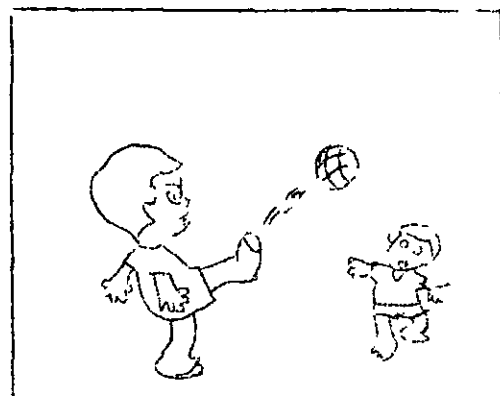
ตัวอย่าง

พ่อ ไป ท
 พ่อ ไป ทำงาน
 พ่อ ไป หุงข้าว

.....

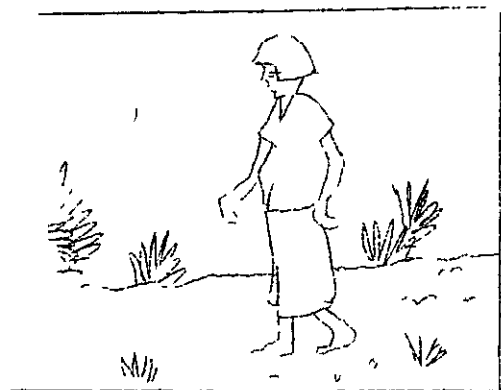
ปศิ ชอบ ส

ก เล่น กับ พ

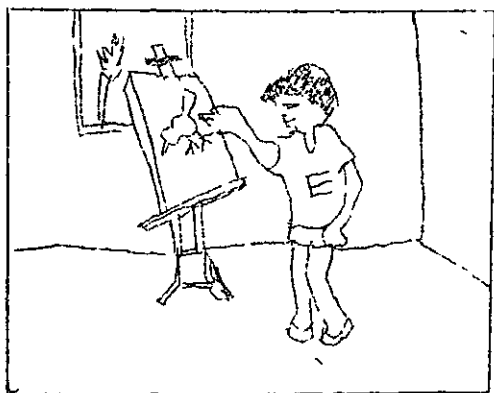

ป ก ล บ จาก น

น อ ง ก เ ล น ส

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่งประโยคจากพยัญชนะที่นักเรียนชอบ และเลือกวาดภาพตาม
ความหมายในประโยคใดประโยคหนึ่งที่นักเรียนแต่งมา

ตัวอย่าง

พยัญชนะที่นักเรียนชอบ

ป ว น

ปลา วาย น้ำ

ข้อ วาดภาพ นก

พยัญชนะที่นักเรียนชอบ

พยัญชนะที่นักเรียนชอบ

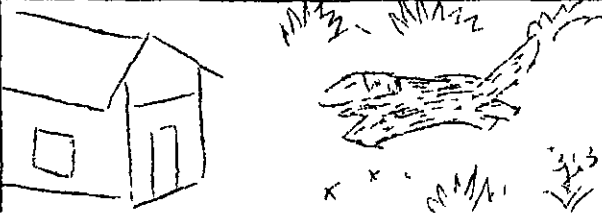
พยัญชนะที่นักเรียนชอบ

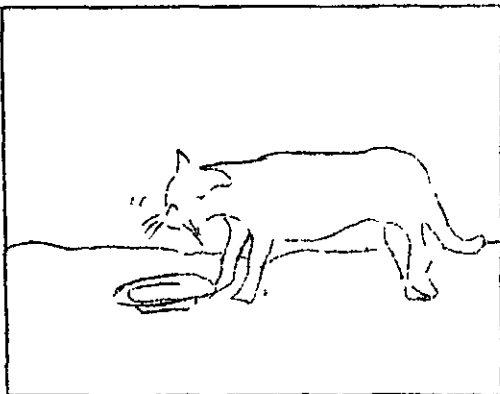
พยัญชนะที่นักเรียนชอบ

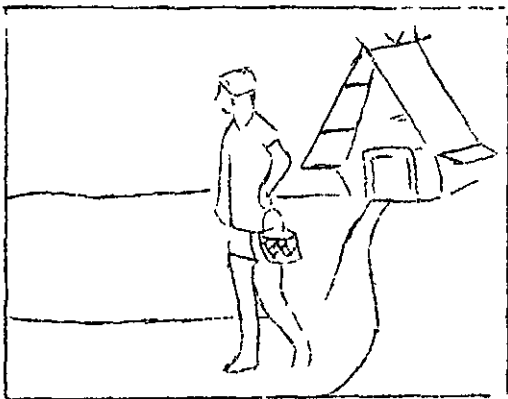
แบบฝึกที่ ๘

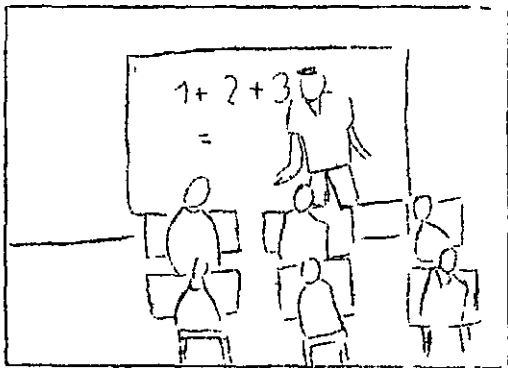
ขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์

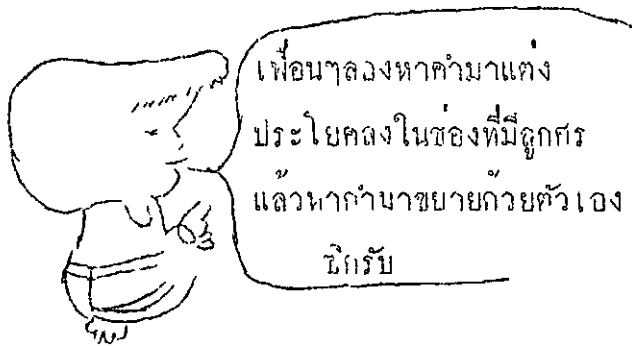
คำสั่ง ให้นักเรียนแต่งประโยคจากภาพ แล้วหาคำขยายมาเติมเพื่อให้ได้ประโยคที่มีความหมายเพิ่มขึ้น

	หมาวิ่ง
	หมาสีตัววิ่งเล่น
	หมาสีตัววิ่งเล่นในสนาม
	หมาสีตัววิ่งเล่นในสนามหน้าบ้าน

→ _____

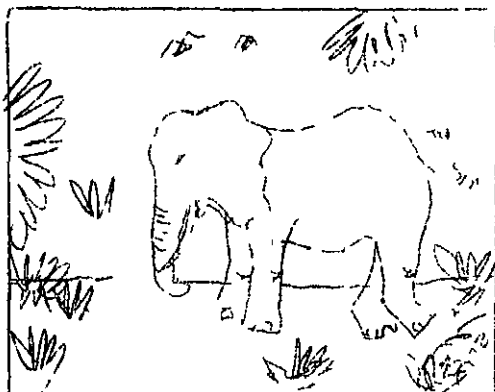
|

→ _____

แบบฝึกที่ 9

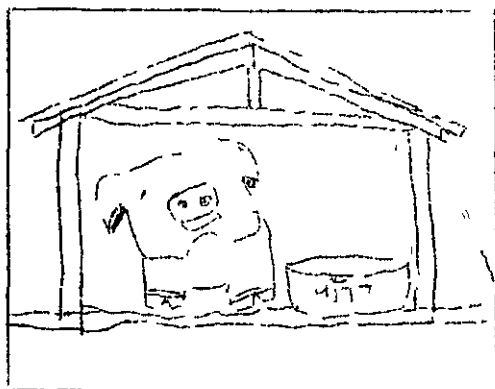
เปรียบเทียบความหมายของคำ

คำสั่ง ให้นักเรียนหาคำที่บ่งชี้ความหมายบอกลักษณะของว่าในภาพมาให้มากที่สุด

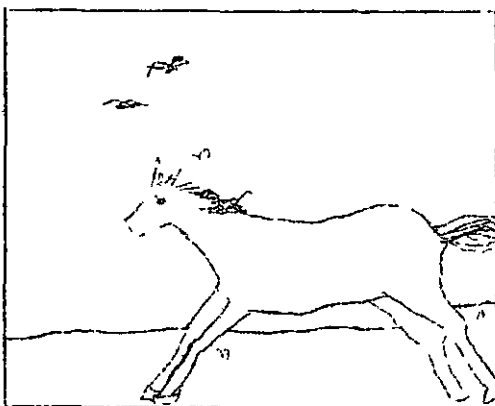

ตัวอย่าง

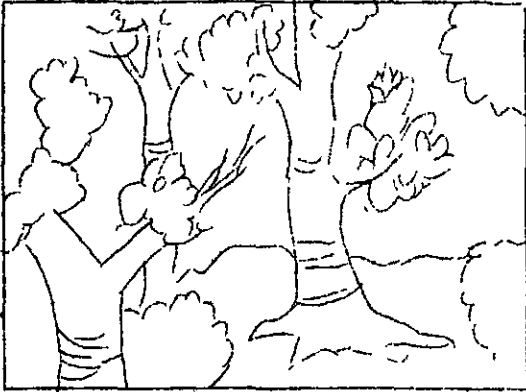
ช้าง ใหญ่โต แข็งแรง ออทน
มีอำนาจ

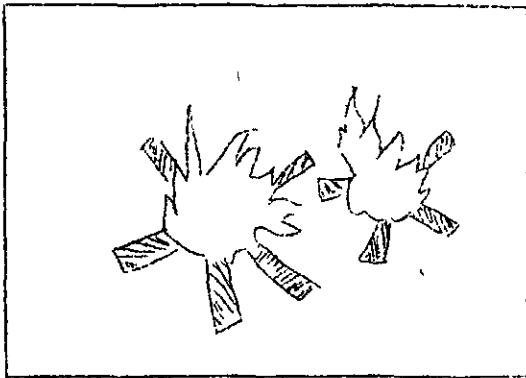
หมี

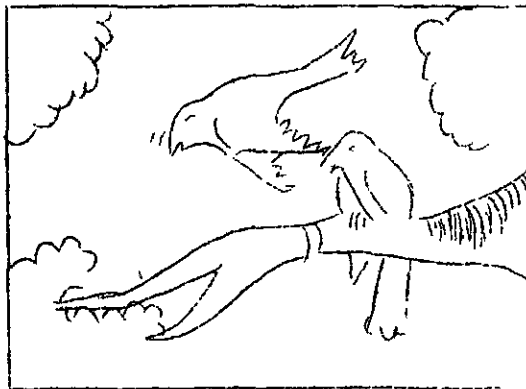
มา

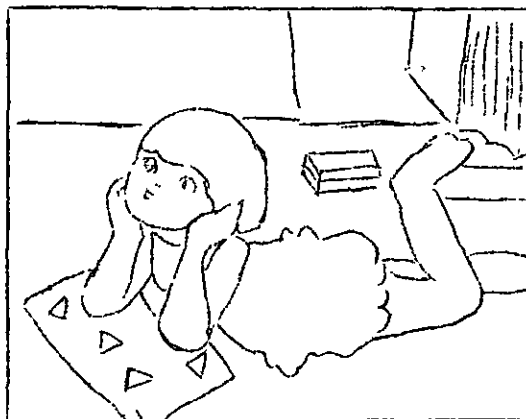
ป่าไม้

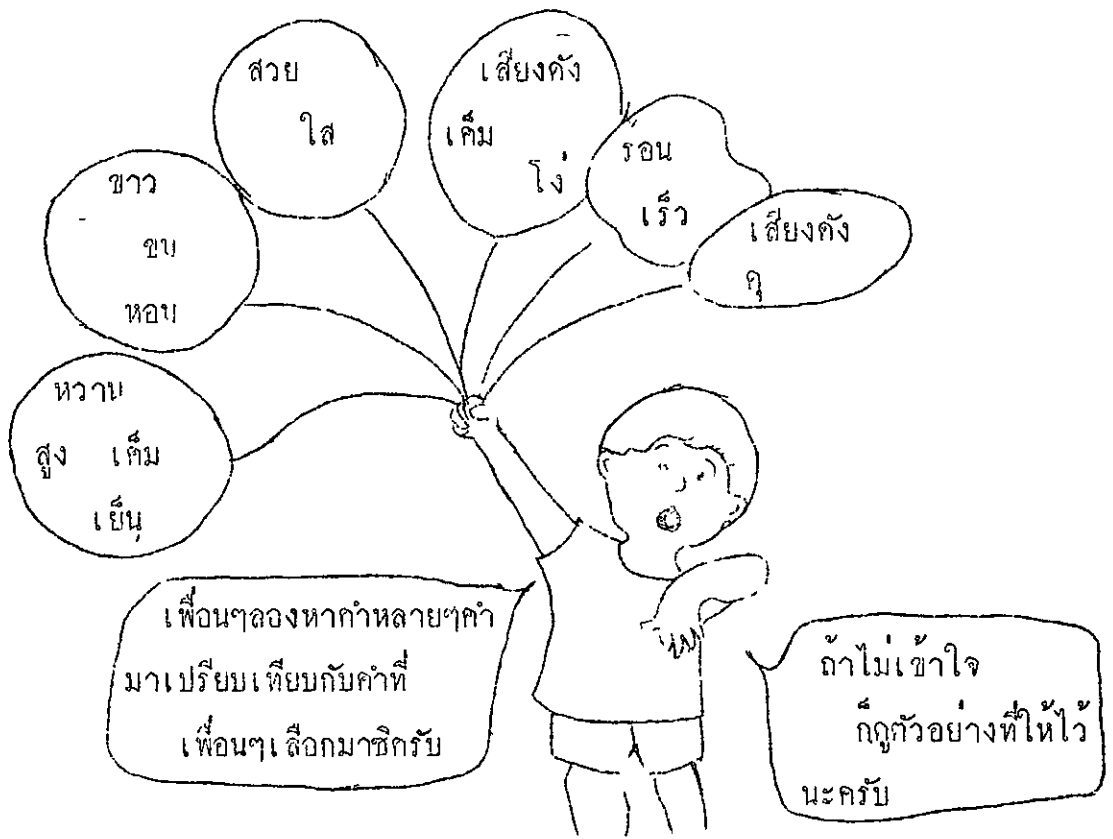
ไฟ

นก

เด็ก

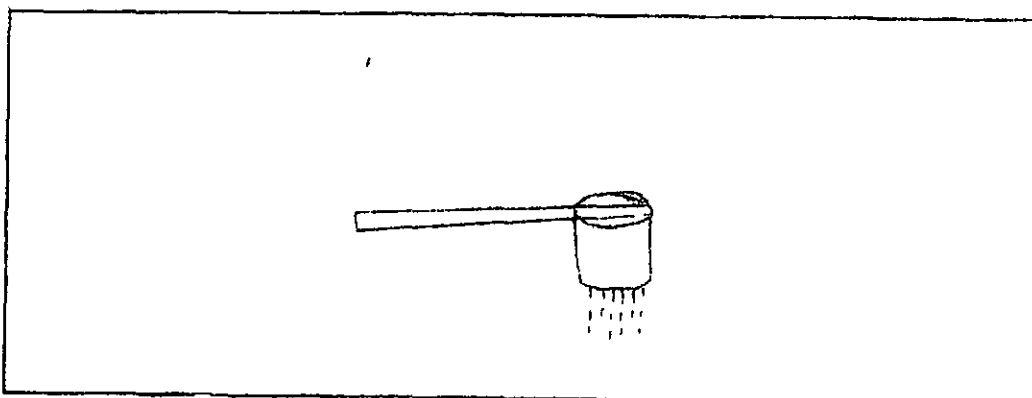
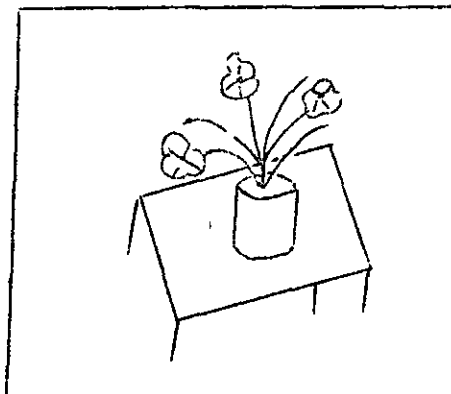
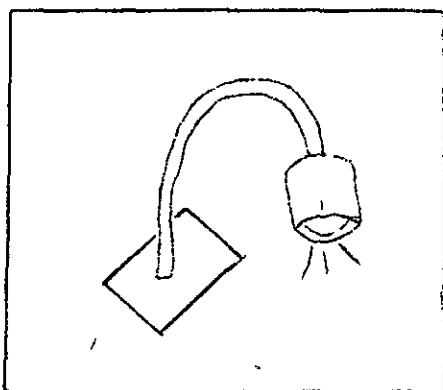
ตัวอย่าง หู เหมือน เสื้อ ยักษ์

1. _____ เหมือน _____
2. _____ เหมือน _____
3. _____ เหมือน _____
4. _____ เหมือน _____
5. _____ เหมือน _____
6. _____ เหมือน _____
7. _____ เหมือน _____
8. _____ เหมือน _____

แบบฝึกที่ 10
เขียนประโยชน์ของสิ่งของ

คำสั่ง ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของสิ่งของต่อไปนี้มาให้มากที่สุด

ตัวอย่าง ประโยชน์ของ กระป๋องนมเปล่า

1. ประโยชน์ของ ดินสอ ใช้ทำ _____

2. ประโยชน์ของ ไม้ไผ่ ใช้ทำ _____

คำสั่ง ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของสิ่งของที่นักเรียนรอบมาให้มากที่สุด

1. ประโยชน์ของ _____ ใช้ทำ _____

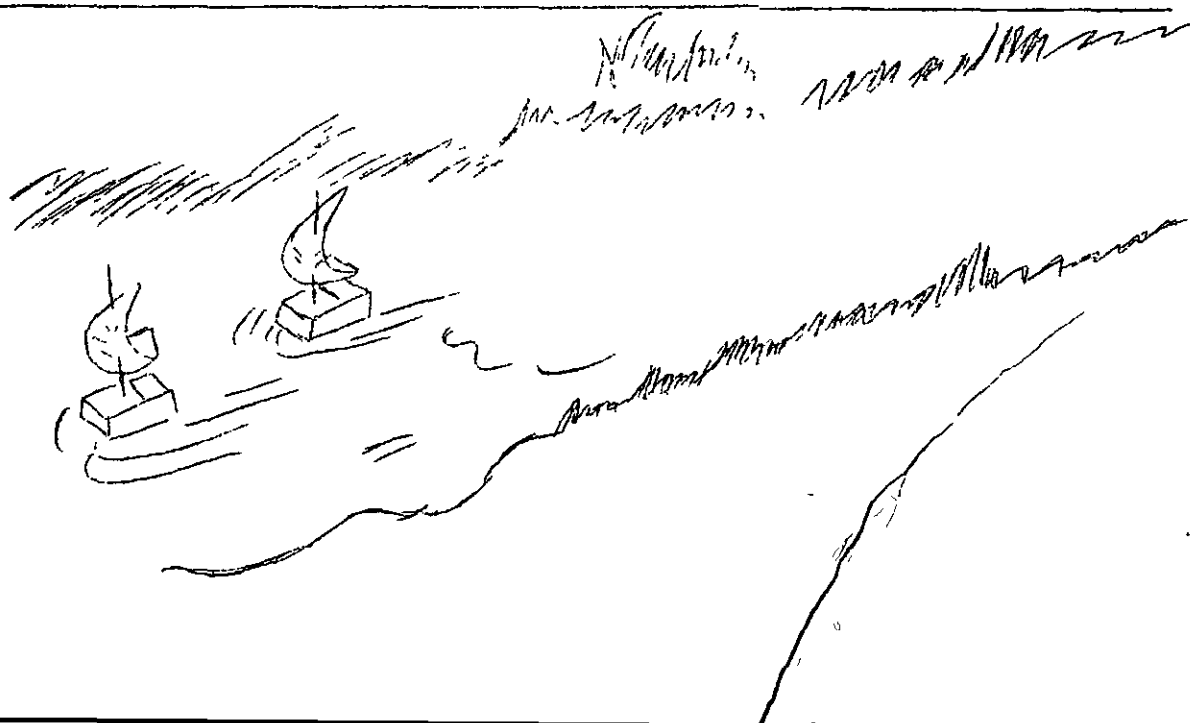
2. ประโยชน์ของ _____ ใช้ทำ _____

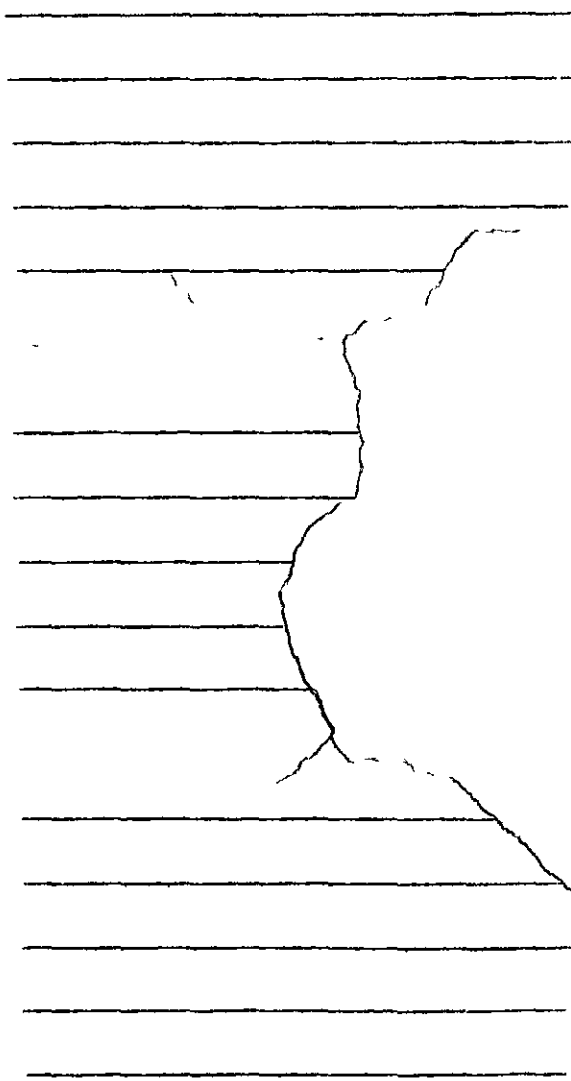
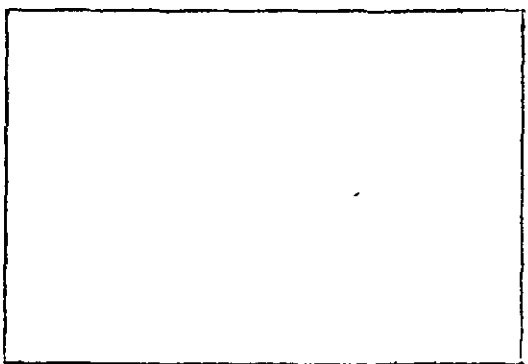
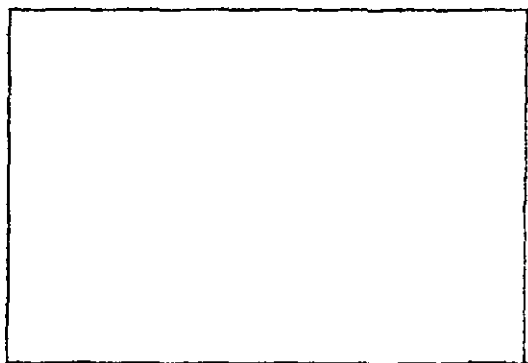
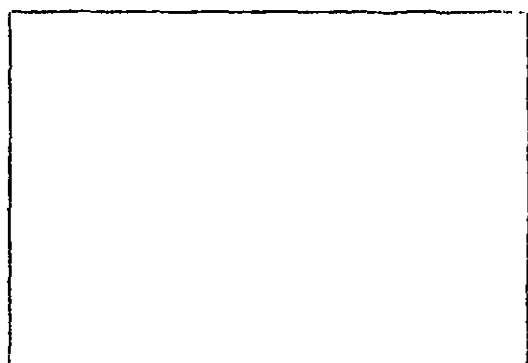
3. ประโยชน์ของ _____ ใช้ทำ _____

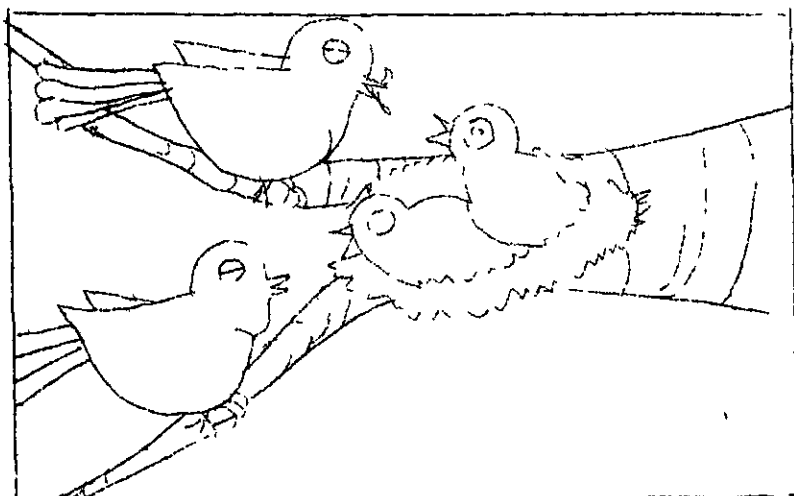
4. ประโยชน์ของ _____ ใช้ทำ _____

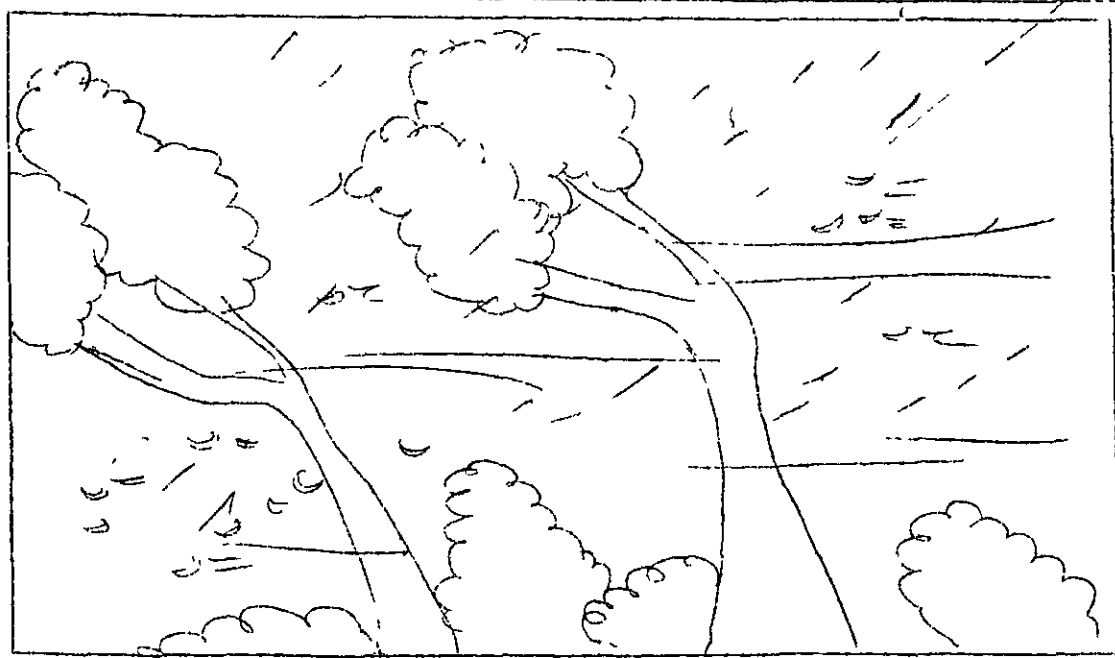
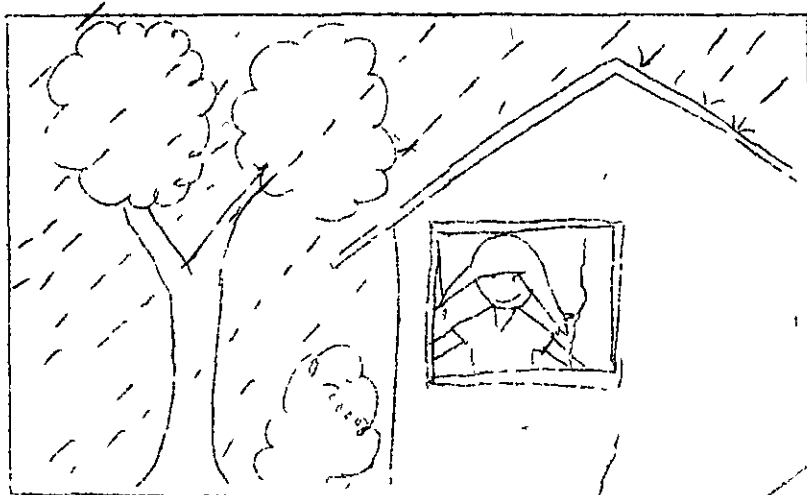
5. ประโยชน์ของ _____ ใช้ทำ _____

6. ประโยชน์ของ _____ ใช้ทำ _____

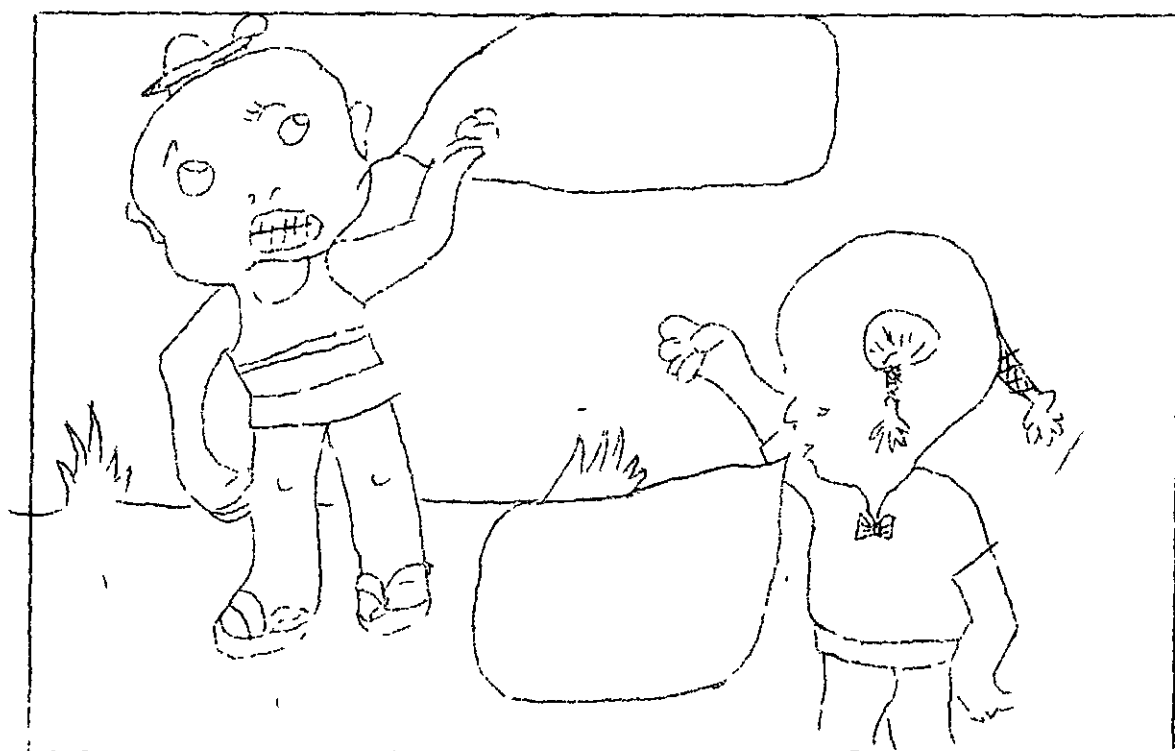
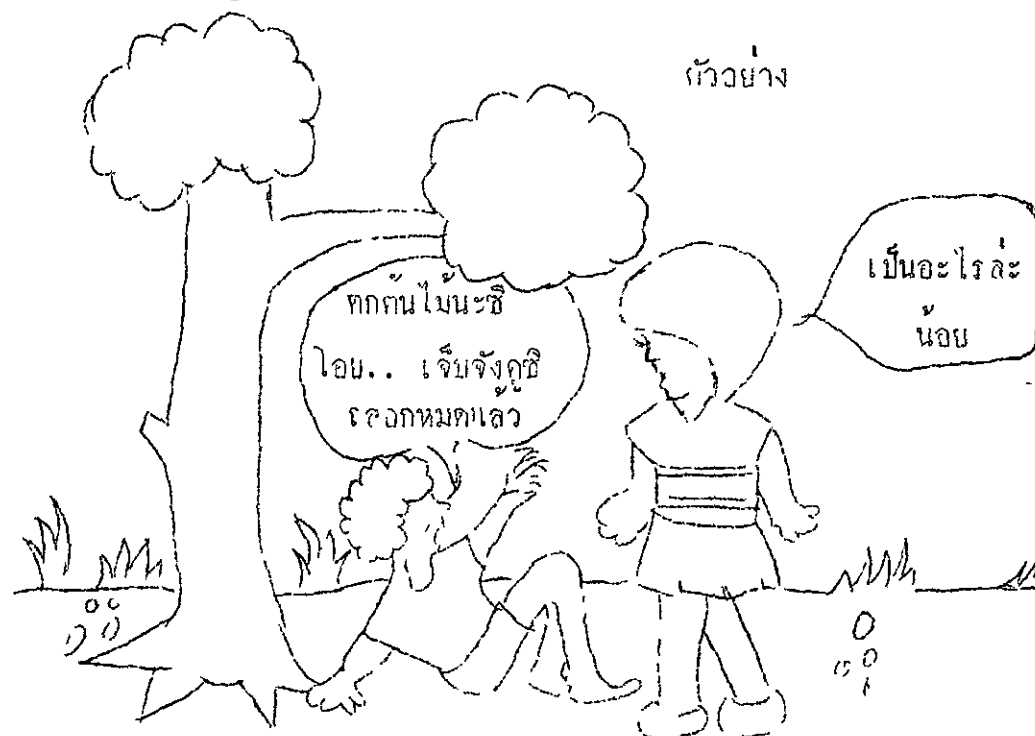

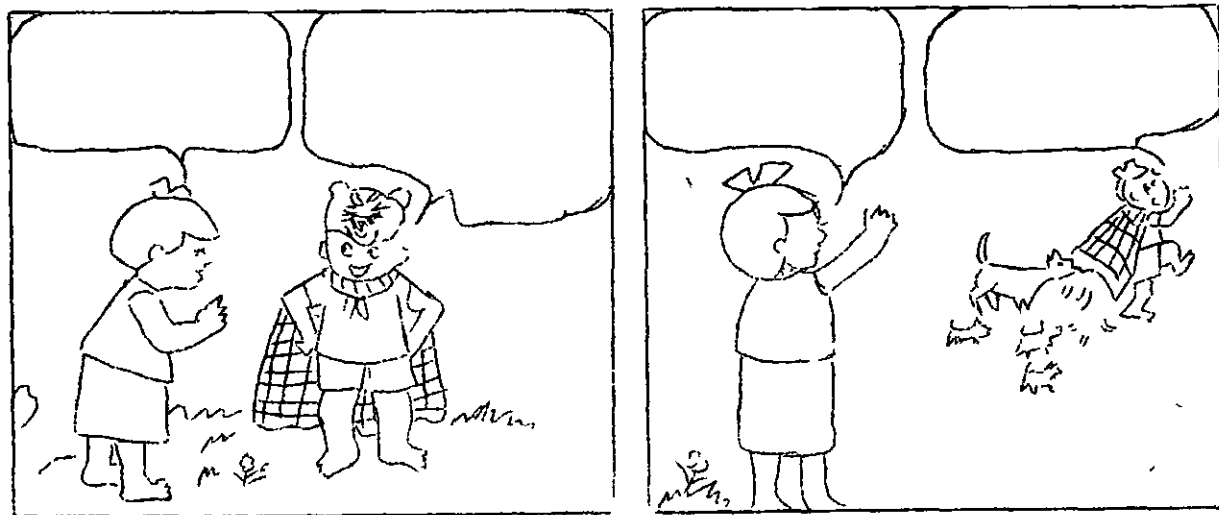
แบบฝึกที่ 13

บรรยายภาพแทนตัวละคร

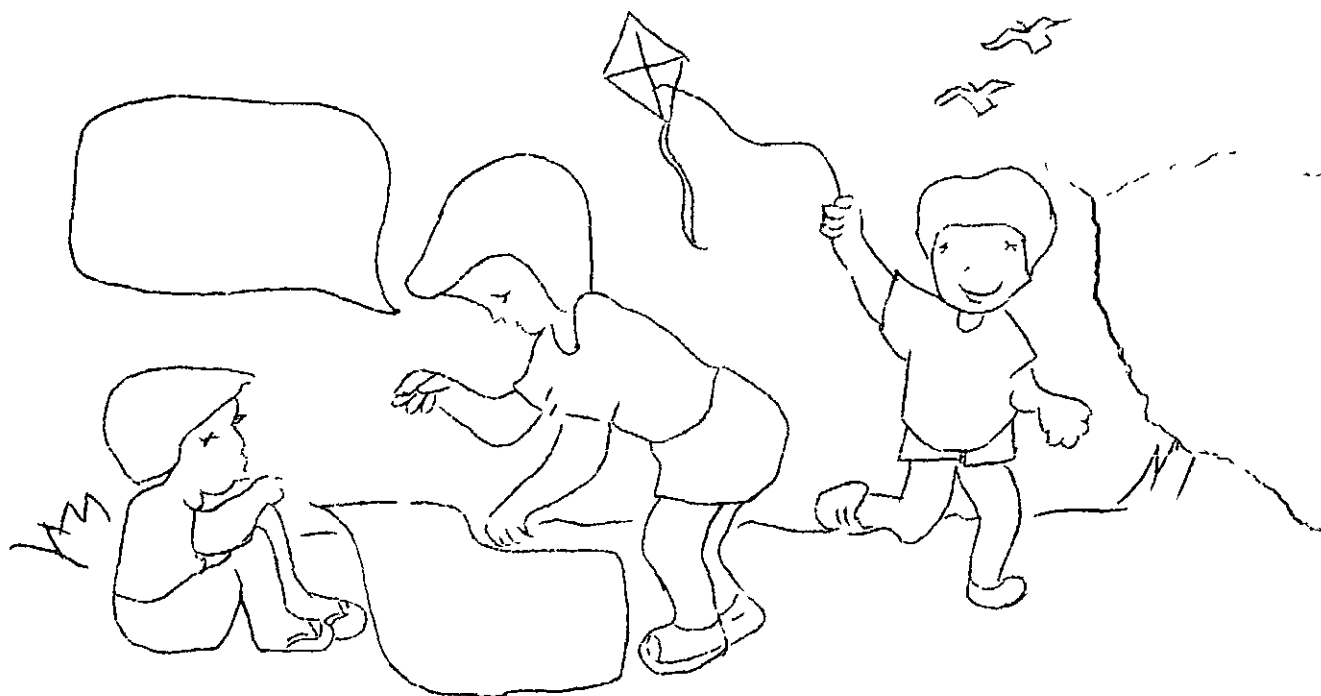
คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนคำพูดแทนตัวละคร ความนึกคิดของนักเรียน

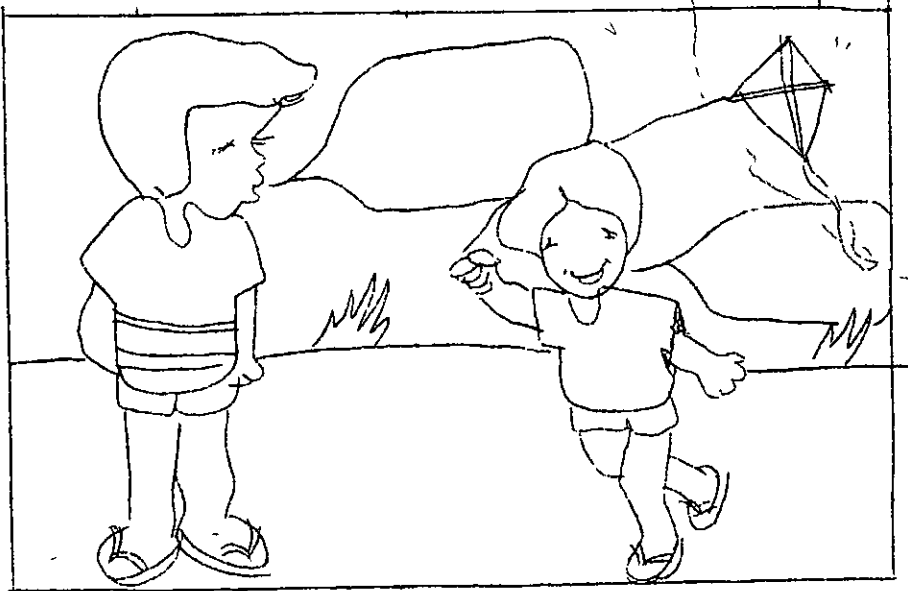
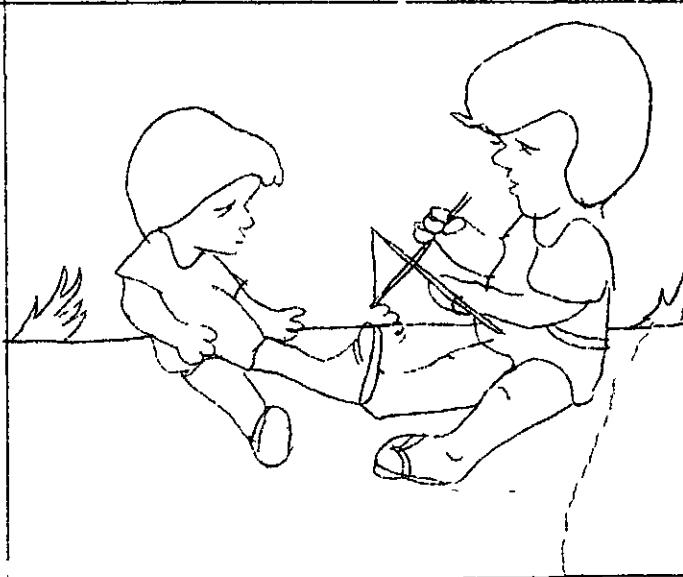
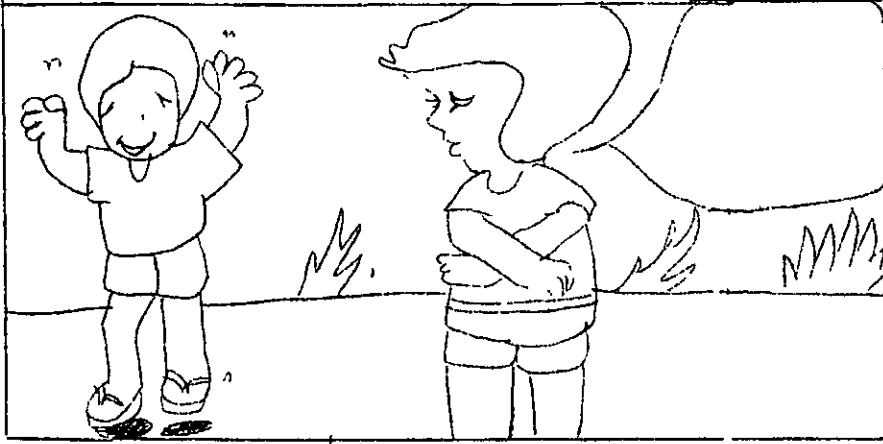

เมื่อหน้ากากเสือเจอภูมู๊ว

ว้าวแสนสนุก

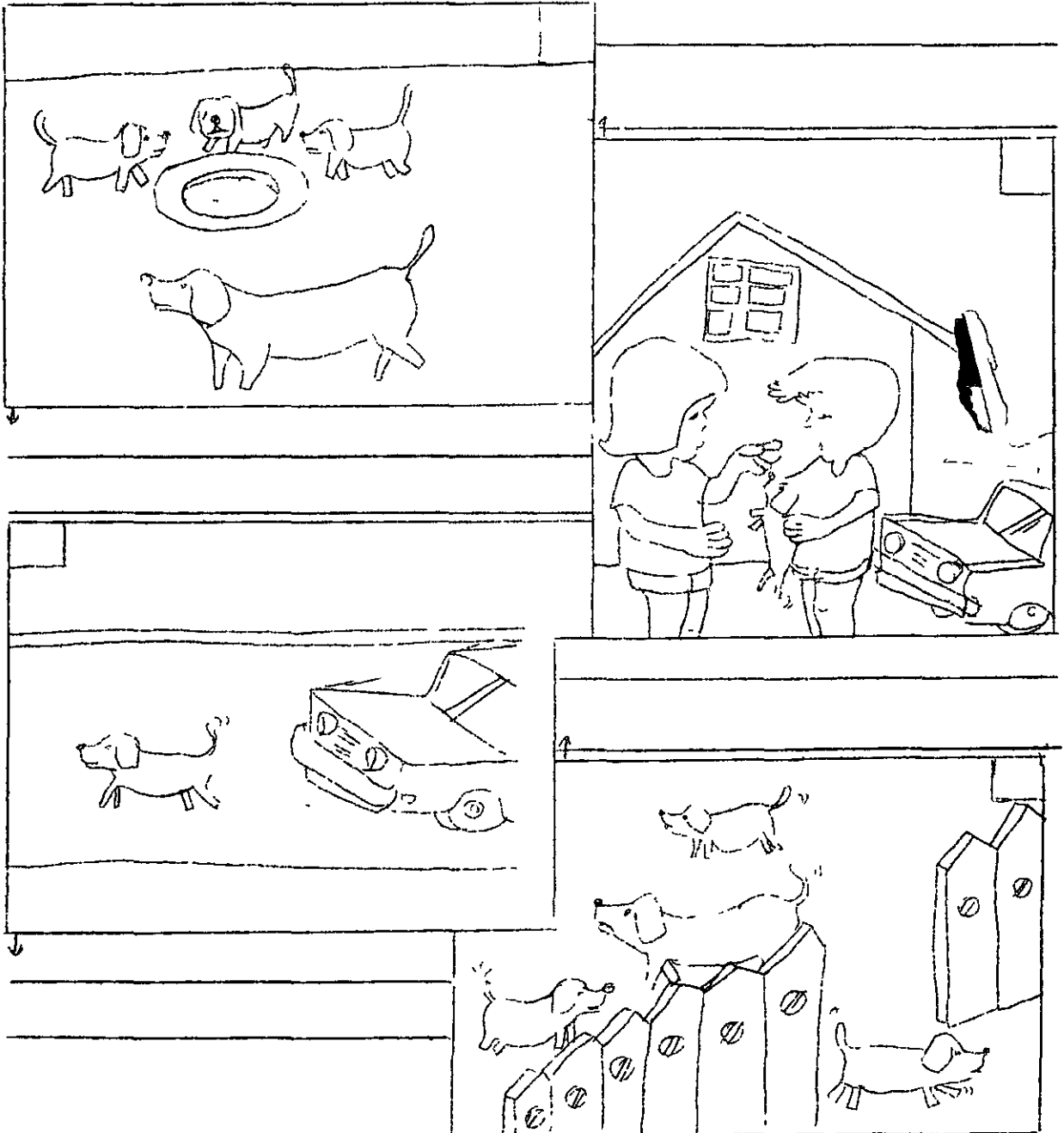

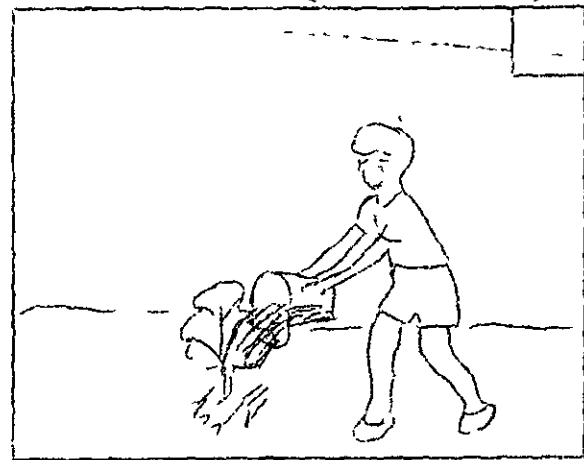
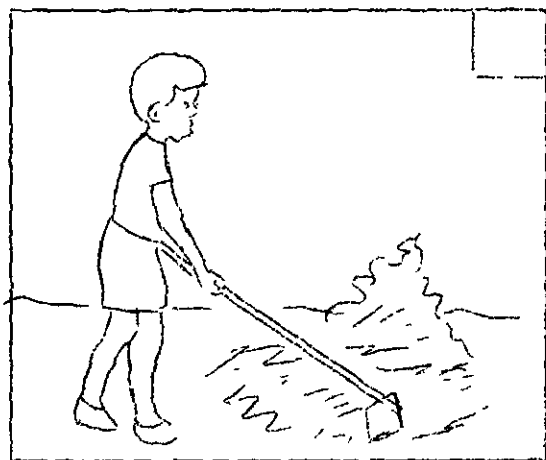
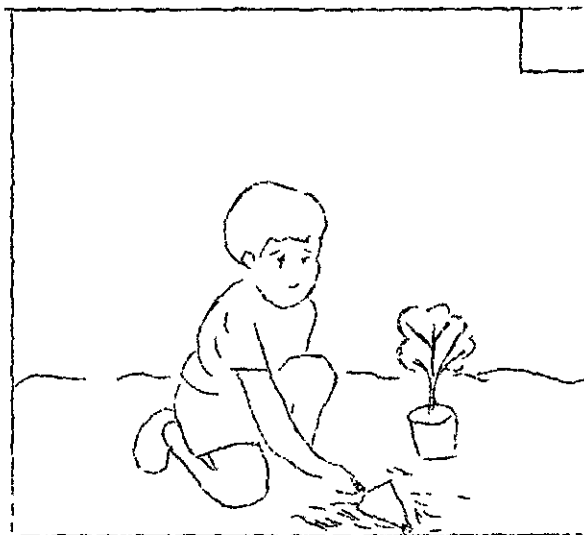
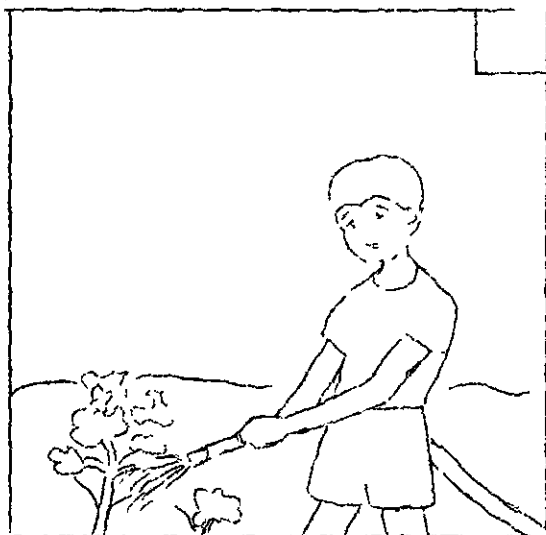

แบบฝึกที่ 14

เรียงลำดับและเขียนบรรยายภาพ

คำสั่ง ให้นักเรียนเรียงลำดับภาพโดยใส่หมายเลข 1 2 3 4... ได้เรื่องราวต่อกัน
และเขียนบรรยายภาพตามความคิดของนักเรียน

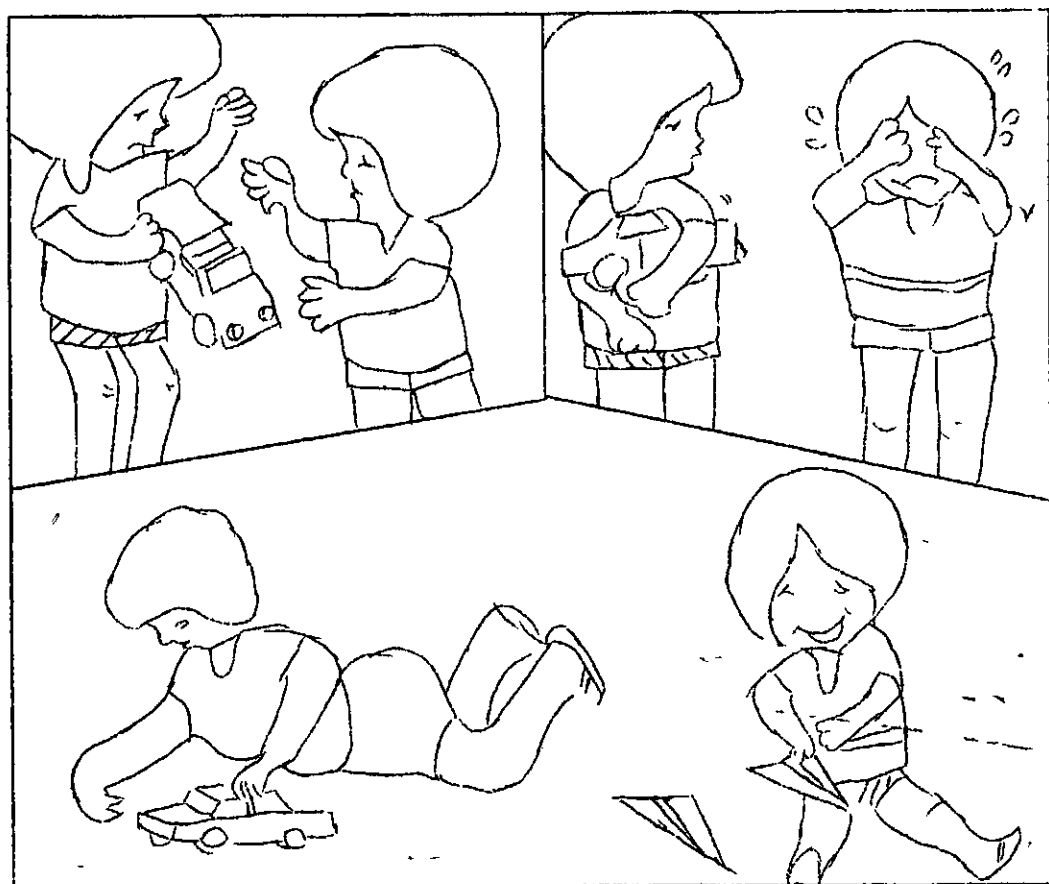

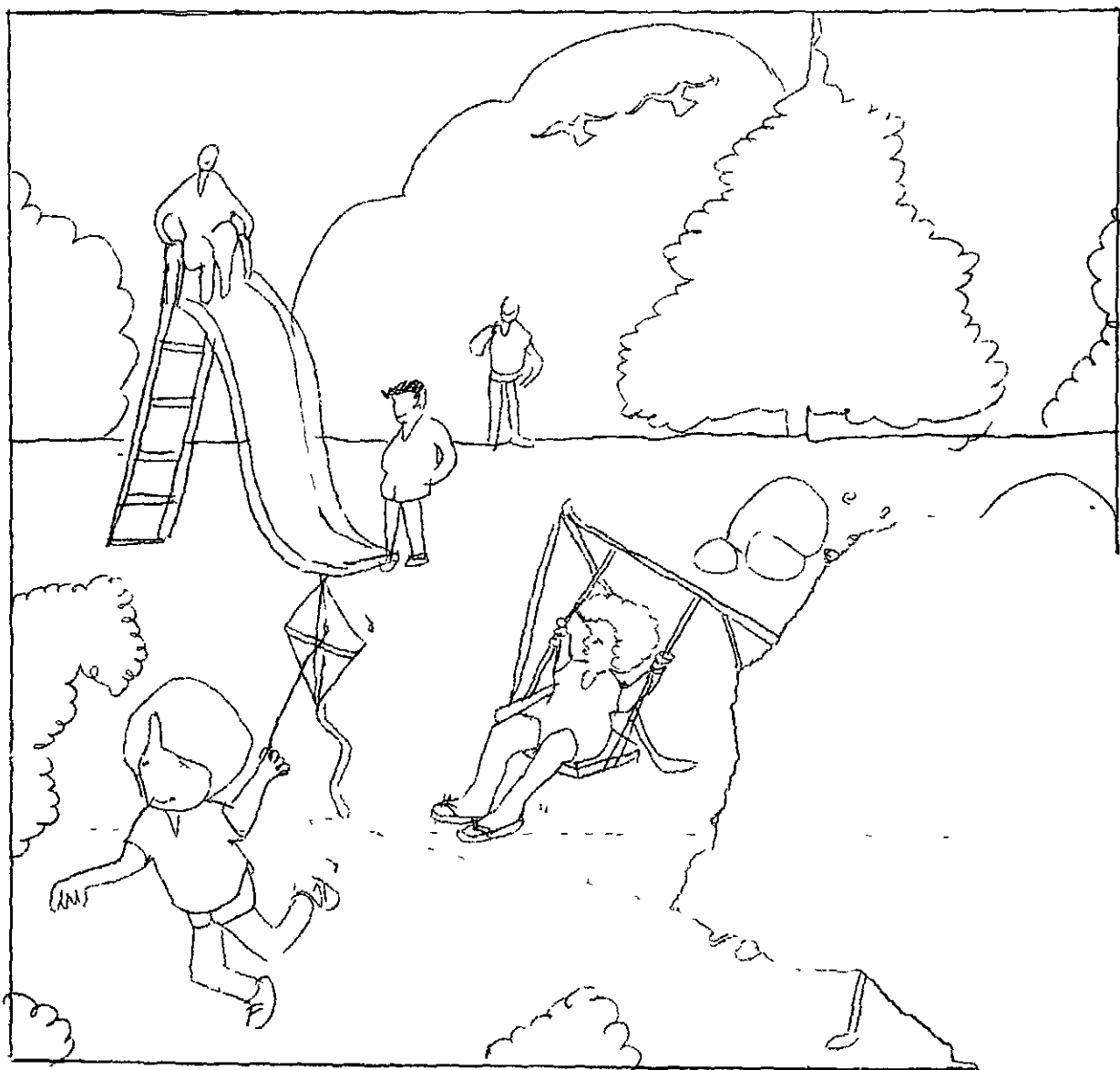
แบบฝึกที่ 15

บรรยายภาพเป็นเรื่องราว

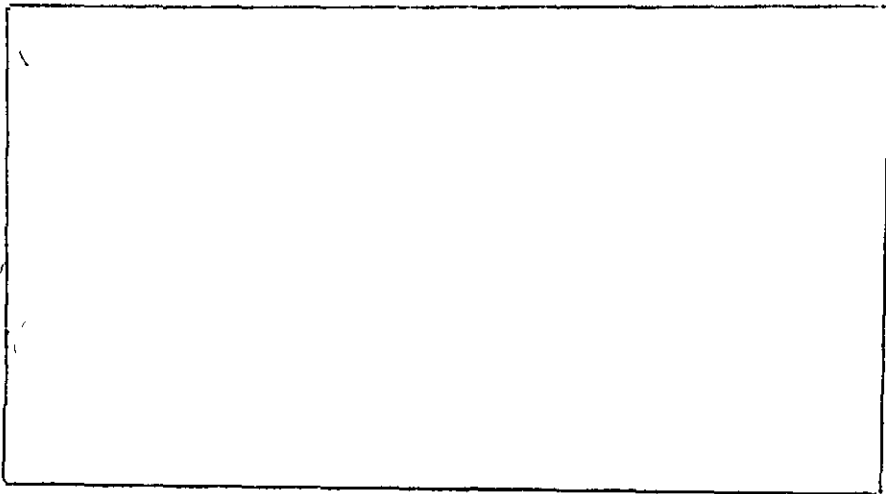
คำสั่ง ให้นักเรียนบรรยายภาพต่อไปนี้ตามความคิดของนักเรียน

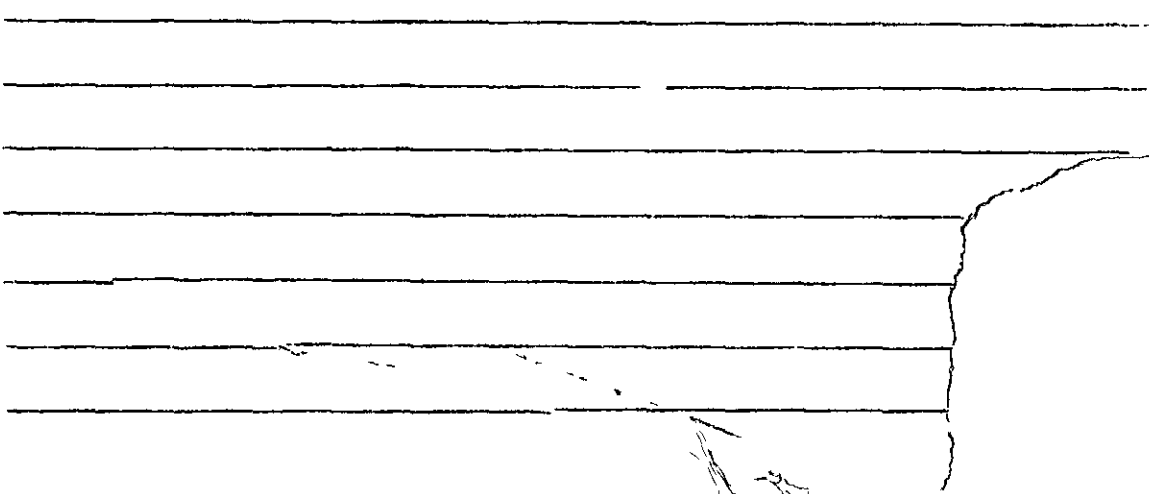
รักน้อง

ฉันชอบสนามเด็กเล่น

กระดากไว้หายไป "เอ เราวางไว้ตรงนั้นนา แล้วมันหายไปไหน" ตอนพูดขึ้นด้วย
ความแปลกใจ และลงมือค้นหาเป็นการใหญ่

ค้นหาสมบัติ

วันนั้นอากาศก่อนม้างหนาว รุ่งและบงนั่งกันอยู่ริมหน้าต่าง ทั้งสองคนเห็น
เจ้าคำและนางก่างช่วยกันทะลุคันทึ่มข้างรั้วบ้าน ลูกคันทึ่มไม่ได้รักใคร่แล้วก็เลย รุ่งและแจ
แปลกใจมาก และเกิดความคิดอย่างจริงจังพูดว่า

"แจง เรามาค้นหาสมบัติกันไหม"

"สิสิ เกี่ยววอกก่อนนะ ฉันจะวิ่งไปหาเสียนมาไว้ก่อนหาสมบัติ" แจงพูดต่อ

เด็กทั้งสองพากันไปที่สนามริมรั้วบ้าน เจ้าคำและนางก่างมาขึ้นถอยสังเือกการจ

อยู่ท้าย

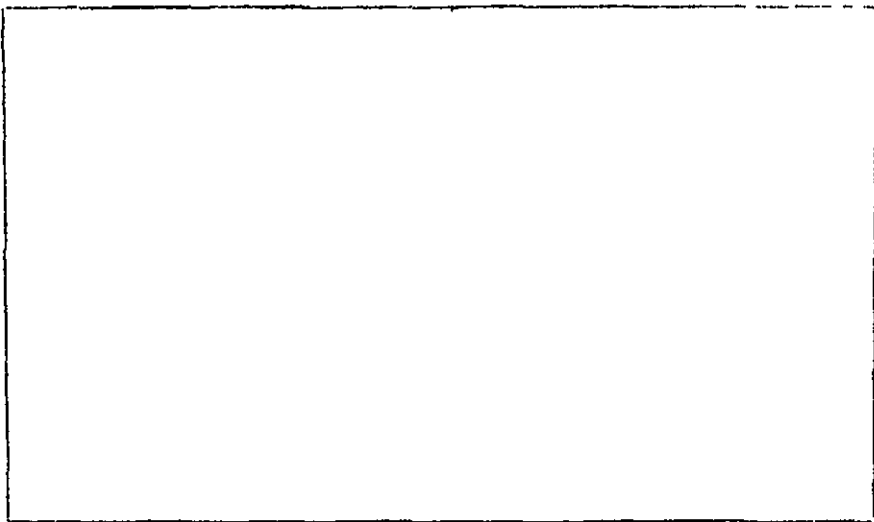
"เรื่งหาจริงก็โดยนะ เมื่อกัันเห็นนางก่างกับเจ้าดำวืงมาซุด มางที่เรอาจจะ
พบสมบักได้" จูบพูด

"จูบ เรวซุดก่อนนะ เมื่อนเจ้าช่วยเปลี่ยนกัน" เรวซุดมัว

'ตกจง" จูบรับคำ

จูบซุดไปได้ลักรู ก็ไปกระเหเข้ากัมของแข็งอย่างหนึ่ง จูบร่งว่า

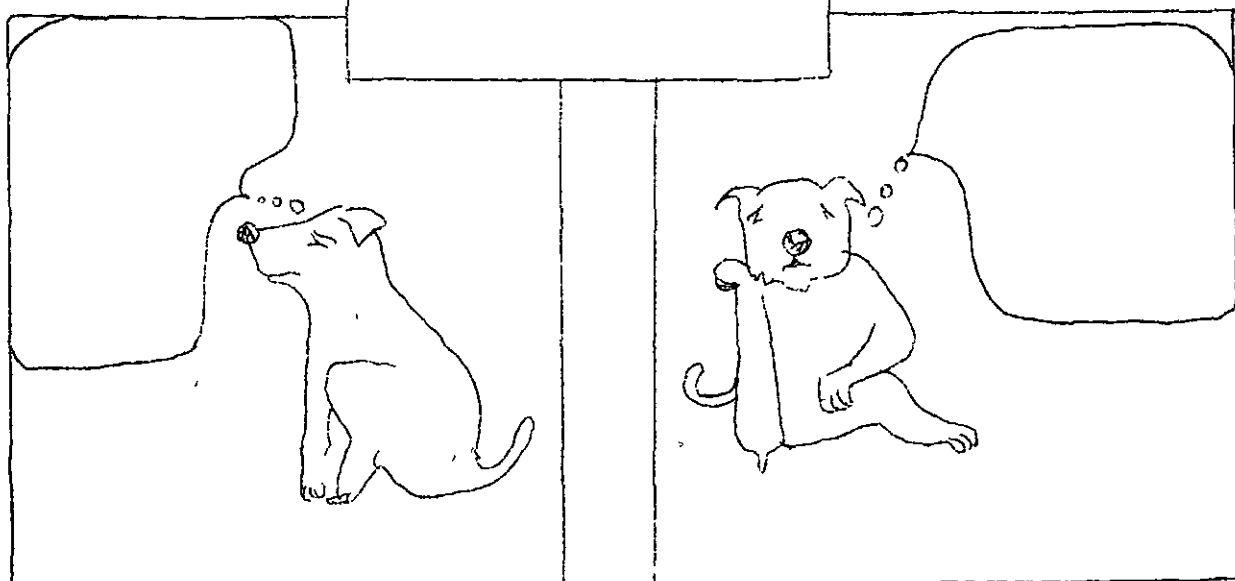
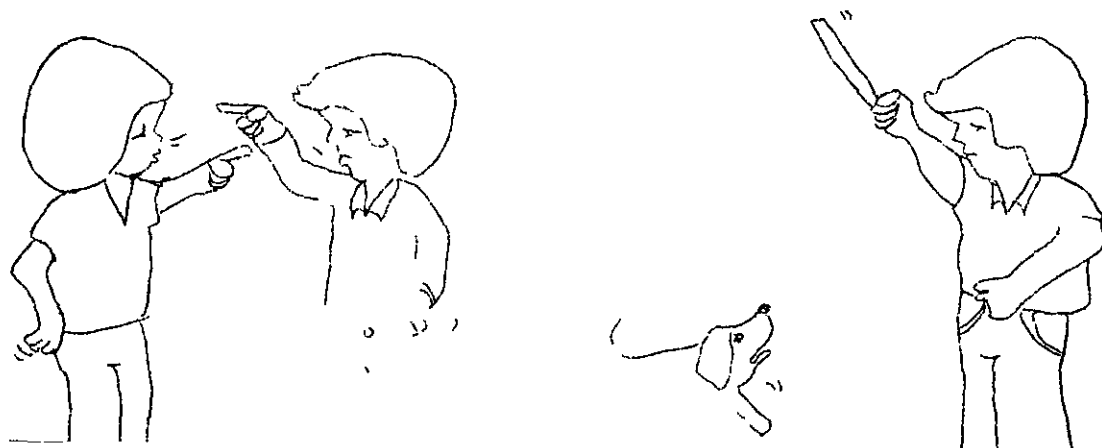
"แจง เรากะได้สบักนี้ จันซุดไปถูอะไรแข็งๆ ไม่รู้ สงสัยจะเป็นหีบสมบัก"

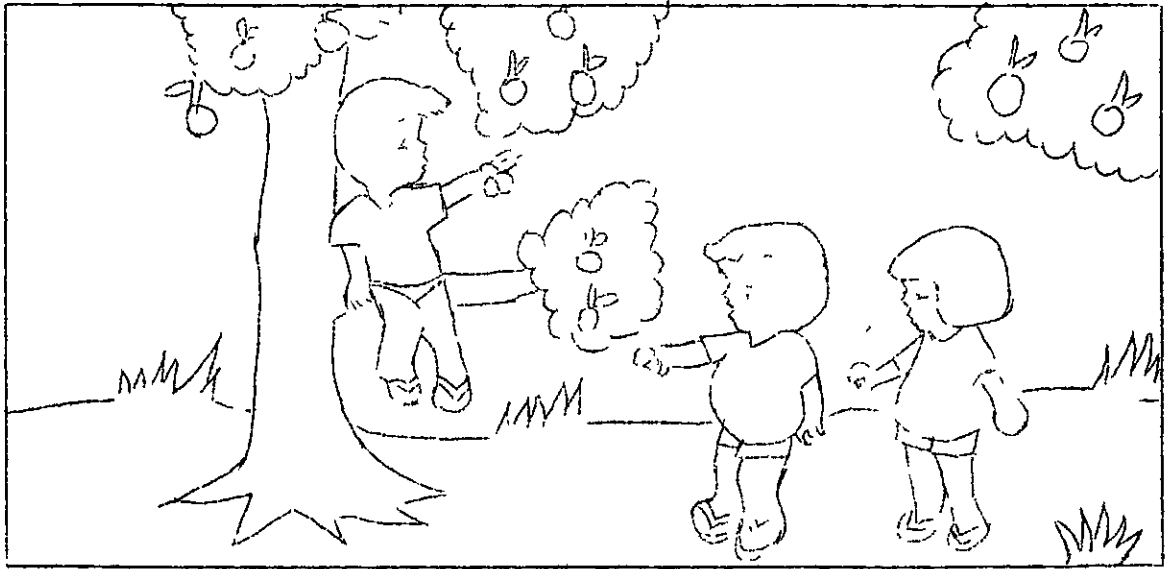
บทฝึกที่ 17

อ่านเรื่องแล้วคิดใจเอง

คำสั่ง ให้เด็กเรียนภาพแล้วคิดแต่งขึ้นมาใหม่ตามความถึกของนักเรียน ว่าหมามันจะคิด
อย่างไรได้บ้าง

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพและอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วคิดแต่งขึ้นมาใหม่ตามความคิดของนักเรียน

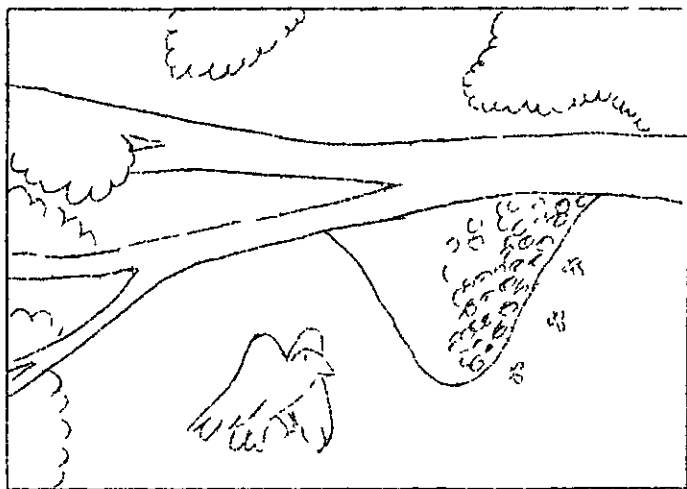
ชาวสวน

สมชายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พ่อของสมชายมีอาชีพทำสวน ในสวนของเขา มีผลไม้มากมาย สมชายชอบปีนขึ้นไปเก็บลูกของมันมากินบ่อยๆ ถ้าวันไหนโรงเรียนปิด สมชายมักจะชวนเพื่อนมาเที่ยวสวนของเขาเสมอ และชั้น ฝรั่ง มะม่วง มาให้เพื่อนกินกันอย่างเอร็ดอร่อย

บางวันพ่อก็จะให้สมชายช่วยขึ้นไปเก็บผลไม้ในสวน ถ้าแม่ค้าจากตลาดมาซื้อ

ชาวสวน

นกน้ำผึ้ง

ณ ป่าแห่งหนึ่งในทวีปแอฟริกา
มีนกเล็กๆตัวหนึ่งชอบกินน้ำผึ้งมาก
มันจะบินไปตามชาวบ้านทันทีเมื่อพบ
รังผึ้ง เวลาที่ชาวบ้านได้น้ำผึ้งแล้ว
ก็จะแบ่งไว้ให้นกทุกครั้งไป

ชาวบ้านมักจะพูดกันว่า ถ้าใคร
ไม่ให้ น้ำผึ้งแก่นก จะเกิดเหตุร้าย
แก่คนที่เห็นแก่ตัวนั้น

วันหนึ่งมีชายคนหนึ่ง เมื่อได้น้ำผึ้งแล้ว ไม่ยอมแบ่งน้ำผึ้งให้แก่นก หลังจากนั้นอีก
ไม่กี่วัน เขาเดินทางไปหาไม้ในป่าแล้วลงทางกลับบ้านไม่ได้ เขาเดินวนไปวนมาจนเย็น
ทั้งหัวและเหนื่อย ณที่สุดท้ายเขาก็หอบค้ำลังที่จะเดินต่อไป เขาหลงอยู่ในป่าหลายวันกว่า
ชาวบ้านจะตามมาพบ

นกน้ำผึ้ง

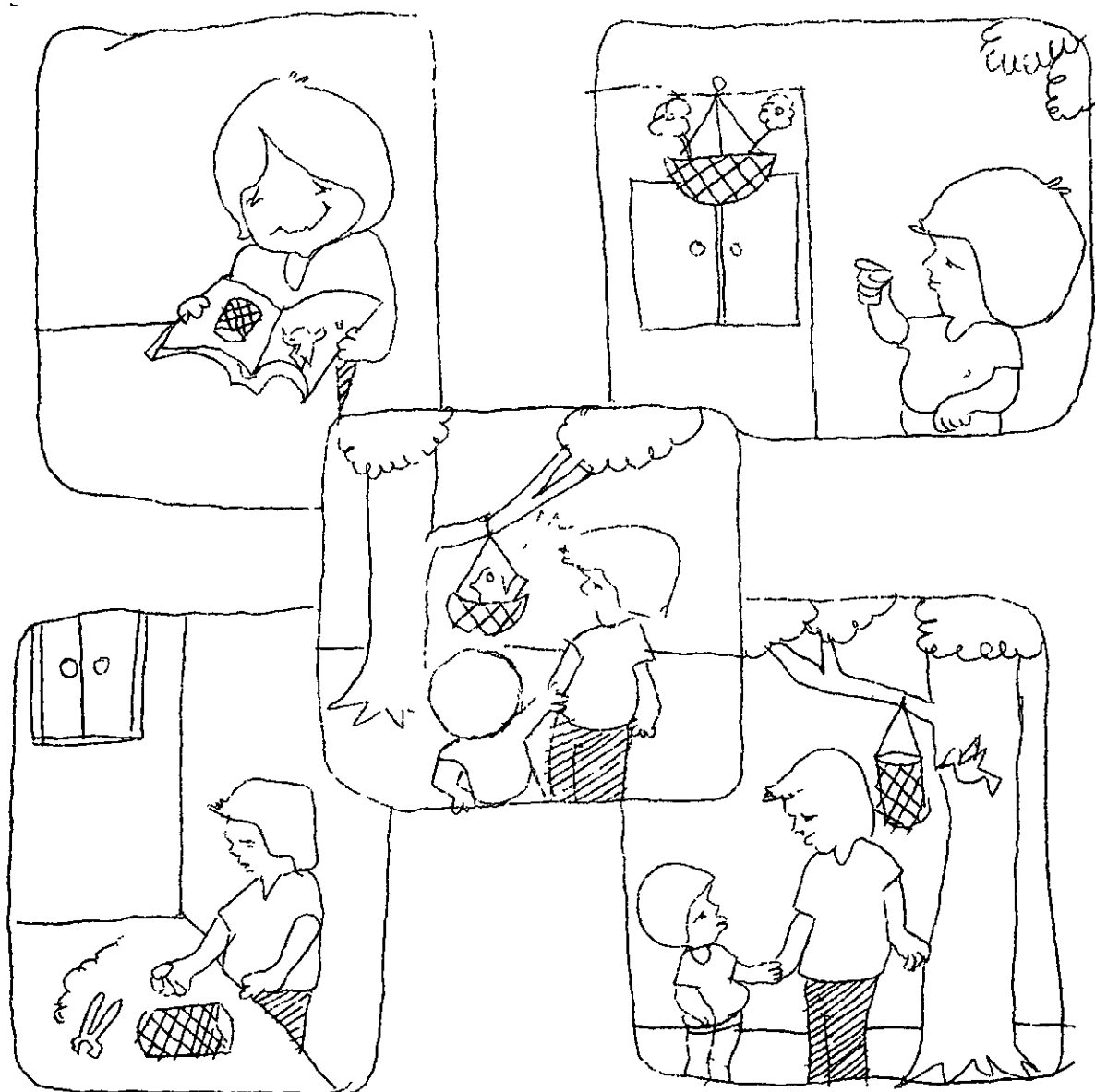
แบบฝึกที่ 18

การเรียงร้อยจากเรื่องย่อ

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วเรียงเรื่องตามความคิดของนักเรียนมาให้มากที่สุด

ชื่อ _____ ชื่อ _____

ชื่อ _____ ชื่อ _____

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้และตั้งชื่อเรื่องความถึคนของนักเรียนมากที่สุด

ชื่อ _____

ชื่อ _____

ชื่อ _____

ชื่อ _____

ชื่อ _____

ผมชื่อป๋วยกรับ ตัวผมขาวไปทั้งตัว ทั้งยังมีขนผูกผูกด้วย ผมเป็นสุนัขตัวโปรดของ
คุณเอก คุณอ่อน และคุณอื่น ทั้งสามคนรักผมมาก

เดิมผมไม่ได้อยู่กับคุณนายคนนี้หรอกครับ ผมอยู่กับแม่และน้า ยู่หัวเดียวเล็กๆ ที่รัก
ผมมาก วันหนึ่งเมื่อนายเขาเดินเล่น แล้วผมก็วิ่งหนีเขาไปจับแมวที่มานอนอยู่บนแถวเวลานั้น
ผมจามแมวไม่ดับ พอเดินกลับมาซ้ำๆ นายไม่เจออีก ที่นี้ผมก็เลยไปรู้จะทำอย่างไร
หิวก็หิว

ผมเดินไปเจอตัวสุนัขตัวหนึ่ง สูงกลิ้งโอบงู้งไปหมด ผมก็เลยผูกหูหางของกินพอ
รอกตาย "ผม ที่กำลังอยู่ที่นี่ผมคงได้รับประทานให้อีกกับกระดูกอร่อยๆ และนมอุ่นๆอีก
จานหนึ่ง

ขณะที่ผมกำลังค้นหาเศษอาหารอยู่นั้น มีเด็กผู้ชายตัวไม่โตนักเดินออกมาจากบ้าน
หลังหนึ่ง เขากำลั้วระเอาจะมาเค หอเขาเห็นผม เขาก็ตะโกนบอกผมในบ้านว่า
"ก๊วยแม่ครับ มาดูลูกหมาตัวนี้สิครับ มันน่ารักจัง มันคงหลงทางมาไม่ไ้พวก
หมาข้างถนนแน่นอน"

แม่ของเขาก็วิ่งมาดูแล้วบอกว่า "คงจะวิ่งอย่างงูๆ เราเลี้ยงมันไว้ก่อนก็ไหมจะ
มาละ เห็นไหมมันวิ่งเสียด้วย" เธอพูดกลางกระเกาะฉันเรียกผม ผมแน่ใจว่าเขา
เป็นมิตรจึงตามไป

เขาเลี้ยงผมต่อมา แต่ผมก็ยังคิดถึงนายคนเก่าอยู่เสมอ เของงคิดถึงผมมาก
เวลาคุณเอกอุ้มผมไปเดินเล่น ผมยังมองหาเขา ถ้าผมได้พบเข ผมจะถามเขาว่า
"ได้ง ๆ นายครับ ผมเป็นอย่างไรบ้างครับ"

โอ _____
 โอ _____
 โอ _____
 โอ _____
 โอ _____

"คุณแม่ชา หนูมี 'าวค่นำบอกอะ" "นั่นคือสี่เงววงดูคา

"อะไรก็อะ" แม่ถาม

"คือว่าวันเสาร์ที่อะตี่นี้ เภาจะมึการประกวดสุนัภอะ" ดูคาบอก

"โอ ก็จริง" คุณแม่ดูคา "แล้วดูคาจะเอาเข้าโงะไปประกวดโงะไหมอะ"

แม่ถามต่อ

"อะ" ดูคาตอบเสียงต่ำๆ อย่างไม่แน่ใจ "เลี้ยวหนูไปปรึกษาพี่ป่านก่อนนะกะ"

เมื่อป่านททางทุกคนในร้านจึงมารุงเจ้าโตะเป็นการใหญ่ จนถึงวันเข้าประกวด

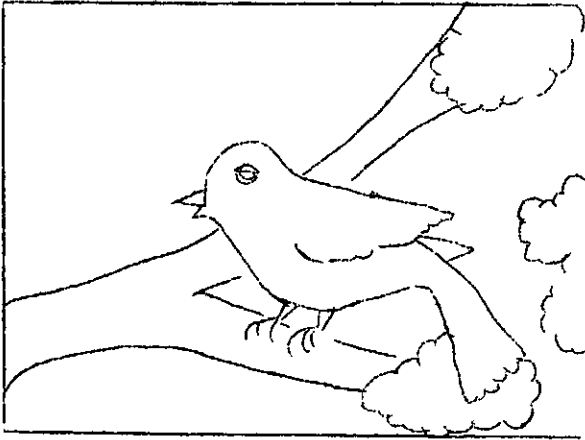
ป่านและดูคาวางน้ำแรงบนโต๊ะเจ้าโตะอย่างประณีต แล้วนำเข้าโตะไปยังประกวด

หลังจากประกวดเรียบร้อยแล้ว เจ้าโตะไม่ได้ติดอันกับกับเขาเลย เพราะในขณะที่
 ที่จะประกวดกันนั้น เจ้าโตะเขื่องไม่เห็นแมวเข้า จึงวิ่งไล่แมวแทน กว่าจะตามหาตัวเจอ
 เขาก็ประกวดกันเสร็จแล้ว

แบบฝึกที่ ๑

การเขียนเรื่องจากสิ่งสมมุติ

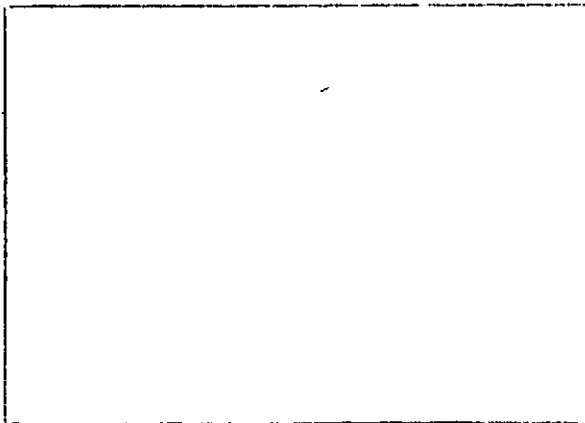
คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกของคนตามสิ่งที่สมมุติขึ้น

จะสร้างรังอย่างสวยงามไว้อยู่อาศัย

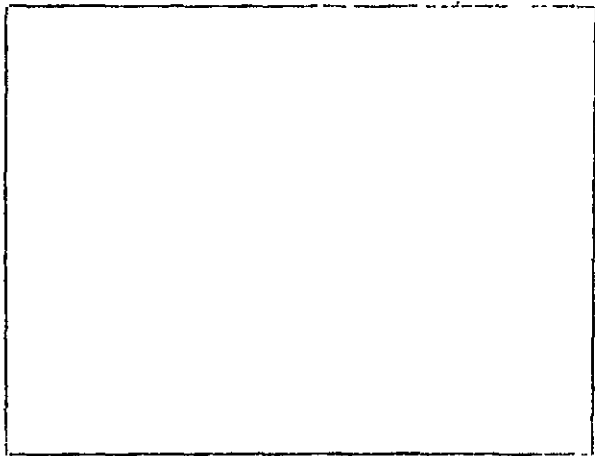
ตัวอย่าง

ถ้าฉันเป็นนกฉันจะบินไปไหนๆทุกวัน
ฉันจะรีบตื่นแต่เช้า แล้วบินออกไปรับลม
เย็นๆ และออกไปหาผลไม้กิน ฉันจะบิน
ไปต้นไม้บ้าง ต้นนี้บ้าง ถ้าฉันพบผลไม้
อร่อย ฉันจะรีบบอก พ่อ แม่ น้อง และ
เพื่อนๆ ให้มากินผลไม้กัน พ่อโตขึ้นฉัน

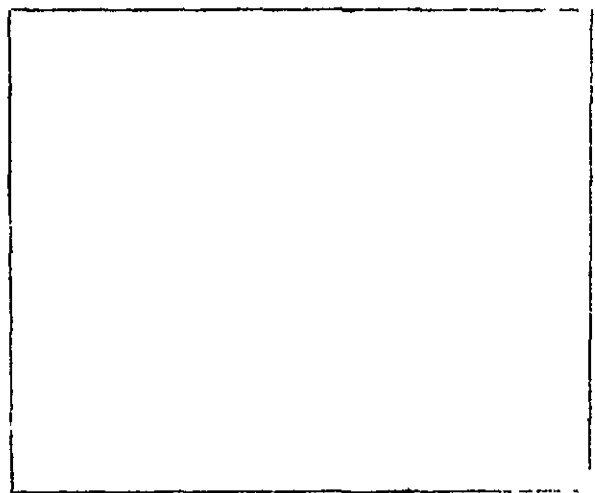
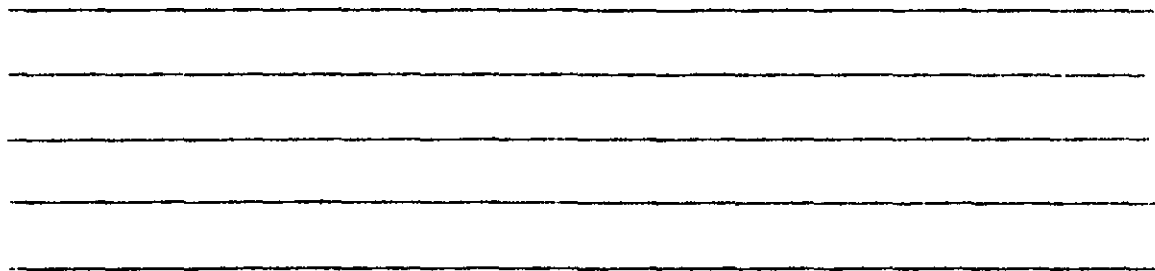
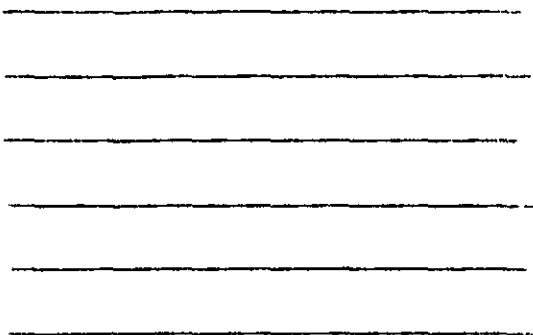

ถ้าฉัน

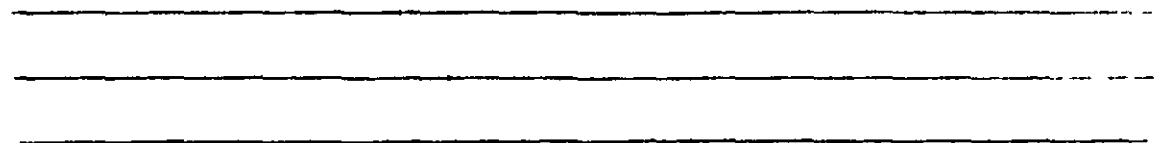
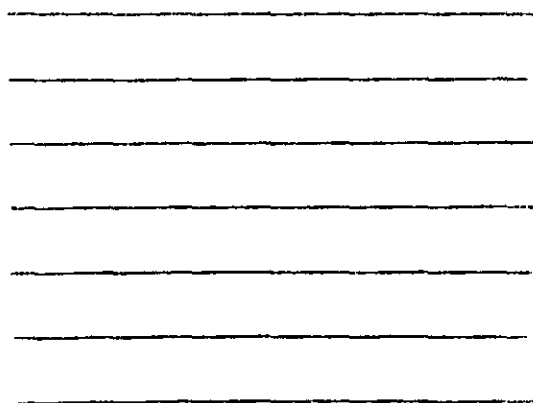
คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกของนกตามสิ่งที่นักเรียนสมมุติขึ้น พร้อมทั้งวาดภาพด้วย

ถ้าฉัน

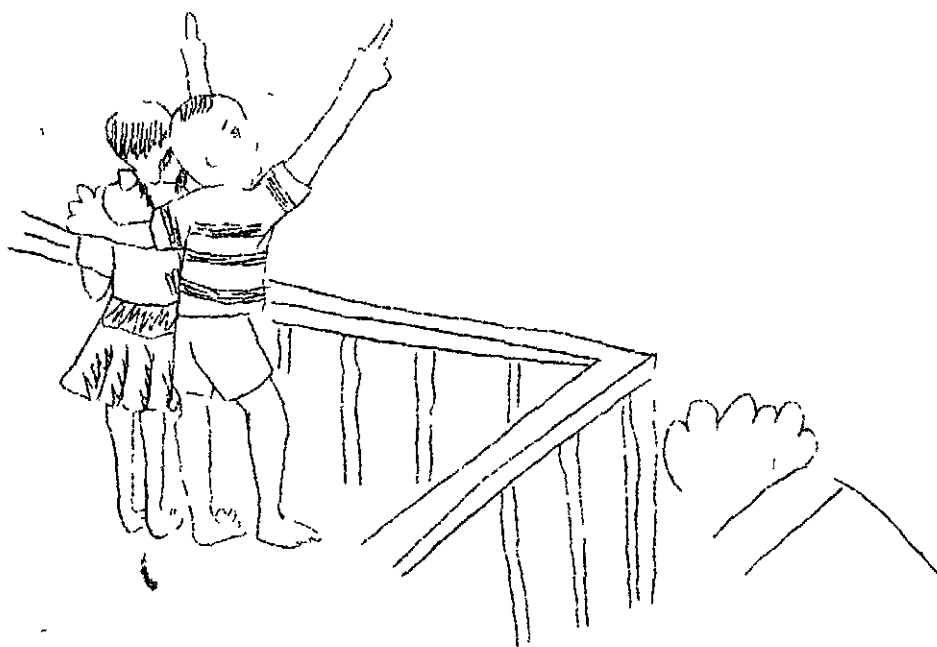
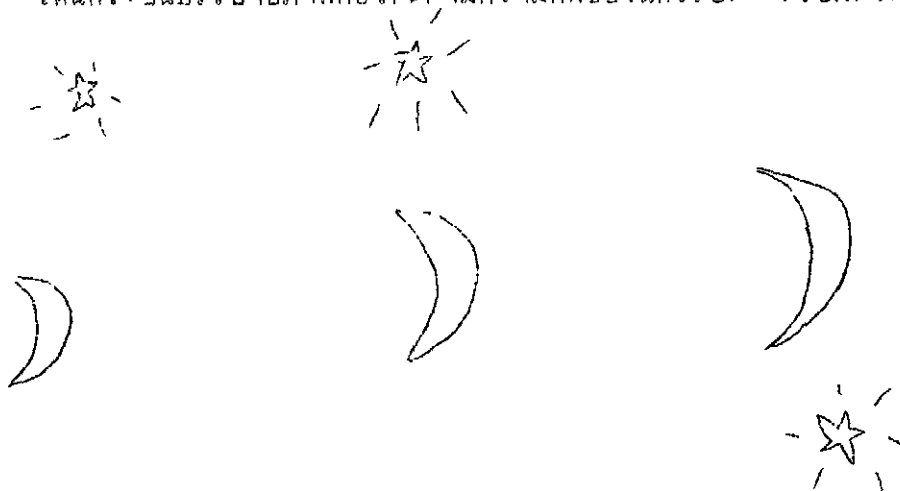
ถ้าฉัน

แบบฝึกที่ 20

เขียนเรื่องจากจินตนาการ

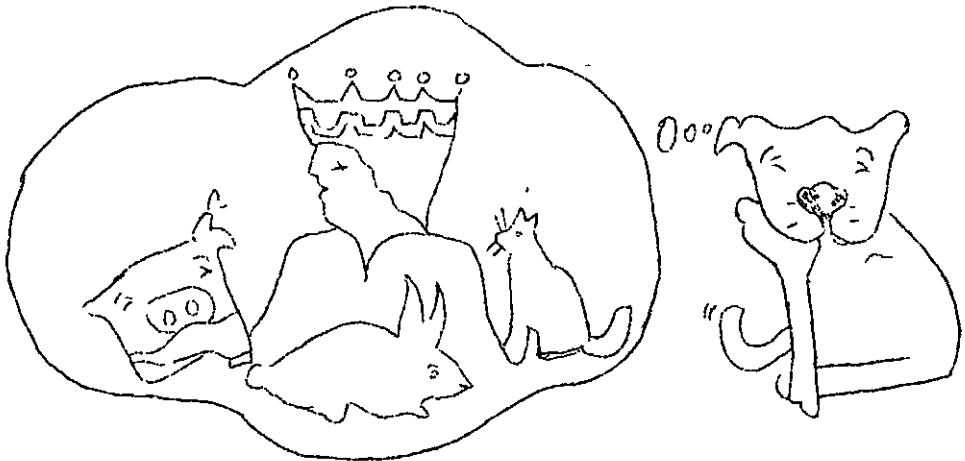
คำสั่ง ให้นักเรียนบรรยายภาพต่อไปนี้ตามความถึกของนักเรียน พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องด้วย

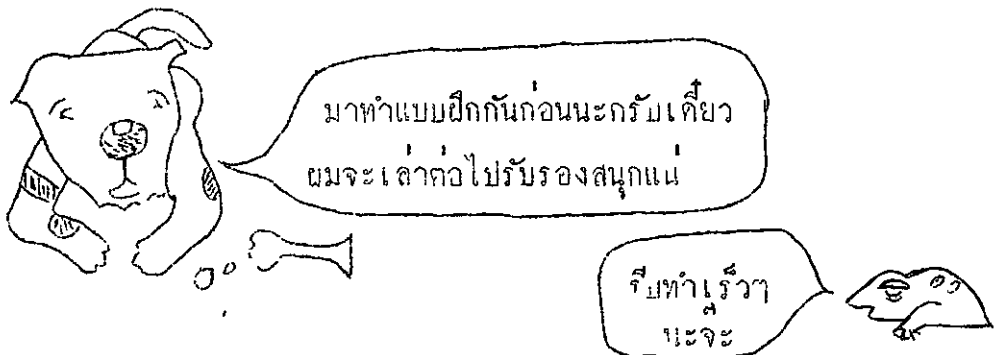
ภาคผนวก ง.
แบบฝึกการเขียนของกลุ่มควบคุม

แบบฝึกที่ 1

การสร้างคำใหม่จากตัวอักษร

เมื่อคืนเจ้าโทนี่ดูโทรทัศน์ บันทึกใจเรื่องเจ้าชายมาก มันนึกถึงภาพเจ้าชายทรงฉลองพระองค์งดงาม เจ้าชายมีสัตว์เลี้ยงสามตัวคือ หมู แมว กระต่าย พระองค์รักสัตว์ทั้งสามมากที่สุด สัตว์เหล่านั้นจะนั่งเฝ้าอยู่ใกล้เจ้าชายเสมอ

คำสั่ง จงเขียนคำที่มี "สระ" และ "ตัวสะกด" เหมือนกับคำที่กำหนดให้มาข้อละ 3 คำ คำที่เขียนจะถือเป็นคำที่มีความหมาย

ตัวอย่าง คำที่กำหนดให้ มาก $\rightarrow$ ม + า + ก

คำที่เขียนขึ้น นาก ลาก จาก

1. คำที่กำหนดให้ มี $\rightarrow$ ม + ี คำที่เขียนขึ้น _____
2. คำที่กำหนดให้ สาม $\rightarrow$ ส + า + ม คำที่เขียนขึ้น _____
3. คำที่กำหนดให้ เลี้ยง $\rightarrow$ ล + ี + ย + ง คำที่เขียนขึ้น _____

คำสั่ง จงขีดเส้นใต้คำที่มี "พยัญชนะก้น" เหมือนกัน แล้วนำพยัญชนะก้นนั้นไปสร้างคำใหม่ คำที่สร้างขึ้นต้องเป็นคำที่มีความหมาย

ตัวอย่าง มั่นคิดใจเรื่องเจ้าชายมาก

พยัญชนะก้นคือ ม สร้างคำใหม่ได้ แม่

1. เจ้าชายมีสัตว์เลี้ยงสามตัว

พยัญชนะก้นคือ สร้างคำใหม่ได้

2. สัตว์เหล่านั้นจะนั่งเฝ้าอยู่ใกล้ๆเจ้าชายเสมอ

พยัญชนะก้นคือ สร้างคำใหม่ได้

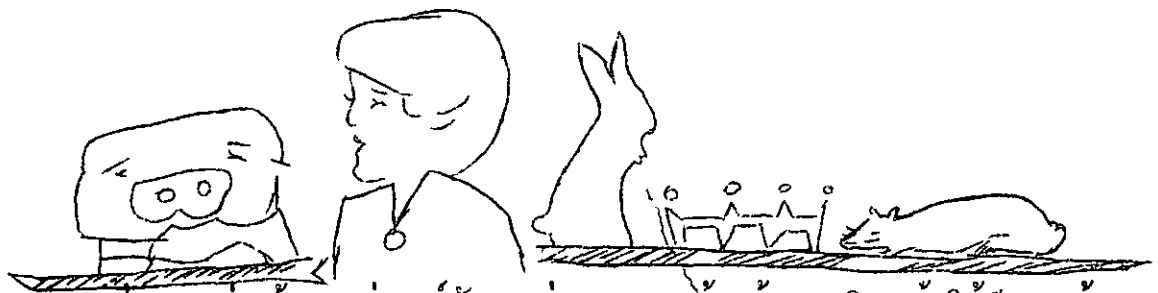
พยัญชนะก้นคือ สร้างคำใหม่ได้

3. เจ้าชายทรงฉลองพระองค์งดงาม

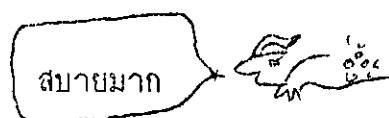
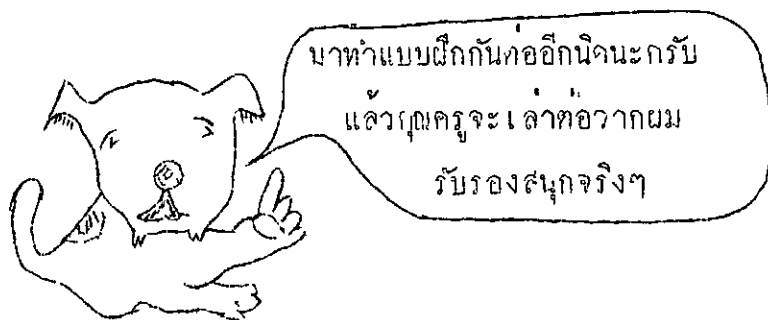
พยัญชนะก้นคือ สร้างคำใหม่ได้

4. เมื่อคืนเจ้าโทนั่งดูโทรทัศน์

พยัญชนะก้นคือ สร้างคำใหม่ได้

บายวันหนึ่งเจ้าชายสั่งสัตว์ทั้งสามว่า "พวกเจ้าเฝ้าสมบัติของข้าให้กินนะ ข้าขอหลับสักครู แล้วอย่าแอบหลับกันเสียละ" สัตว์ทั้งสามรับคำอย่างแข็งขัน พอเฝ้าไปได้สักพัก เจ้าแมวและเจ้าหมูเผลอหลับไป เหลือเจ้ากระต่ายเฝ้าอยู่เพียงตัวเดียว ขณะนั้นมีหนูตัวหนึ่งแอบเข้ามาในห้อง แล้วขโมยมงกุฎของเจ้าชายได้วิ่งหนีออกไป

คำตั้ง จงนำตัวอักษรต่อไปนี้มาประสมกันเพื่อสร้างเป็นคำใหม่ขึ้น คำที่สร้างจะต้องเป็นคำที่มีความหมาย

ตัวอย่าง คำว่า กระถาง

แยกตัวอักษรได้ดังนี้ พยัญชนะ ก ร ต ย

สระ -ะ ำ

วรรณยุกต์ -

สร้างคำใหม่ได้ กา ถา ตาก ยาก ตาย

คำที่กำหนดให้ เจ้าชาย

แยกตัวอักษรได้ พยัญชนะ จ ช ย

สระ -ะ ำ

วรรณยุกต์ -

สร้างคำใหม่ได้ _____

คำที่กำหนดให้ สมบัติ

แยกตัวอักษรได้ พยัญชนะ ส ม บ ก

สระ โ-ะ ะ ี

สร้างคำใหม่ได้ _____

คำที่กำหนดให้ สักว่เลื่อง

แยกตัวอักษรได้ พยัญชนะ ส ท ว ง

สระ -ะ ะ ี ย

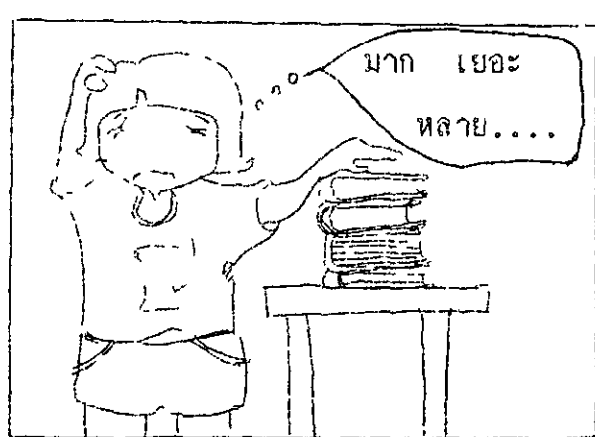
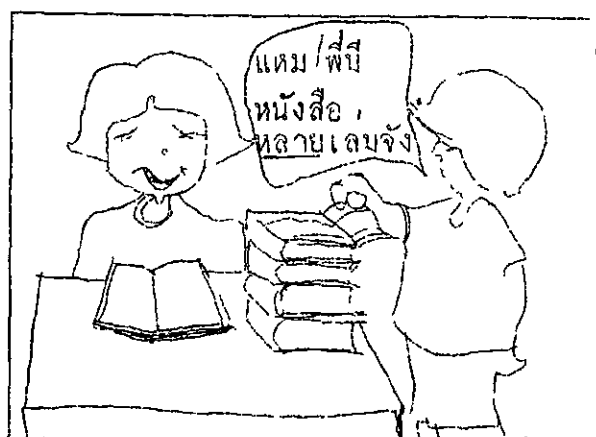
วรรณยุกต์ -

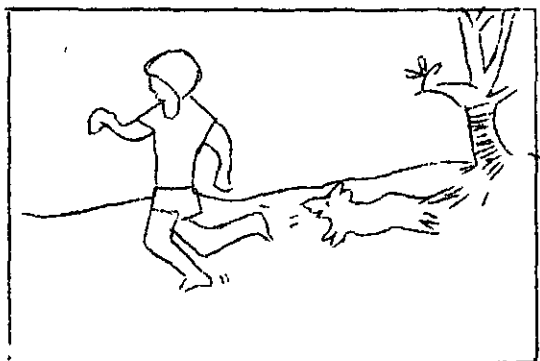
สร้างคำใหม่ได้ _____

แบบฝึกที่ 2

เขียนคำที่มีความหมายเหมือนและตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้

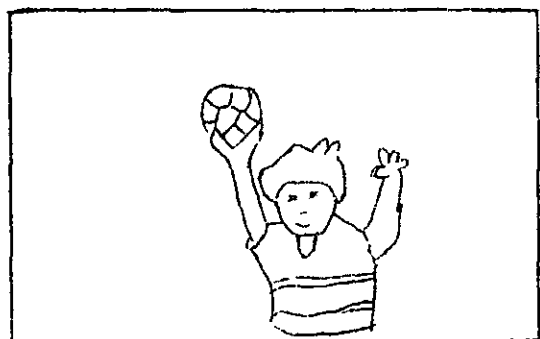
คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

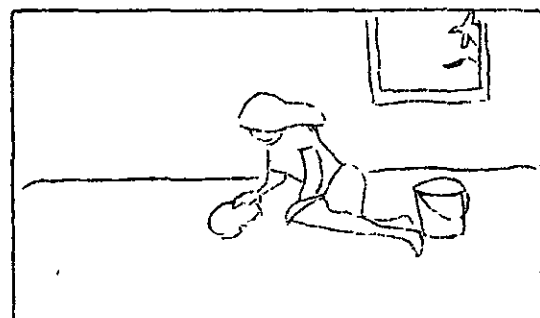

ตัวอย่าง

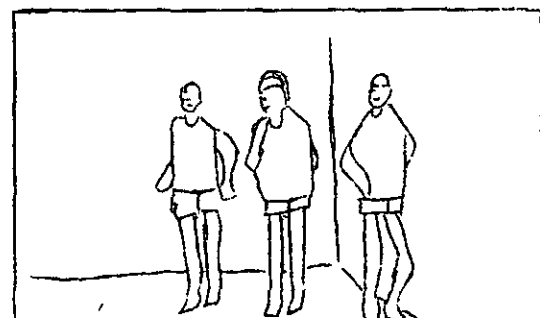
เร็ว มีความหมายคล้ายกับคำว่า คล่อง

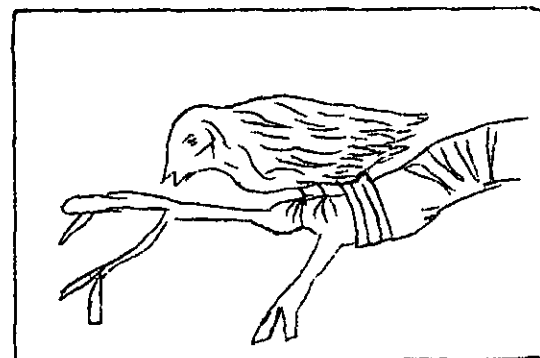
กลม มีความหมายคล้ายกับคำว่า _____

ขยัน มีความหมายคล้ายกับคำว่า _____

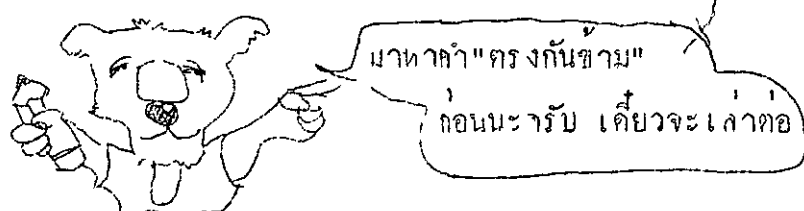

สูง มีความหมายคล้ายกับคำว่า _____

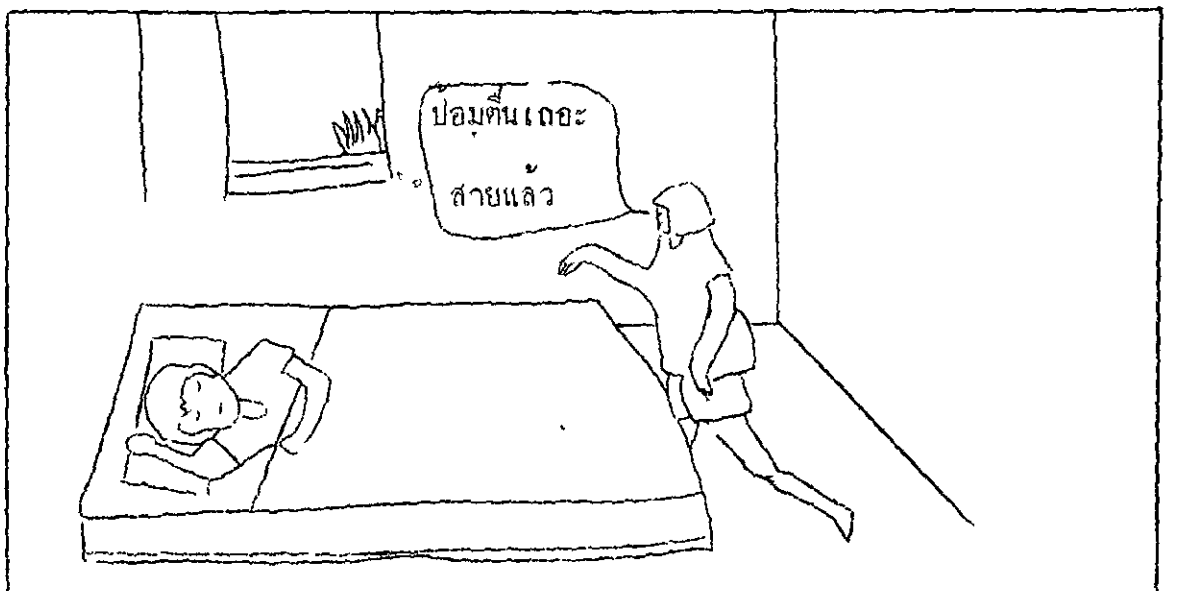
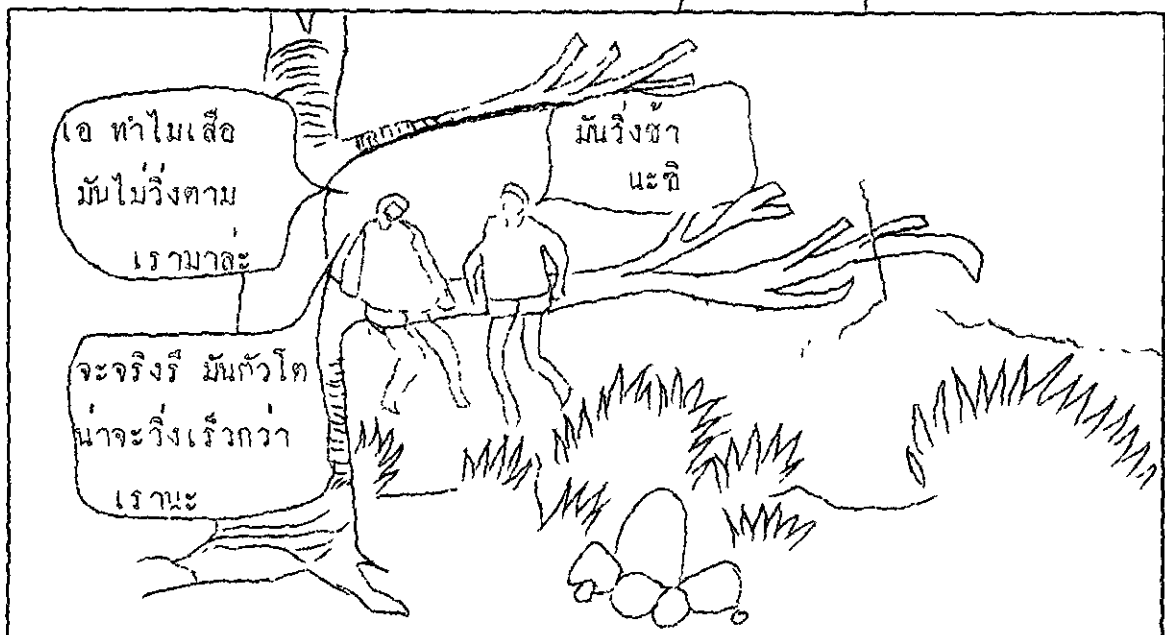
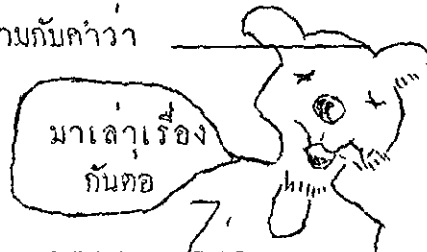
ดำ มีความหมายคล้ายกับคำว่า _____

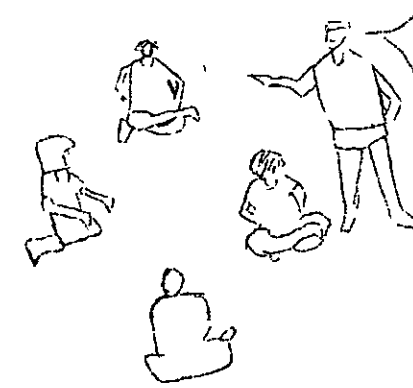
คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน

1. เร็ว	ตรงกันข้ามกับคำว่า	ช้า
2. ยอง	ตรงกันข้ามกับคำว่า	
3. จำ	ตรงกันข้ามกับคำว่า	
4. ใหญ่	ตรงกันข้ามกับคำว่า	
5. สวย	ตรงกันข้ามกับคำว่า	

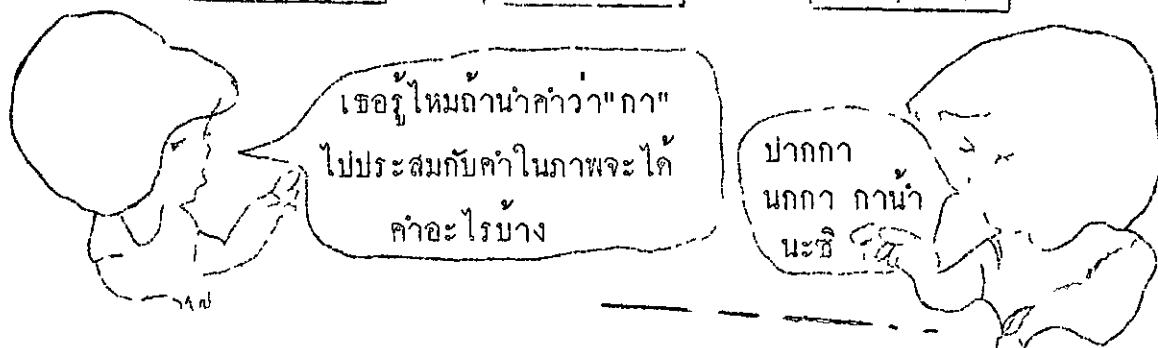
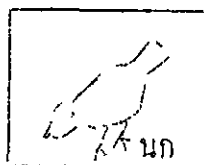
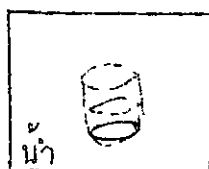
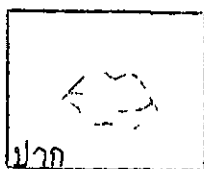
6. สะอาด ตรงกันข้ามกับคำว่า _____
7. ร่ำรวย ตรงกันข้ามกับคำว่า _____
8. อ่อน ตรงกันข้ามกับคำว่า _____
9. สว่าง ตรงกันข้ามกับคำว่า _____
10. เกลี้ยงเกลตา ตรงกันข้ามกับคำว่า _____

 ใครบอกชื่อปลา ไคบัง ใครบอกชื่อ นก ไคบัง	
 ใครบอกชื่อ สัตว์ป่า ไคบัง, ใครบอกชื่อ ไม้ประดับไคบัง	
 ใครบอกชื่อ ไม้ยืนต้นไคบัง ใครบอกชื่อ ผักสวนครัวไคบัง	
 ก่อนนี้ผมทาบ บ้างนะ	ใครบอกชื่อสิ่งของที่มีลักษณะกลมไคบัง ใครบอกชื่อ<u>เครื่องใช้</u>ไคบัง ใครบอกชื่อสิ่งที่ใช้เป็น<u>พาหนะ</u>ไคบัง

แบบฝึกที่ ๔

เติมคำที่มีความสัมพันธ์กับคำที่กำหนดให้

เพื่อนๆ ต้องนำคำที่กำหนดให้ไปประสมกัน แล้วจะได้คำที่มีความหมายแปลกออกไป

ตัวอย่าง คำว่า น้ำ ดอก ลูก เติมคำว่า แก้ว

จะได้คำว่า แก้ว + น้ำ เป็น แก้วน้ำ

ดอก + แก้ว เป็น ดอกแก้ว

ลูก + แก้ว เป็น ลูกแก้ว

1 ไม เรือ เติมคำว่า ใบ

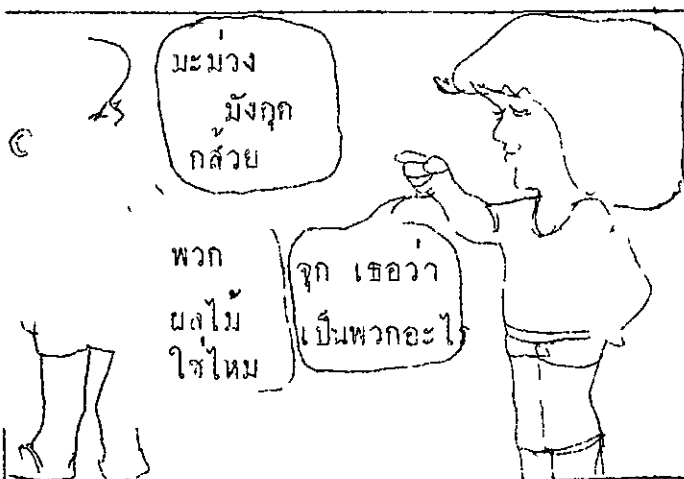
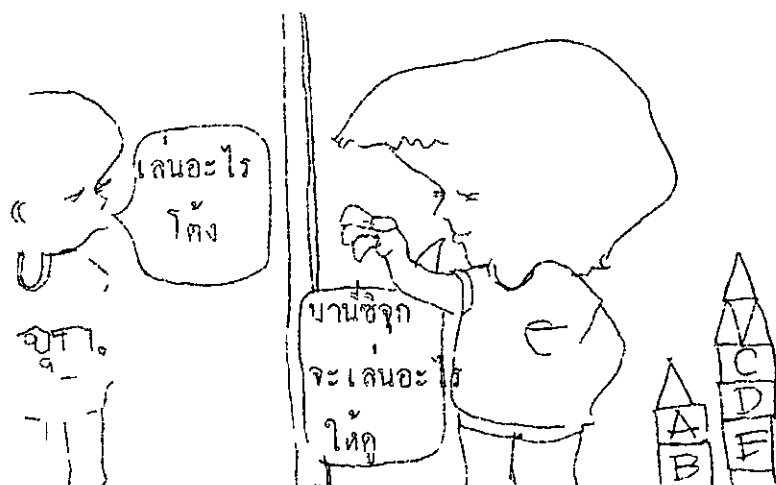
จะได้คำว่า _____

2 ไก่ น้ำ เติมคำว่า แม่

จะได้คำว่า _____

3. ฟ้า หลอด ก่อ เติมคำว่า ไฟ
จะได้อ่านว่า _____
4. ใจ แม่ ปลา เติมคำว่า น้ำ
จะได้อ่านว่า _____
5. หมอน บน สี เติมคำว่า ข้าง
จะได้อ่านว่า _____
6. น้า ถาม เติมคำว่า ชัก
จะได้อ่านว่า _____
7. ลม ใบ ไฟ เติมคำว่า พัก
จะได้อ่านว่า _____
8. ลา ใบ บ้าน เติมคำว่า หน้า
จะได้อ่านว่า _____
9. หน้า วัน ลับ เติมคำว่า ที่
จะได้อ่านว่า _____
10. กระดาษ หลอด น้ำ เติมคำว่า สี
จะได้อ่านว่า _____

แบบฝึกที่ 5
จัดประเภทของคำ

1. เป็ด ไก่ เป็นพวก
2. ตีเสื้อ นก เป็นพวก
3. หมา แมว เป็นพวก
4. มะลิ จำปี เป็นพวก
5. เสื้อ กางเกง เป็นพวก
6. หมอน ผ้าห่ม เป็นพวก
7. ไม้บรรทัด ยางลบ เป็นพวก
8. วัว ควาย ม้า เป็นพวก
9. รถยนต์ เรือ เครื่องบิน เป็นพวก
10. ไฟฟ้า ตะเกียง ไฟฉาย เป็นพวก
11. พรึก มะเขือ แตงกวา เป็นพวก
12. กุหลาบ บานชื่น คาวเรือง เป็นพวก.....
13. ปากกา ดินสอ พู่กัน เป็นพวก
14. กุ้ง ปลา ไก่ เป็นพวก
15. ข้าว ขนมจีน แกงเนื่อ เป็นพวก

แบบฝึกที่ 6

การสร้างประโยคจากคำ

คำสั่ง จงเรียงคำกับคำเหล่านี้ให้ถูกต้องตามลักษณะของประโยค

ตัวอย่าง ไปฉันโรงเรียน เป็น ฉันไปโรงเรียน

เที่ยววันอาทิตย์ไปแดงรอบ

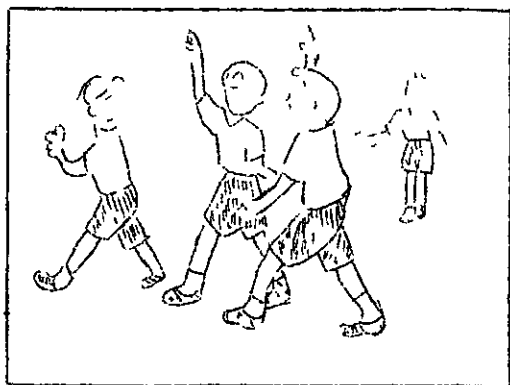
คุณแม่ให้ตลาดซื้อไปเสื้อฉัน

งานภาพชอบมากกว่ารูป

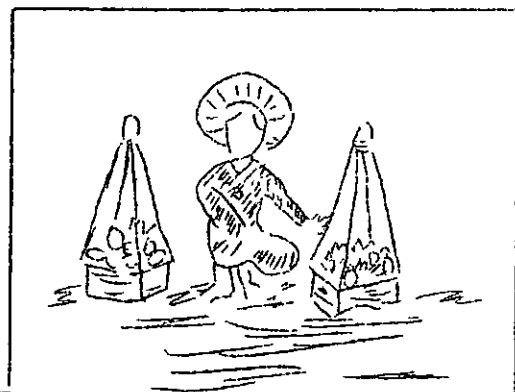
เข้าอ่านต่อเปิดหนังสือพิมพ์

ตอนเย็นพ่อแม่ดูมาหาบ้านที่

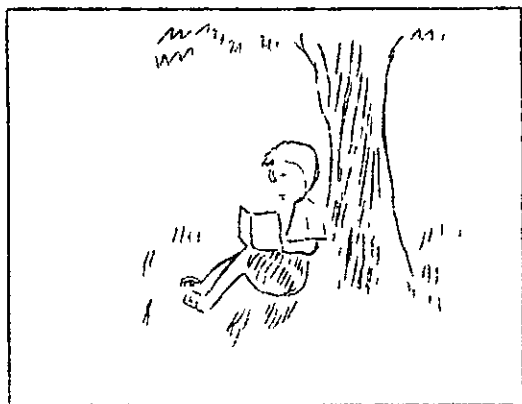
คำสั่ง จงแต่งประโยคจากภาพและคำที่กำหนดให้

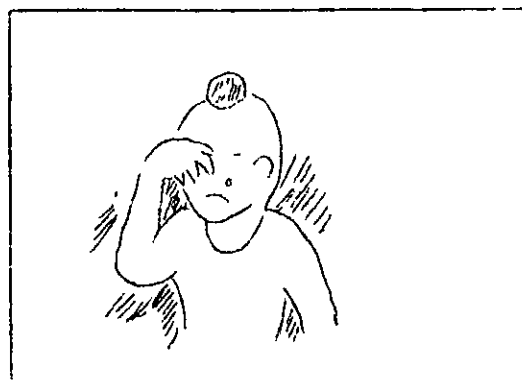
เด็กชาย

เงิน

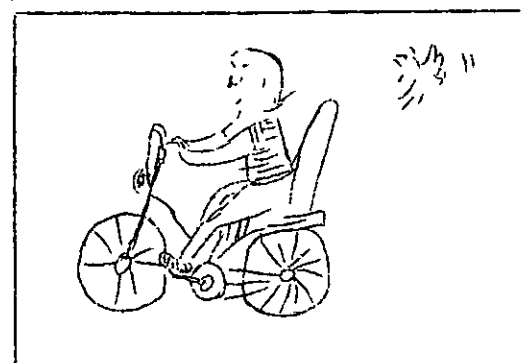
สนุก _____

เสียใจ _____

สะอาด _____

ออกกำลังกาย _____

แบบฝึกที่ 7
การสร้างประโยคจากตัวอักษร

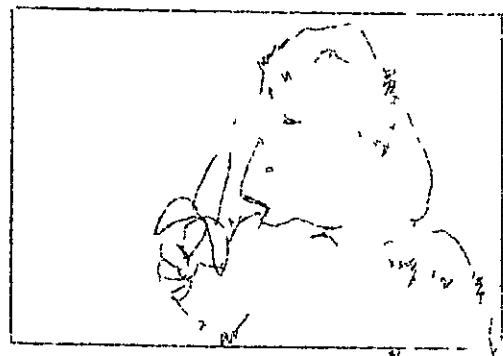
คำสั่ง จงแต่งประโยคจากพยัญชนะและคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

พ่อ ไป ท

พ่อ ไป ทำงาน

ลิง ก กลัวย

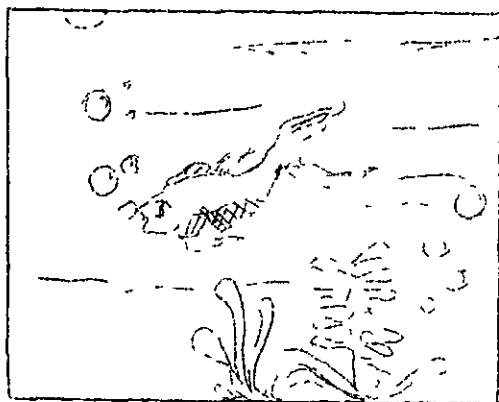
1. ปิติ ชอบ ส
2. น้อง ค เล่น
3. ป กลับ จาก น
4. ก วาง บนโต๊ะ ร
5. ฉ ไป ร ท
6. แม่ ทำ ข อร่อย
7. ค ส หนังสือ ส
8. ฉัน ชอบ ก ร
9. ล ไป ท ทุกวัน
10. ปู่ ช เล่า น

คำสั่ง จงแต่งประโยคจากพยัญชนะที่กำหนดให้ และวาดภาพตามความหมายของประโยค
ที่นักเรียนแต่งมาด้วย

ตัวอย่าง

ป ว น

ปลา วาย น้ำ

อ ก ข

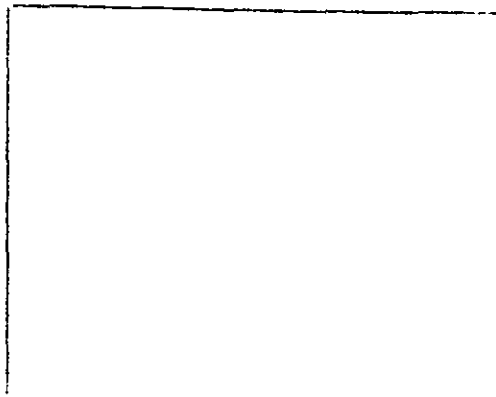
1. ก จ ป น

2. ฉ อ น ร

3. ส ก ส จ

4. บ ร ก ท

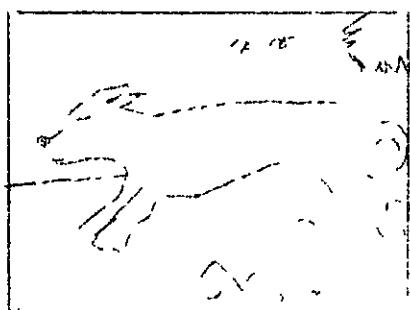
5. ม ข ผ ส

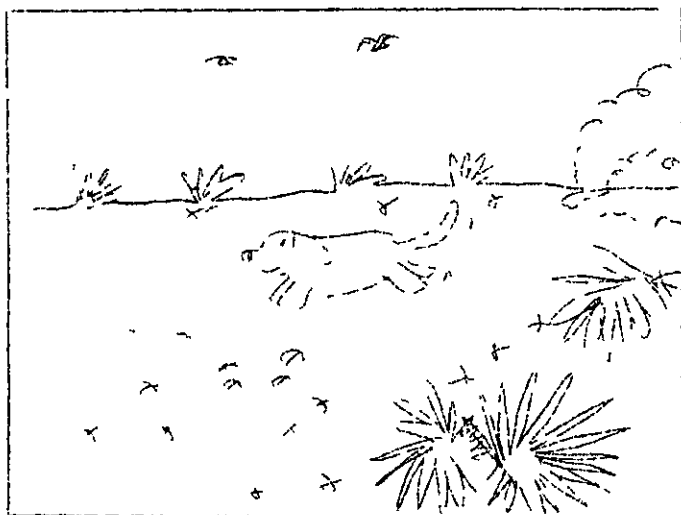
แบบฝึกที่ ๑
ขยายประโยคควบลำวิเศษณ์

คำสั่ง จงนำคำขยายมาเติมประโยคที่กำหนดให้ได้เพื่อให้ได้ความหมายเพิ่มขึ้น

ตัวอย่าง

หมาวิ่ง

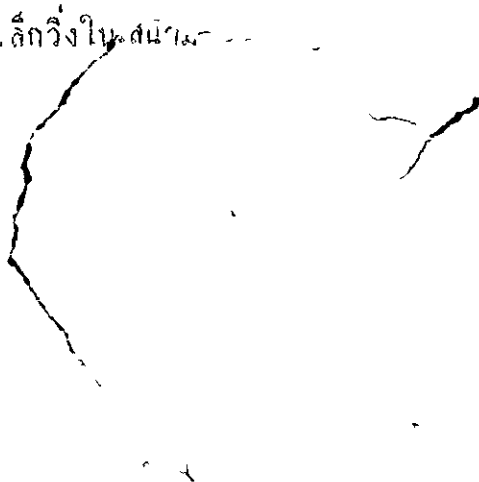

หมาตัวเล็กวิ่งในสนาม

ฝนตก

แมวกินข้าว

มานะไปตลาด

น้องร้องไห้

แม่ใจร้าย

ครูสอนนักเรียน

ฉันอ่านหนังสือ

พ่อปลูกมะม่วง

ฉันไปประโยชน์

ลมพัด

อากาศก็

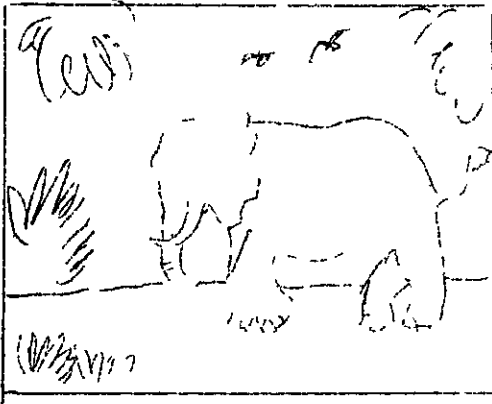

แบบฝึกที่ ๑

เปรียบเทียบความหมายของคำ

คำสั่ง จงเขียนคำที่มีความหมายบอกลักษณะของภาพที่กำหนดให้มาข้อละ 2 คำ

ตัวอย่าง

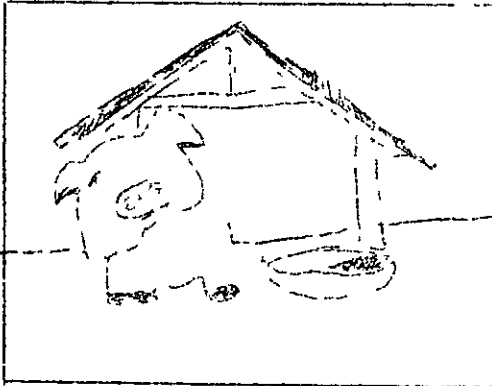

ช้าง

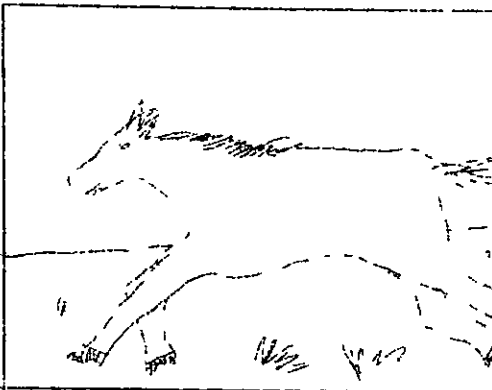
ใหญ่โต

มีอำนาจ

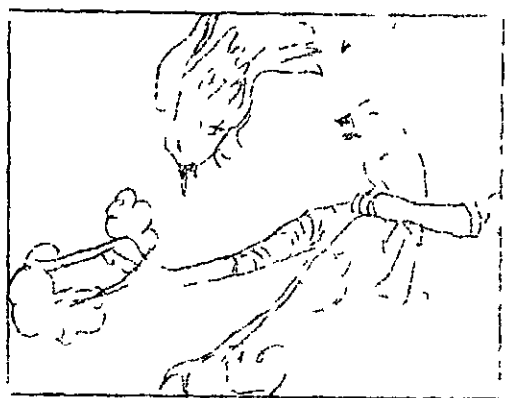
+

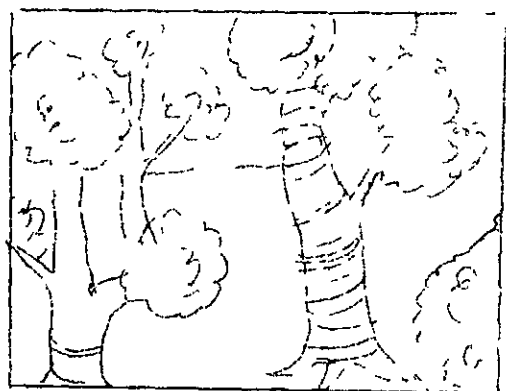
หนู

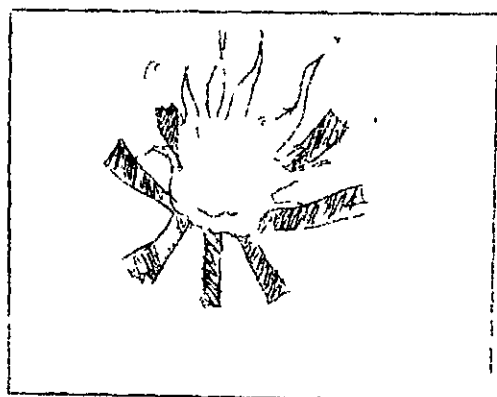
ม้า

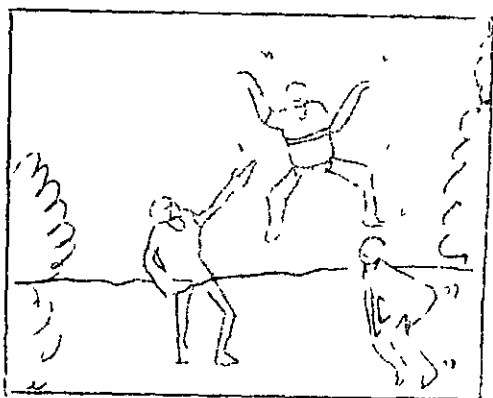
นก

ป่าไม้

ไฟ

เด็ก

คำสั้ง จงเปรียบเทียบความหมายของคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง	คู่	เหมือน	สื่อ
1. คำ	เหมือน	_____	
2. โง่	เหมือน	_____	
3. เย็น	เหมือน	_____	
4. เก็ม	เหมือน	_____	
5. เร็ว	เหมือน	_____	
6. ขาว	เหมือน	_____	
7. ร้อน	เหมือน	_____	
8. หวาน	เหมือน	_____	
9. เสี่ยงทั้ง	เหมือน	_____	
10. น้ำเกลี้ยงค	เหมือน	_____	

3. ประโยชน์ของ ลูกบอล ไม้เท้า
 1. _____
 2. _____
 3. _____
4. ประโยชน์ของ ใบไม้ ไม้เท้า
 1. _____
 2. _____
 3. _____
5. ประโยชน์ของ โอ่งน้ำที่ขำรูด ไม้เท้า
 1. _____
 2. _____
 3. _____
6. ประโยชน์ของ กะลามะพร้าว ไม้เท้า
 1. _____
 2. _____
 3. _____
7. ประโยชน์ของ หลอดคาย ไม้เท้า
 1. _____
 2. _____
 3. _____
8. ประโยชน์ของ เศษผ้า ไม้เท้า
 1. _____
 2. _____
 3. _____
9. ประโยชน์ของ ถุงพลาสติกที่ใช้แล้ว
 1. _____
 2. _____
 3. _____
10. ประโยชน์ของ ถ่านหุงข้าว ไม้เท้า
 1. _____
 2. _____
 3. _____

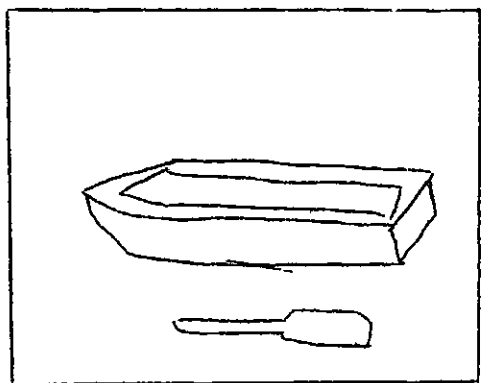
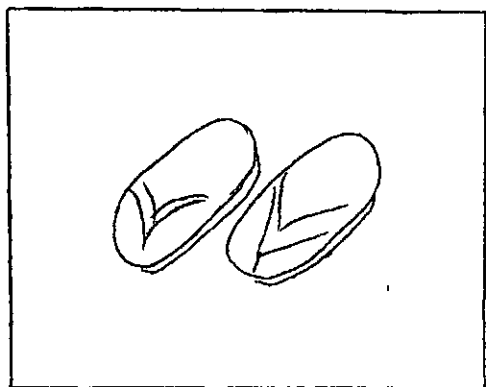
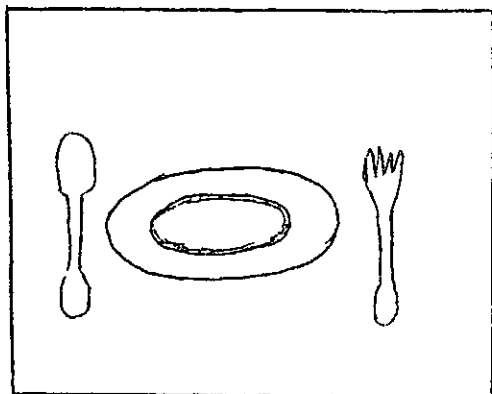
แบบฝึกที่ ๑๑

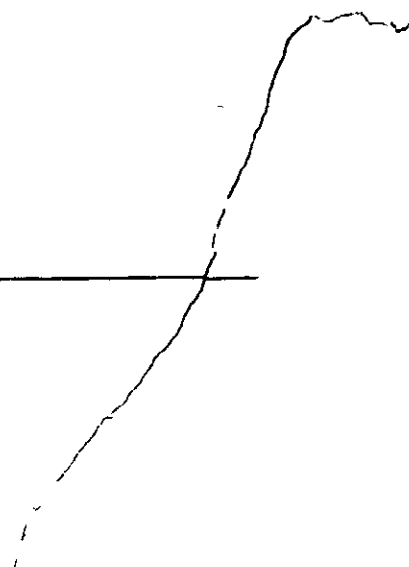
เปรียบเทียบอาชีพหรือกลุ่มคนจากสัญลักษณ์

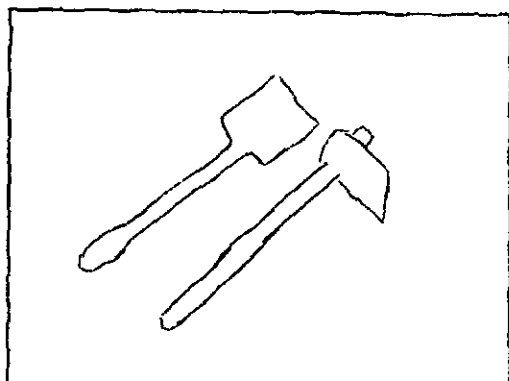
คำสั่ง จงดูภาพแล้วเขียน "อาชีพ" หรือ "กลุ่มคน" ที่สามารถใช้ภาพนี้เป็นสัญลักษณ์แทนได้ โดยเขียนมาภาพละ ๕ ชนิด

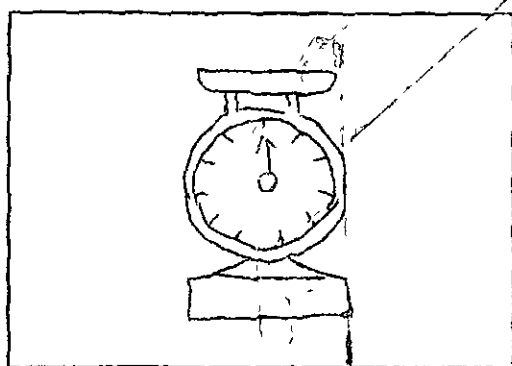
ตัวอย่าง

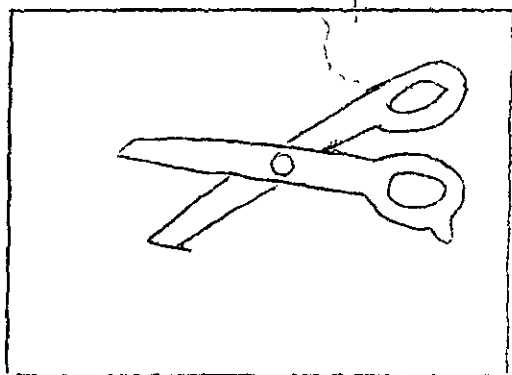
ร้านขายอาหาร แม่ครัว

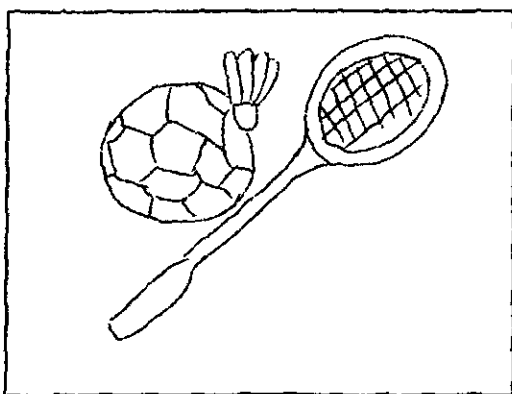

11/2

11/2

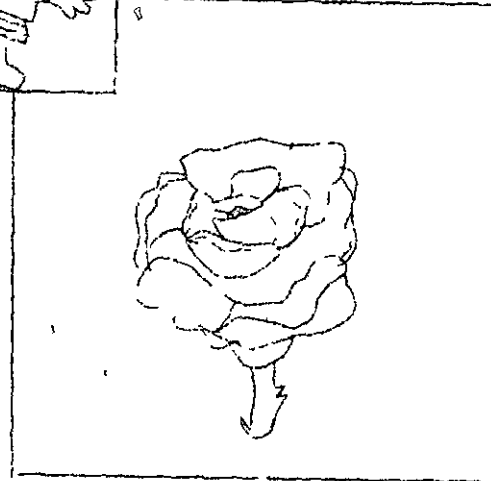
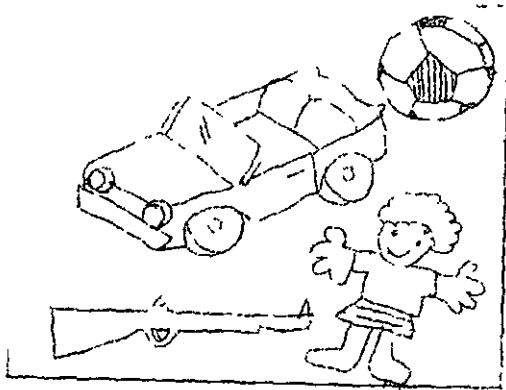
แบบฝึกที่ ๒

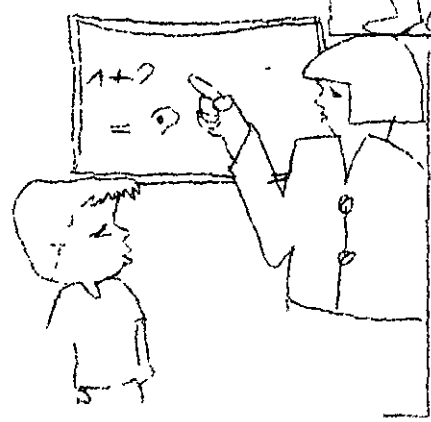
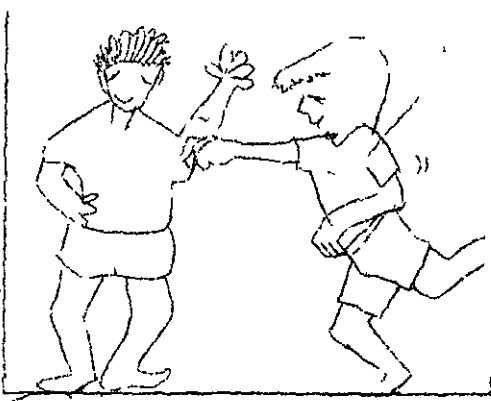
เขียนความหมายภาพออกมาตามความรู้สึก

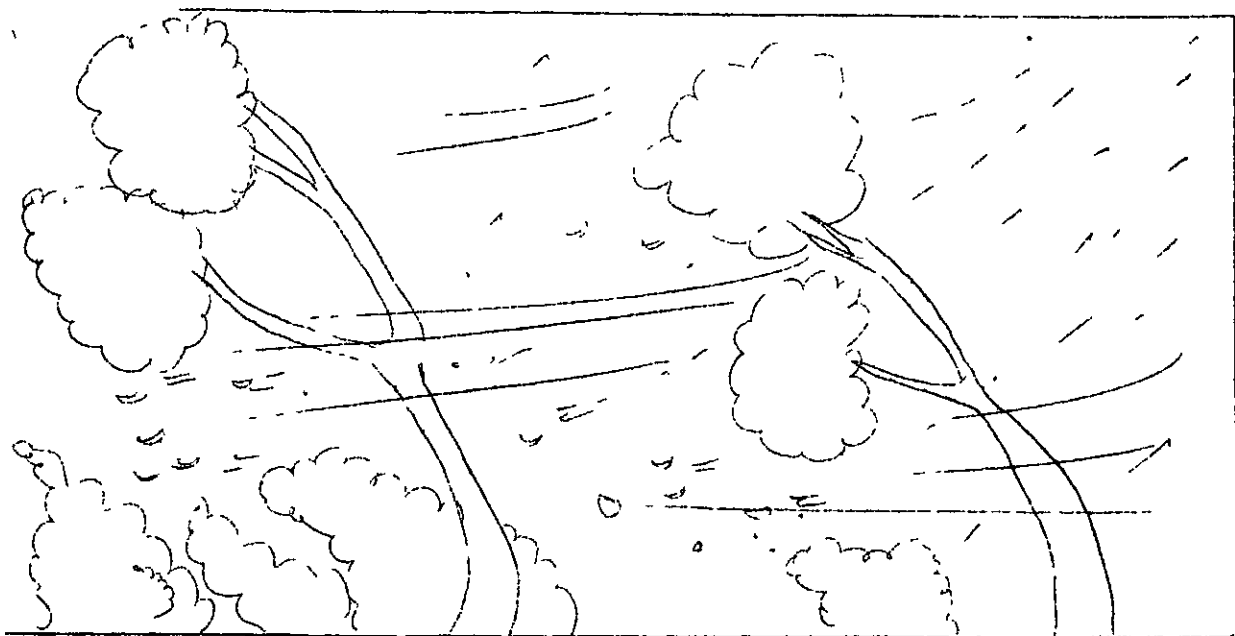
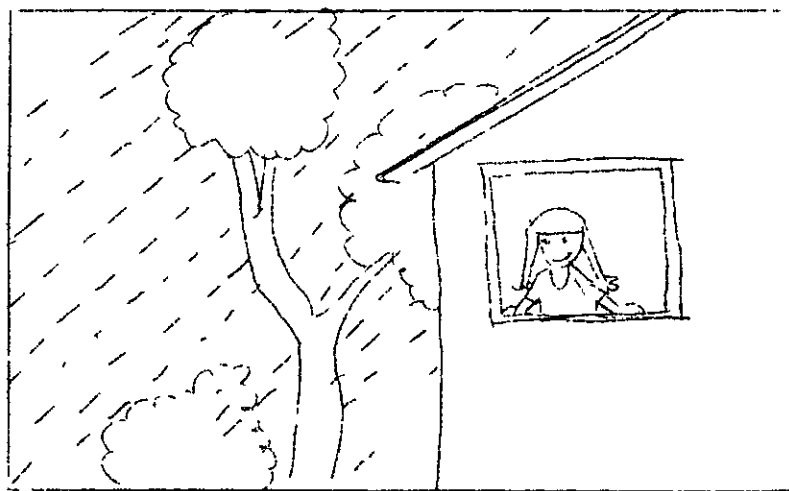
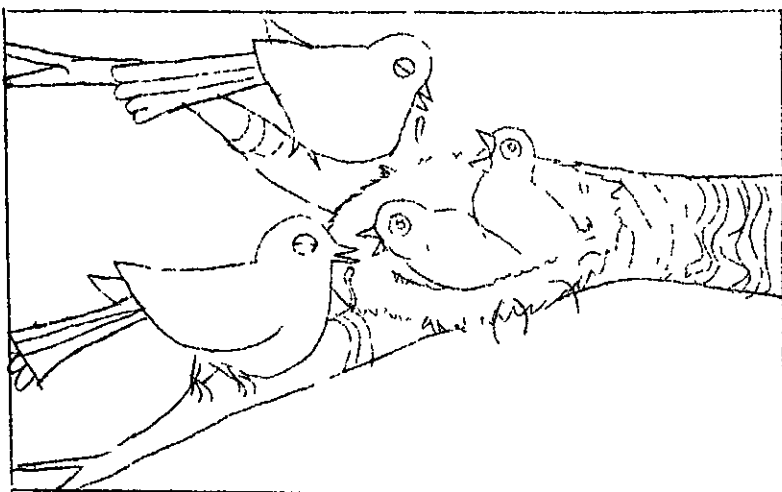
คำสั่ง วาดภาพแล้วเขียนความหมายภาพออกมาตามความรู้สึก

ตัวอย่าง

ฉันชอบที่จะมีของเล่นอย่างนี้บ้างจัง

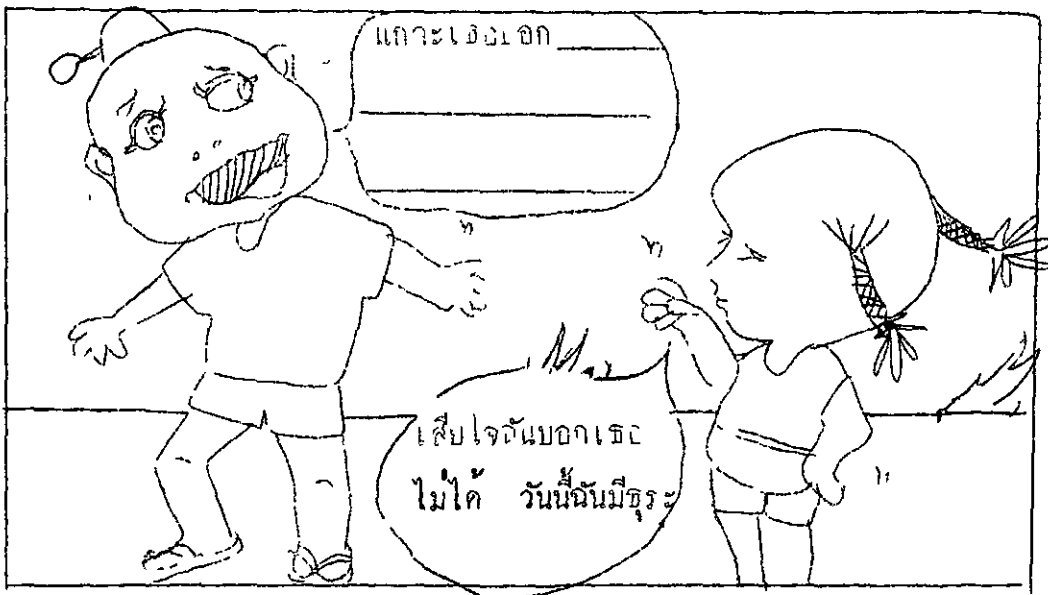
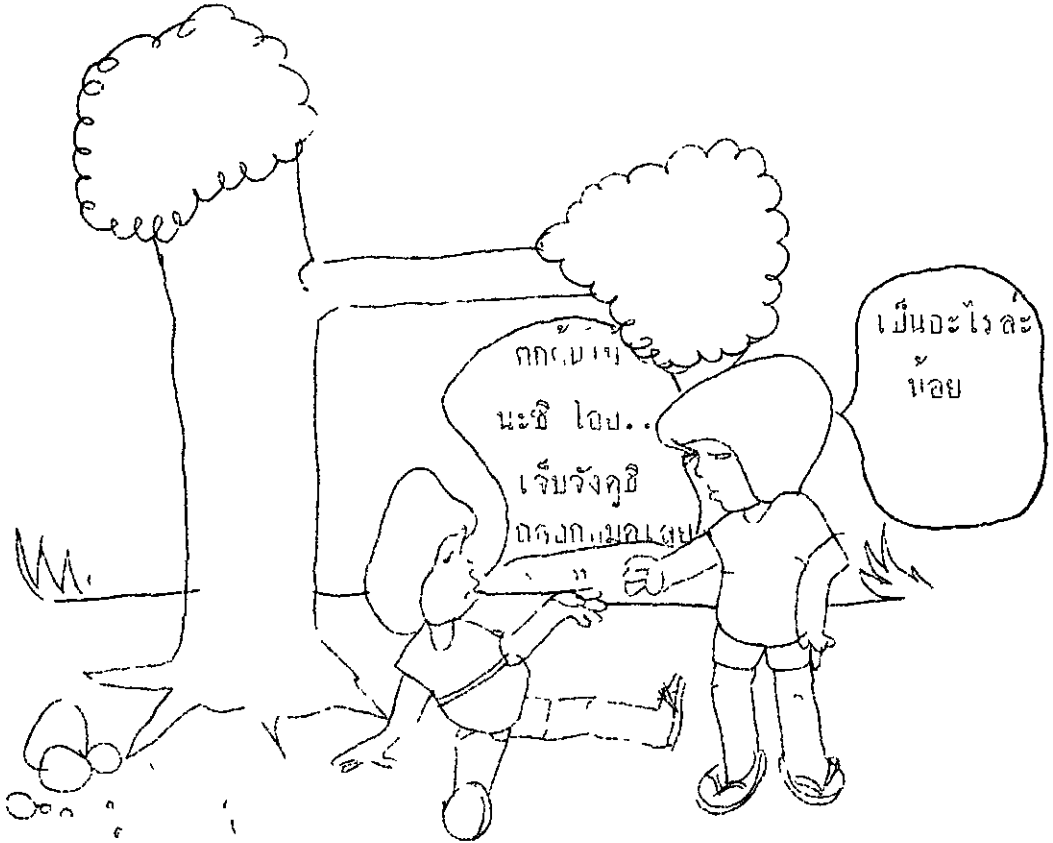

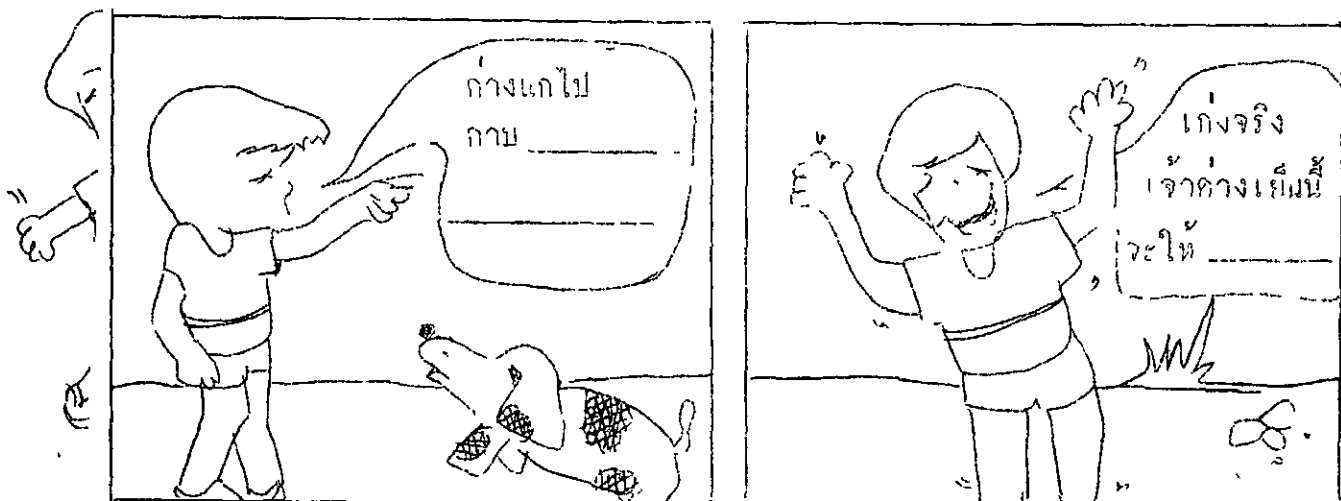
แบบฝึกที่ 13

เขียนบรรยายภาพ แทนเรื่องราว

กำลัง วาดเกมการของหัวกระโหลกจากภาพที่กำหนดให้

เรื่องกุ่มกับเจ้าค่าง

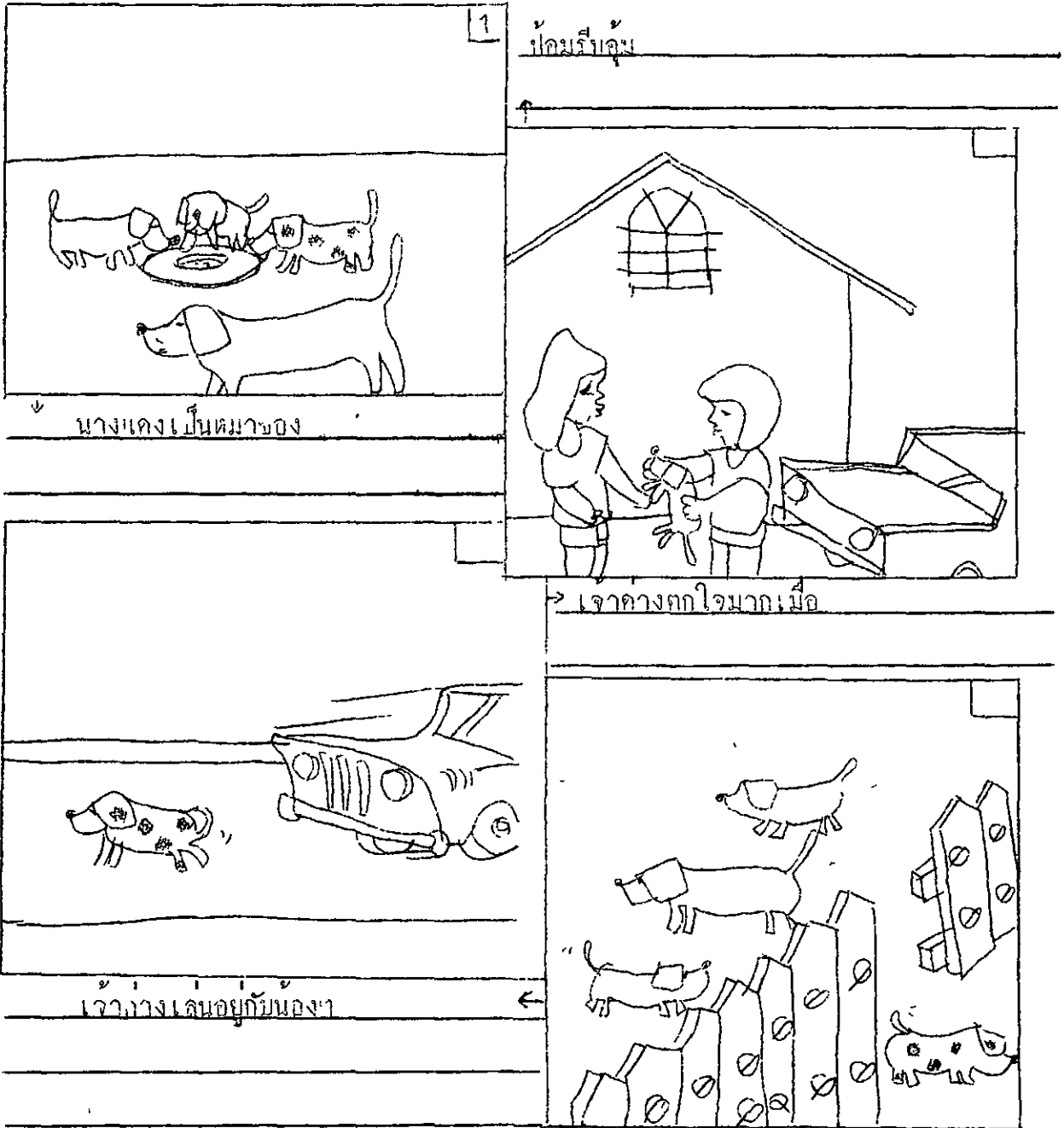
เรื่องจ้าวแสนสนุก

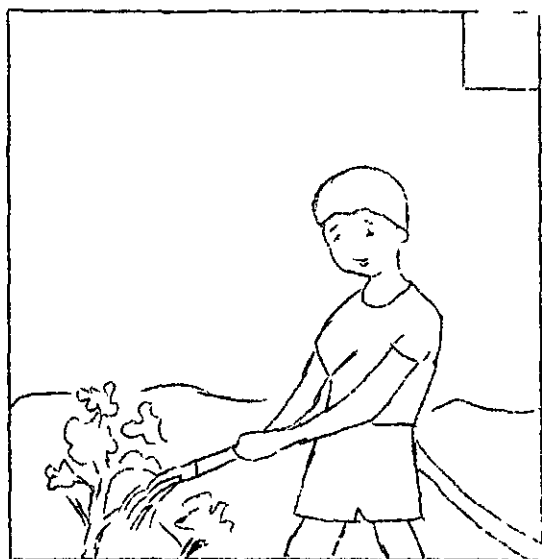

แบบฝึกที่ 14

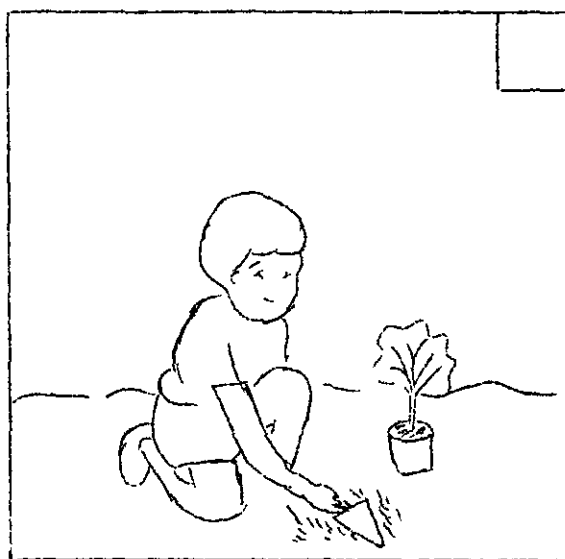
เรียงลำดับและเขียนบรรยายภาพ

คำสั่ง วาดเรียงลำดับภาพโดยใส่หมายเลข 1 2 3 4.... ให้เรื่องราวต่อเนื่องกัน
และเขียนบรรยายภาพโดยแต่งท่วงจากข้อความที่กำหนดให้

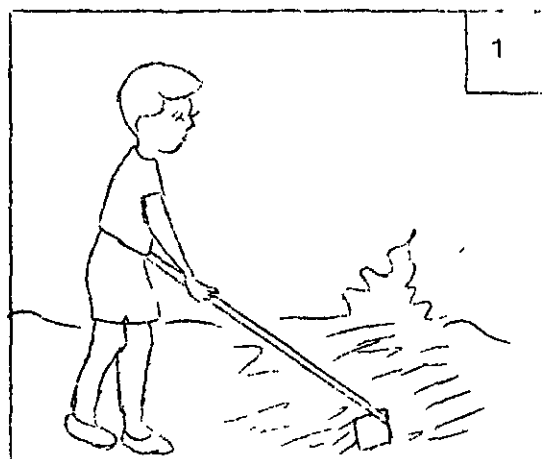

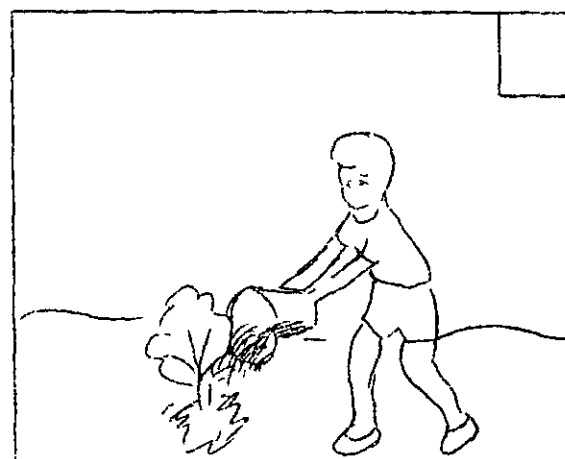
ฉาพิกย์

เขาซุกหลุมลงไปเพื่อ

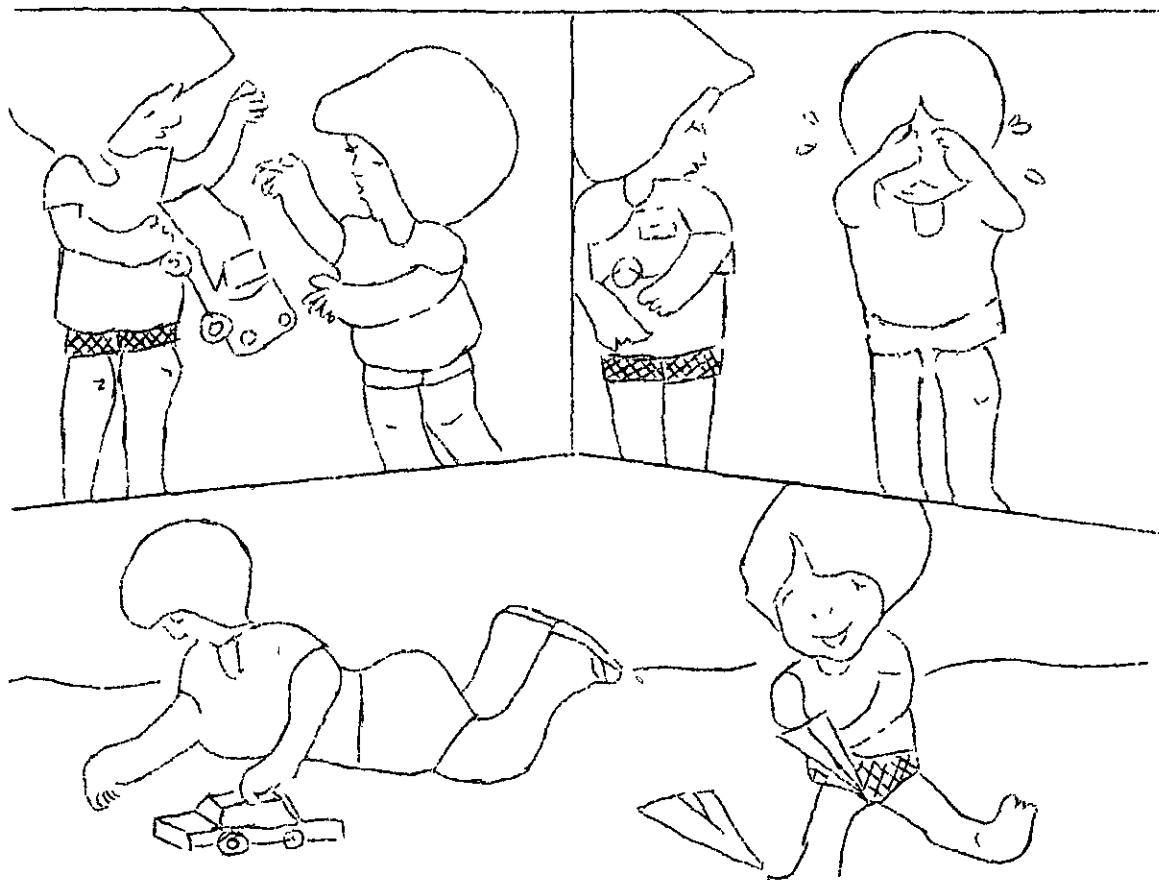
เมื่อวานคุณลุงให้ท่านดอกไม้

ปลูกเสร็จแล้ว

แบบฝึกที่ 15
บรรยายภาพเป็นเรื่องราว

คำสั่ง จงนำคำที่กำหนดให้ไปเติมในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

คำที่กำหนดให้ กระดาษ รถสีแดง พี่ คลาย ทำงาน ใ้หน้อง แ่ง คีน ร้องไห้
โกแล้ว สนุกสนาน รอบเล่น คุณครู ปฏิบัติ ไม่ให้

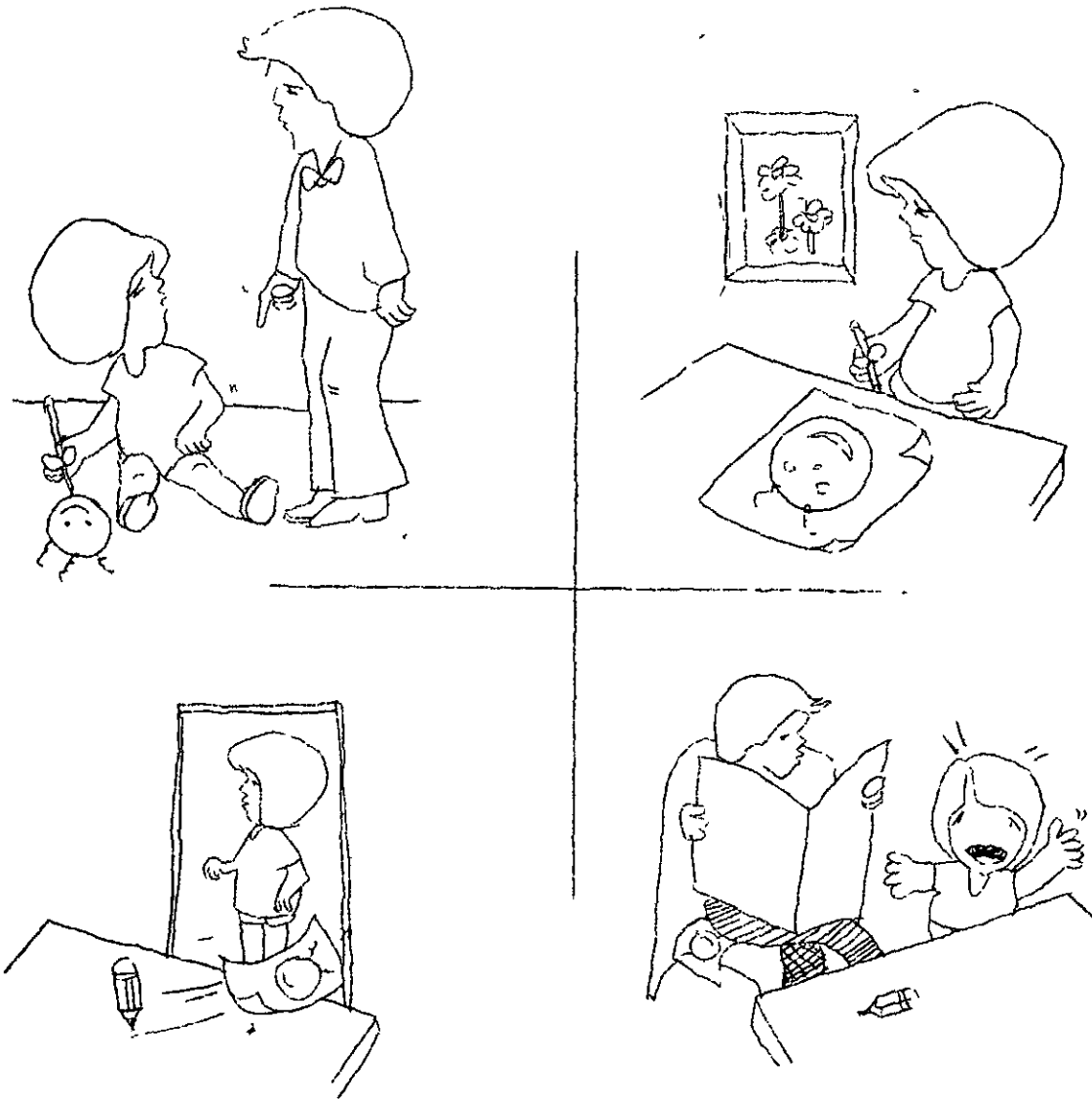
รักน้อง

เมื่อเช้าแม่ของฉันไป _____ แม่ชื่อ _____ มากันหนึ่งแม่บอก
กับฉันว่ารถคันนี้ _____ นะ เพราะน้องยังเล็กอยู่ พ่อคุณแม่ไป _____
ฉันก็อยากเล่นรถบ้าง ฉันขอยืมน้องแต่น้อง _____ ฉันจึง _____ รถมาจาก
น้อง น้องเลย _____ ฉันก็ส่งสารน้องขึ้นมาจึง _____ รถให้น้องไป แล้ว
ฉันมานั่งพับ _____ เล่นคนเดียวก็สนุกดีเหมือนกัน

แบบฝึกที่ 16

ก่อนเรื่องจบ

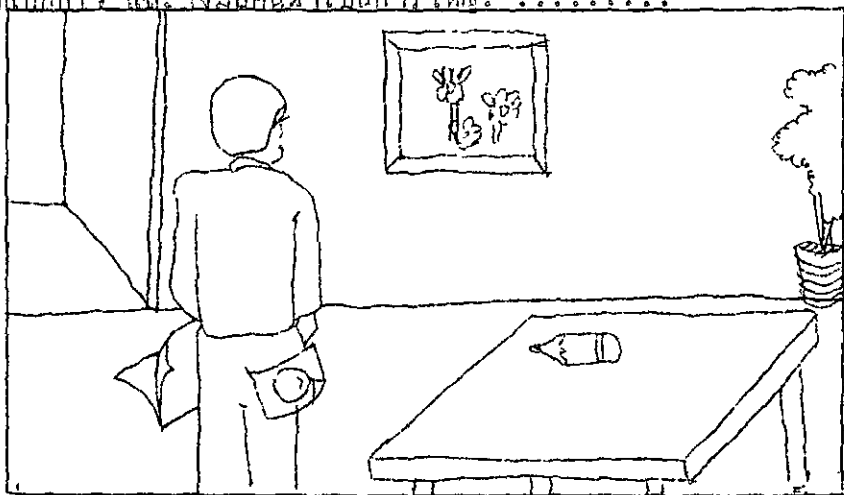
คำสั่ง จงเขียนบรรยายภาพต่อจากเรื่องที่กำหนดให้

นายทอมจอมขี้

ทอมอยากจะวาดรูปแต่หากระดาษไม่ได้ เลยวาดไปบนนั้น พอมาเห็นจึงรู้ว่า
 "ชนเข็กคว่ำควม" ทอมตอบว่า "ก็ผมไม่มีกระดาษจะวาดนี่ครับ" "เอ็งไปหามาให้ ทอมเงิ
 วากาหนดไ้ละ" เจ สีแดงหาไปไหนนะ" ทอมสงสัย เวะเงินเข้าไม่หาในหัวง กลับออกมา

กระต่ายที่วาดไว้หายไป "เอ เราวางไว้ตรงนี้นี่นา แล้วมันหายไปไหน" คอมพิวเตอร์ขึ้นด้วย
ความแปลกใจ และยังมีคั่นเวลาเป็นการใหญ่.....

คำสั่ง จงอ่านเรื่องย่อต่อไปนี้แล้วตอบข้อโดยวิธีที่กำหนดได้

ก้นสมบัติ

วันนั้นอากาศร้อนข้างหนาว จุ่มและแจ่มนั่งกันอยู่ที่ริมหน้าต่าง ทั้งสองคนได้เห็น
เจ้าคำและนางก่างช่วยกันตะกุกตะกักในไร่ร้างร้าง สูดกลิ่นไปได้กลิ่นธูปธูปจืดจืด จุ่มและแจ่ม
แปลกใจมาก และเกิดความคิดบางอย่างจึงพูดขึ้นว่า

"แจ่ม เรามาเล่นหาสมบัติกันไหม"

"ค๊ะ ค๊ะ ค๊ะ กอยก่อนนะ ฉันจะวิ่งไปเอาเสียมมาไว้ซุกหาสมบัติ" แจ่มพูดต่อ
แล้วก็ทั้งสองพากันไปที่สนามร้างร้าง เจ้าคำและนางก่างมาขึ้นกอยสังเกตุการอยู่

ด้วย

"เริ่มหาตรงนี้เลยนะ เมื่อไหร่ฉันเห็นเจ้าคำวิ่งมาซุก บางทีเราอาจจะพบสมบัติ
ก็ได้" จุ่มพูด

"จุ่ม เธอซุกก่อนนะ เมื่อไหร่ฉันค่อยเปลี่ยนที่" แจ่มพูดบ้าง

" กลอง " ทุบรั้วแก้ว

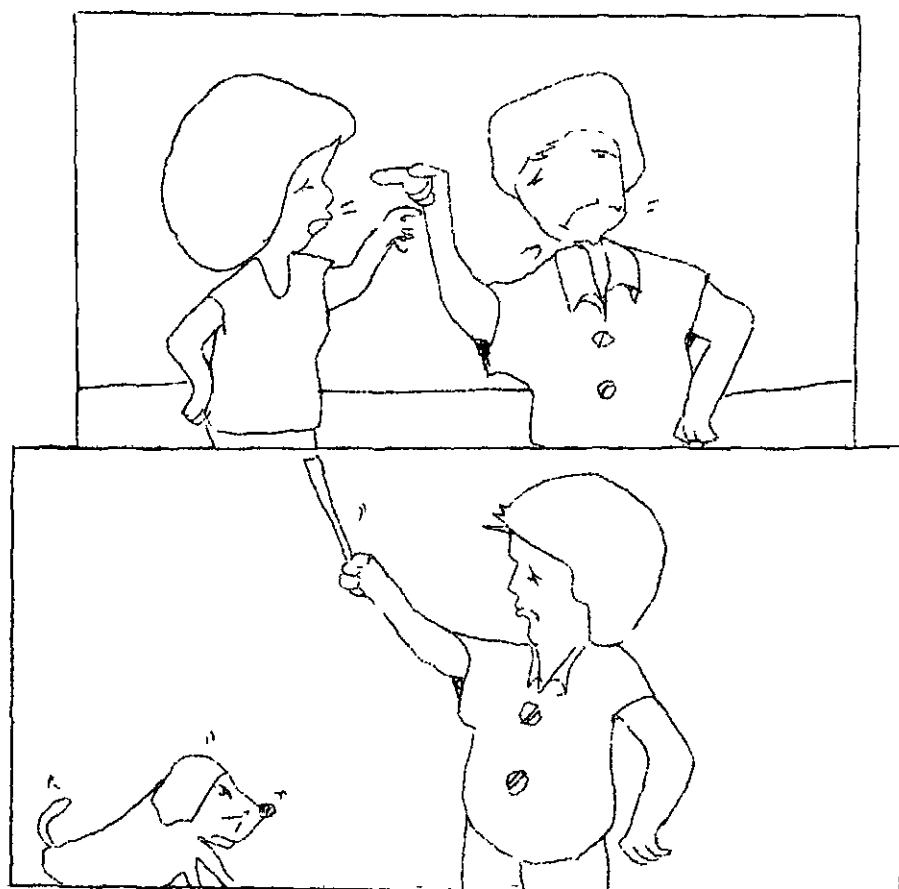
จับชุดไปแก้สลักกุญแจไปกระทบกับของแข็งเข้าอย่างหนึ่ง จูบร้องว่า

" แงงเราคงได้สมบัติแน่ ถ้าชุดไปถูกละอะไรซึ้งๆ ไม่รู้ สงสัยจะเป็นผีสมบัติ "

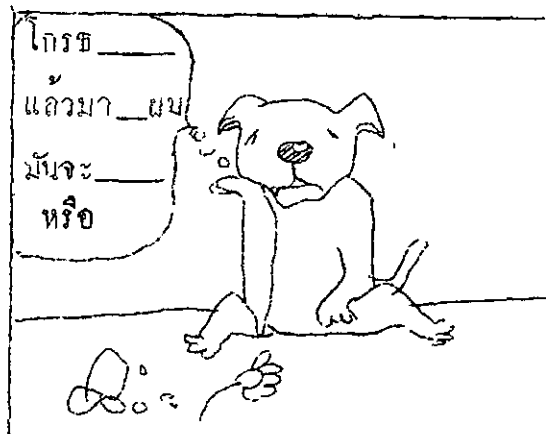
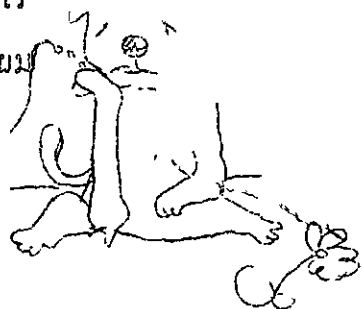
คำที่กำหนดให้ แอมร่อน บ่แก้ว คาย ไต้ดิน กระตูกหนู ไชนั้ง

แบบฝึกที่ 17
อ่านเรื่องแล้วคิดเพิ่มเติม

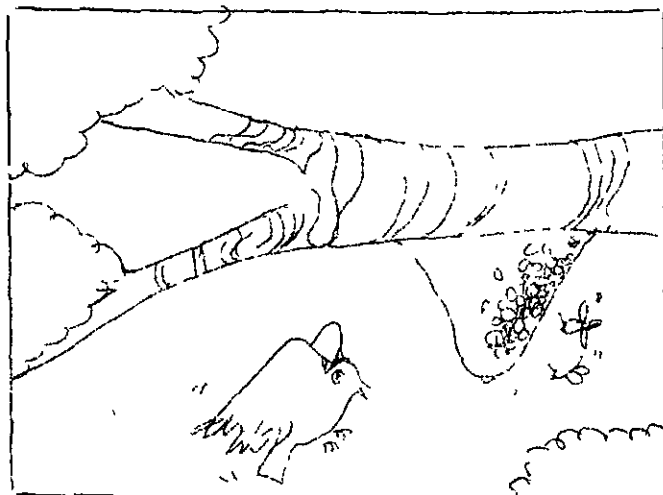
กล่าวสิ่ง ให้นักเรียนดูภาพแล้วหาคำไปเติมในช่องว่าง ว่าหมามันจะคิดอย่างไรได้อีก

ก็ผมไม่
ได้นำอะไร
มิด มาตีผม
ทำไม

บุญนำบุญ

๓. ป่าเบญจกิ่ง ในทวีปแอฟริกา
เป็นก. ลึกๆ ตัวหนึ่ง ชอบกินน้ำผึ้งมาก
มันจะบินไปหาตามชาวบ้านที่เห็นเมื่อเจอรัง
ผึ้ง ชาวบ้านได้น้ำผึ้งแล้วก็จะแบ่งไว้
ให้คนลุ่มกรังไป

วาทะยานมักจะพูดกันว่า ถ้าใคร
ไม่ใส่ผ้าผืนเก๋ๆ จะเกิดเหตุร้ายแก่
คนใส่ในเกี้ยวนั้น

วันหนึ่งป้าขายกนแห้งบอโก้น้ำผึ้งแล้วไม่ยอมแบ่งน้ำผึ้งให้แก่คน ห้างจากนั้นอีกไม่กี่วัน เขา
เดินทางไปหาผึ้งในป่า ปรากฏว่าหลุมวางกลล่ย์น้ำผึ้งไม่ถูก เขาเหินวนไปวนมาวนเวียนทั้ง
หัวและเขี้ยว ผดสุกด้วยเขาก็หมดกำลังใจที่จะเหินต่อไป เขาอยู่ในป่าถึงสองสามวัน
ชาวบ้านจึงมากามตัวเขา

พจนานุกรม

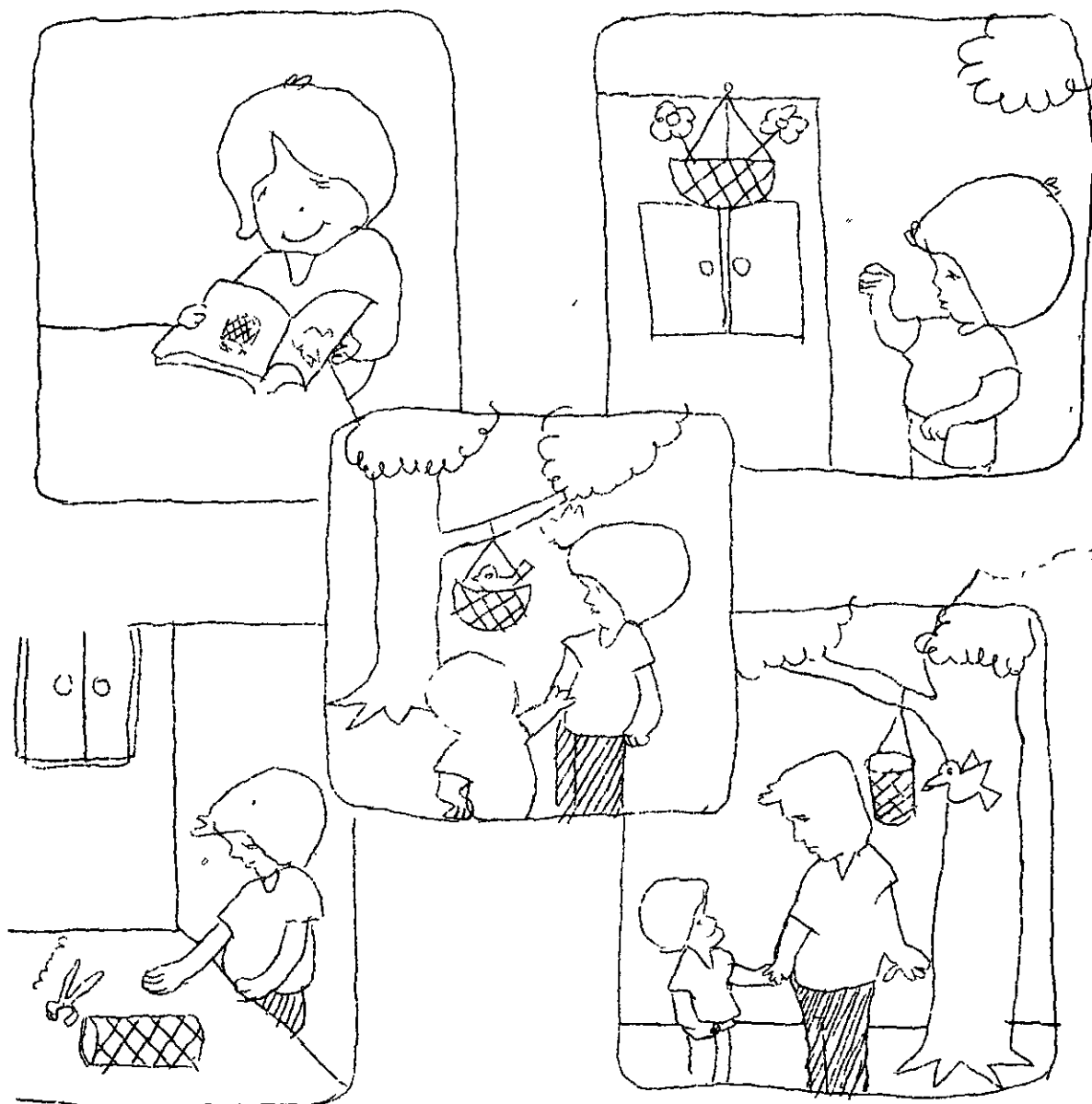
[illegible]

แบบฝึกที่ 1

การตั้งชื่อเรื่องจากเรื่องย่อ

คำตั้ง จงดูภาพต่อไปนี้แล้วเลือกชื่อเรื่องที่กล่าวถึงได้มากที่สุดเป็นชื่อเรื่องเดิมออกมาเพียง
เรื่องเดียว

ชื่อเรื่อง _____

ชื่อ นายจิมจอมยุ่ง

ชื่อ กระเช้าเสียงนา

ชื่อ งานอดิเรก

ชื่อ คุณแม่ผู้น่ารัก

คำสั่ง วางวางเรื่องก่อนนี้แล้วเลือกตัวเรื่องที่ดีมาดัดให้มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง เลือกลงมาเพียงเรื่องเดียว

ชื่อ _____

บทเรื่องปุ๋ยกับ ตัวนางสาวบะมีเมมบุตปุ๋ยไปทั้งตัว ผมเข้าใจว่าไม่รักของครูเอก
ครูอ่อน และครูอื่น ทั้งสามคนรักผมมาก

เกิดผมไม่ได้อยู่กับครูสามคนนี่หรอกครับ ผมอยู่บ้านแม่และมาขึ้นเตียงเล็กๆ ที่รัก
ผมมาก รั้วห้องเธอหายไปจนไม่เห็น แล้วผมก็วิ่งหนีเธอไปรั้วแล้ว ผมวางเวียนอยู่
แถวๆ นั้น ผมถามแม่ทำไมมัน พ่อเห็นกลัวว่าข้าพเจ้าจะไปเจออีก ที่นี้ผมก็เคยไปรู้จะทำ
อย่างไร หัวก็โลว

ผมเดินไปเจอถึงชายะโยหนึ่ง ส่งกลิ่นหอมๆ ไปหมด ผมก็เลยซุกก้นหางของกินพอ
รอกยาย แม่/น้ำจืดผมอยู่ที่บ้านผมคงได้รับประทานเนื้อกับกระดูกอร่อยๆ แดมนมอีกจาน
หนึ่ง

ขณะที่ผมกำลังค้นหาเศษอาหารอยู่นั้น มีเด็กผู้ชายตัวโตไปเปิดเงินออกมาจากบ้าน
หลังหนึ่ง เขากำลังจะเอาเงินมาเท ผมเห็นว่าเห็นผมเข้าเขาก็จะ โยนออกนอกบ้านว่า

"คุณแม่ครับ มาดูลูกหมาตัวนี้สิครับ มันน่ารักจัง มันคงหลงทางมาไม่ใช่นาน
ข้างถนนแน่"

แม่ของเขาก็ดึงขาคูและพูดว่า "คงจะจริงอย่างที่คุณว่า เราเลี้ยงมันไว้ก่อนดีกว่าไหมล่ะ"
เขายกเงินกระเจะขึ้นเรียกผม ผมเข้าใจว่าเขาเป็นมิตรจึงเข้าไป

เขาเลี้ยงผมก่อนมา แล้วเขาก็คิดถึงเขาเลย แล้วอยู่เจ็ดวัน แล้วผมก็คิดถึงผมมาก
เวลาครูเอกดูผมไม่กินเล่น ผมจะมองหาเธอ ถ้าผมได้เธอผมจะถามเธอว่า
"โอ๊ย ๆ นายครับ แม่ผมเป็นอย่างไรบ้างครับ"

ชื่อที่กำหนดให้

ชื่อ เรื่องของผม

ชื่อ เจ้าบุญ

ชื่อ นายใหม่ของเจ้าบุญ

ชื่อ แม่บุญไฉน

ชื่อ ผมคิดถึงนายจัง

ชื่อเรื่อง _____

"คุณแม่ขา หนูมีข่าวที่มามอกกะ" นั่นคือเสียงของตุ๊กตา

"อะไรกันวะ" แม่ถาม

"วันเสาร์ที่จะถึงนี้เราจะมีกาบประกวดหุ่นกันล่ะ" ตุ๊กตาบอก

"โอ ตีวรั้ง" คุณแม่อุทาน "แล้วลูกจะเอาเจ้าโตไปประกวดไหมลูก"

แม่ถามต่อ

"ค่ะ" ตุ๊กตาตอบเสียงร่าเริงๆ อย่างมั่นใจ "เดี๋ยวหนูไปปรึกษาป้าป้าก่อนนะคะ"

เมื่อป้ามกกลง ตุ๊กตาในบ้านจึงนำเจ้าโตเป็นการใหญ่ จนถึงวันประกวด
ป้าและตุ๊กตาอาบน้ำแต่งตัวให้เจ้าโตอย่างประณีต แล้วนำเจ้าโตไปยังเวทีประกวด

หลังจากประกวดเรียบร้อยแล้ว เจ้าโตไม่ติดขัดกับกับเขาเลย เพราะในชุดที่
ประกวดกันนั้น เจ้าโตหล่อไปเต็มแนวเข้า จึงอวดวิ่งไล่แนว กว่าความท้อแท้แบบ
เขาก็ประกวดกันเสร็จแล้ว

ชื่อที่กำหนดให้

ชื่อ ผู้รับเก่า

ชื่อ การประกวดหุ่น

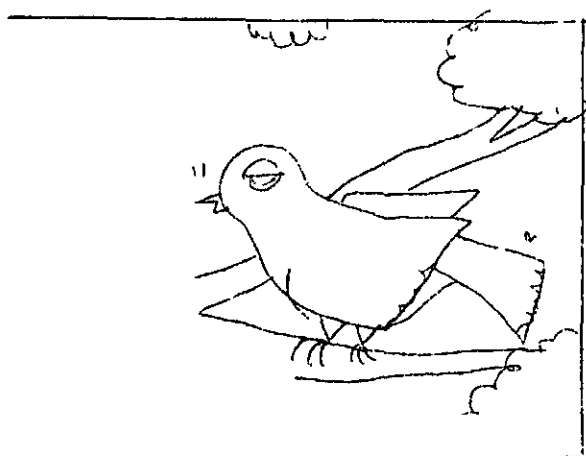
ชื่อ เจ้าโตอาจจะขาด

ชื่อ เจ้าโต

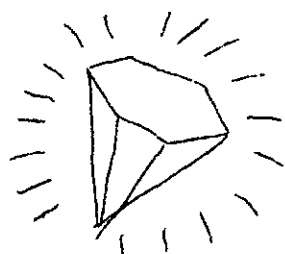
แบบฝึกที่ 19

เขียนเรื่องจากสิ่งสมมุติ

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกของตัวละครที่สมมุติขึ้น

ตัวอย่าง ถ้าฉันเป็นนกจะบินไปไหน ทุกวัน
ฉันจะเริ่มตื่นแต่เช้า แล้วกินอาหารไม่รับลมเย็นๆ
และอดแดดร้อนเกินไป ฉันจะบินไปไหนบ้าง
นี้บ้าง ถ้าฉันเคยได้อะไร ฉันจะรีบบอก พ่อ
แม่ น้อง และเพื่อนๆ ใ้บอกกันด้วยไม้นั้น หอโต
ขึ้น ฉันจะสร้างรังอย่างสวยงามไว้อยู่อาศัย

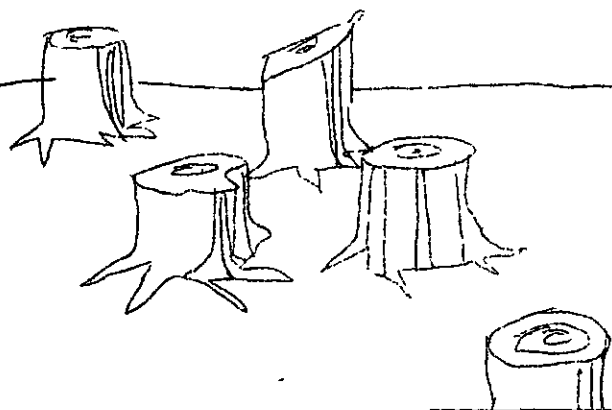

ถ้าฉันมีแก้ววิเศษ

ถ้าฉันเป็นนางฟ้า _____

ถ้าฉันเป็นป่าไม้ที่ถูกโค่น _____

แบบฝึกที่ 20
เขียนเรื่องราวกันดูการ

คำสั่ง จงบรรยายภาพจากภาพที่มองเห็นได้ พร้อมตั้งชื่อเรื่องด้วย

คำที่กำหนดให้ พระจันทร์ กางคืบ แสงสว่าง มดดีจรรย ภาพยนตร์
เปิดทอง ในฝัน